

& g. litteræ quandā cognationē habent: nam cū dicamus centū & trecentos postea dicimus quadringētos g. pro. c. ponentes. Itē iter cū aspiratione & c. sine aspiratione est g. Nā in c. leuiori exterior fit pulsus i. ch. asperiōri interior. In media g. inter utrunq; supradictorum

locor: unde in uicē p. se positæ in quibusdā dictio nibus inueniuntur Gubernator p. κυβερνητησ gobio p. gobio cere ατρο του χαρπε in. Cum q. quoq; eandem uim habere c. ostendunt obliqui casus in quibus q. in c. transit: ut quis cuius & in uerbis quibusdā & eorū eandem participiis ut loquor locutus sequor secutus.

C pro centum in numeri copulatione ponitur.

Caballus dictus. quod ungula terram cauat & sic & sonipes: uel a cauis pedibus dicitur.

Caballi aues nocturnæ: hæ ululæ dicuntur.

Cabiedes: nudi.

Cabilla cabillatio.

Cabistercus: uacuum & inane: & illud intestinum quod sterces capit.

Cabo equus castratus.

Cabro quasi uespa longa est.

Cabro uermis dictus a cabone: id est equo q. ex equo creentur.

Cacabus & cucuma a sono feruoris dicuntur in græcis & latinis habentur. incertum est a quibus sit mutata.

Cacabus uas de testa: et de æramento sicut olla.

Cacephatō dictio obscæna uel incōposite sonans ut iuuat ire & dorica castra tenere: mala. n. fuit cōpositio ab ea syllaba incipere: quā supior fuerit.

Cacephatōn obscæna enūciatio uel incomposita dictio in malā significationē. ut atrige aures turpis est enūciatio: quia pertinet arrigere ad genitalia fit autem sensu & littera.

Cachuchia κακουχια nomen sumpsit a corporis passione: nā græce malum uel uexatio dicitur: fit enim intemperantia ægrotantis uel medicamēti: dicitur & κακωσις hoc est afflictio.

Caceuti: graciles: rabidi.

Caciemis: discipuli cacii fuerunt pro similibus ponitur: castores significat.

Cachinare: ridere: nam chachinus est tacitus solutusq; risus.

Cachinno: nis. ipse derisor.

Caco κακος græce malus.

Cacosyntheton κακος υνησ φοη uitiosa compositio dictionum ut uersaq; iuencum terga fatigamus & asta pro asta uersa.

Cacosynthetō græce mala cōpositio dicitur: quā primæ syllabæ finis ē in alterius picipio: ut mater terra.

Cacus qui dā ferus fur latēs in auentini montis spelunca ignes emittens: homines perdens quē alcides interfecit.

Cacumen: summitas: quasi capitis acumen.

Cadauer a cadendo morte dictum: uel caro data uermibus.

Cades ubi fons iudicii est.

Caderidai. uersus.

Cade interpretat sanctū uel sanctificās uel sanctificatio.

Cadere ruere: inde casus casualis liter cadus caducus: componitur accido. incido: occido. excido. p. cido. succido. concido. recido: & quæ ab istis fiunt & filicidium atq; mica.

Cadus uas uinariū: situla lignea.

Cadus græce amphora: tres urnas capit.

Caduca hæreditas idē dicitur: quæ hæredes eius ceciderunt: unde dicitur caducarius: qui eam accipit.

Caducū dicitur quod ab uno cadit i. alterq; p. hæreditatē.

Caducum flos malorum.

Caduceum dictum quod cadere faciat lites uirga uolatilil uel uirga mercurii: quod est uulnus.

Caduceator. qui lites pacificat.

Caduceatus: legatus pacis causa missus.

Caducus: lunaticus a cadendo dictus morbus.

Caduca frustra ex adipe. cada. n. græce aruia dicitur.

Cadurtum dicitur tentoriū quo merces proteguntur.

Cælum dicitur a cellando quod celat secreta: uel quia cælatum sit signis: id est stellis. unde cælitus aduerbium. Cælum per æ scribitur.

Cæsaries capilli a cædēdo cæpes cæsaries.

Cæsar a cæsarie capitis cum qua natus est: ut quia cæso utero matris natus est.

Cætus: multitudo per cæ scribitur.

Capharnum interpretatur ager cōsolationis uel uilla pinguedinis.

Caicus: fluuius græciæ.

Cayetæ portus promōtorium italiæ forte a caye ta nutrice æneæ ibi sepulta dictum.

Calphas interpretatur inuestigator uomens ore seu sagax.

Cain interpretatur iniquitas odora.

Cain interpretatur possessio uel augmentatio: seu lamentatio.

Cainani heretici: qui cain adorant.

Caister fluuius indiæ.

Caistri: genus auium.

Cala græce latine lignum.

Calabria prouincia iuxta apuliam

Calabri: uersus obscæni.

Calacte oppidum uel genus uasis: idē calactinus

Calagariis: ciuitas hispaniæ.

Calamula canna: de qua cantatur.

Calameus ianuarius mensis.

Calamus cana a canendo dictus. hebræum est.

Calami haste cadelabror: in modū calamor: facti.

Calamus & penna instrumenta scribæ quod liquore ponat: unde naute clare proponere dicunt.

Calamus i. ezechiele mētura & cubitor: & palmi.

Calamus aromaticus ad similitudinem calami.

Calamitas a calmo: qui intus uacuuus exterius nitidus eē dicitur: ita calamitas inanes & uacuos reddunt homines: uel quasi cadamitas a cadendo.

Calamitas: miseria eterna. aduersus casus.

Calamizare non lecta cantare.

- Calamistrum acus ferrea: quæ calefacta contorquet capillos: unde & calamistrati dicuntur qui crines calamistro contorquent ut crispi sint.
- Calamitosus: exitialis flebilis. improbus periculofus.
- Calamites herba neptæ calidissimæ uirtutis. unde ex ea fit antidotum: quod diacalamites uocatur: nam & menstrum mouet.
- Calamitæ genus ranarum.
- Calamistricos uel cariscos in modum nucis deformatos.
- Caladrius auis tota alba: cuius interiora oculorū curat, caliginē: in infirmū aspicit si uiuere debet.
- Calaman nomen loci uel ciuitatis.
- Calare: ponere uocare.
- Calastica genere purgatoria:
- Callas: fabricarum foramina.
- Calati: ciati. camistri de uirgis: angusti in fundo latiti in ore.
- Calaticum ordei genus. i. distichum quia duos ordines habet.
- Calazia gēma grandis i igne posita frigus seruat.
- Calathus: canister: uel cartallus.
- Cala græce lignum: unde deriuatur calatus poculi genus.
- Clator: minister sacrorum.
- Calbæ: armillæ quæ militibus ob uirtutem dantur.
- Calbino: memor.
- Calcaneus est sub talo dictus a calco: quia terram calcatur: uel a calce. i. una parte.
- Calcantum gemma dicta quia calcis est thymum. i. flos nunc uero fit multis modis.
- Calcariæ. i. calcinariæ a calce uiua dictæ.
- Calcaria stimuli aialium dicta: quia in calce ligantur hoc calcar huius calcaris facit.
- Calcar uinum: quod prius e duobus libatur.
- Calchas diuini peritus. Prisc. hic calchas calchanros græce: latine chalcantis.
- Calce proprium est.
- Calcis calcidos ciuitas in euboea prouincia.
- Calcis prima pars platea a callo dicitur: inde deriuatur calciare. inde et calcus. i. calciamentum inde calcare componitur & calcitrare quasi calce retro ferire.
- Calx uiua dicta: quia intus ignem habeat.
- Calcitis gemma aerii coloris.
- Calciamenta dicta: quia i callo. i. in ligno fiunt uel a calce.
- Calciamenta fiunt ex pellibus mortuorum aialium & mununt pedes: significant sanctorum patrum nobis data exempla.
- Calcedonius pallida ignis habet effigiem: subruilat in publico. fulgorem dat i nubilo uirtutem fert fidelium occulte famulantium: gemma est.
- Calculus smaragdus: gemma lapis.
- Calculus lapillus terre admixtus dicitur: quia sine molestia sui breuitate calcetur: unde calculus minima pars ponderis dicitur & sic scribitur.
- Calculi in lusu tabulæ dicti: quia per uias ordinales eant quasi per calles uel quod leues sint.
- Calculus minima pars ponderis geminis granis lentis appenditur.
- Calculus numerus ratio sententia uel carbo uel lapideus gladius.
- Calculator numerator: computator a calculis. i. lapillis: quos antiqui tenentes i manibus numeros componebant: inde calculatorius liber de numero tractatus.
- Calculus: ubi mortuum ferunt.
- Chalcos æs bene ergo aurichalcum aureum æs.
- Chalcidicum metropolis dicitur a chalcidos ciuitate græciæ.
- Calcophomos lapis: qui pulsatus ut æsonat.
- Chaldæi ab arfaxat orti sunt qui antea caldæi a cæseth filio nachor fratris abrahæ dicti sunt: inde chaldæa & chaldaicus.
- Chaldæi interpretantur captiuantes uel quasi demones.
- Chaldæi interpretantur feroces.
- Calcos oppidum brytanniæ.
- Caldicum: fori deambulatorium.
- Calles iter pecorum semitæ in syluis uia trita pecorum uestigiis: unde a callo pedum uel a calcan-do dicuntur.
- Cales oppidum in campo sidicino ubi uinum abundat: inde calenum dicitur bonum uinum uel uas.
- Calleo. es. lui. intelligo callide. ingeniose nosco.
- Callidus: ingeniosus inde calliditas.
- Caleo. es. lui. per unum calorem patior: inde calidus & caleo & calor deriuatur.
- Caleo: quasi humilis leo. uel quasi callidus ingeniosus & fortis.
- Caletra ubi uestimenta nascuntur.
- Caleph interpretatur quasi cor.
- Caligo umbra nebula de spissitudine aeris facta dicta quia maxime aeris calore gignatur: unde calligare obscurare & caliginosus.
- Caligæ uel caligulæ. i. sandalia a callo pedum uel quasi a calligando: quia ligantur dicta.
- Caligadama promontorium.
- Caligarius: artifex.
- Caligaris uero clauus sine his calciamenta confici non possunt.
- Caligarios a calo. i. ligno uocant: unde fiunt.
- Chalybs ferrum uel fornax uel gens: a qua ferrum ducitur uel furca ferrea.
- Calybs populi gens pœtica: apud quos iuuenis ferunt & sunt multa metalla. Prisc. hic calybs bis.
- Calices poculorum genus ex ligno ante factum Prisc. hic calix cis. unde fit diminutiuum calculus electiora pocula.
- Calidrum: capillatura: suppositus crinis pro naturali ornatu capitis uel quo ad ornandos crines capitis utuntur.
- Calicularius herba: hæc insana dicitur a græcis iochiamus uulgo miliindrum.
- Callidus uersutus in disputando ingeniosus subdolos: inde calliditas. calidus uero affectus calore feruidus.
- Caliroe locus ultra iordanem: ubi sunt aquæ calidæ potantibus comoda: fons proximus hierosolymis.
- Calliope nomen musæ: optima uox interpretatur: uel sonoritas. i. mercurius.
- Calliope interpretatur pulchra facies uel pulchra uox callion καλλιον pulchrior ψωπος uox.

- Calliroe** meretrix quædam.
Calisto elice urfa mater Archadis.
Calypso insula contra trogloditas sita.
Callitricæ: genus simiarum.
Calit usitatur.
Calix uas a calida portione dictus significat potio-
nem uel passionem.
Calix significat: qd preter modū & mensurā nihil
fiat: uel in peccatoribus nisi p dei prouidentiam.
Calydon: ciuitas in græcia.
Calnum clarissimum.
Calones negotiatores nauiculæ uel cellæ militū
uel homines qui ligna militibus portant nā græ
ei lignum cala dicunt.
Calon oppidum ethruziæ.
Calones etiam dicuntur cothurni genus calciame-
torum. hic calo.
Calopodie forme sutorū dictæ a calo: id est ligno
& pede.
Calpe in ultimis finibus oceani mōs: qui dirimit
europam ab affrica. hispaniæ promontoriū pars
europe.
Calta genus floris uel herbæ uiola.
Calstidia dies festus.
Calculum uinculi genus: uel ubi mortui ferūtur
a coacto loro dictum.
Caluaria: ab ossibus caluis dicta per defectionem
& neutraliter pronuntiatur
Caluariæ locus dictus: q̄ in eo damnati capite trū
cabantur.
Calumniari: causari: præpedire. accusare falso a cal-
uendo. i. decipiendo dictū cōe antiquitus.
Calumnior tibi & te inuenitur.
Calumnia accusatio falsa: crimen falso obiectum.
Caluere. amare concremare: frustra decipere.
Caluitur: frustratur. moratur. decipitur.
Caluo uis inde cauillo pro caluillo.
Caluus capillis leuiatus & rufus: inde caluicium:
id est dissipatio.
Callica: gemma uiridis coloris.
Callus: densa cutis.
Calx cis. inde calcar.
Calx calcina lapis est inde calculus diminutiue dī
Calx cis lapis coctus: aqua accendit oleo extinguit
Cam interpretatur callidus filius Noe fuit.
Cama lectus breuis.
Camafus amphibalus.
Cābio bis campsi ponit carisus: & a græco esse uī
κἀμπ τ̄o: unde & cāpso as solebāt antiqui dicere
certo pugno: iter inchoo: uel flecto latenter afe-
ro: mō uero cābire p commutare dicimus.
Camba: inflexa: tortuosa.
Cambuta: sustentamen uel baculus flexus pedū
uel crocia.
Cambre: nomen fabulæ.
Camera a curuitate dicta: est enim uolumen itor-
sum respiciens camus enim græce curuus dicit.
Camera q̄si camura. i. curua dicit lapidea domus.
Camedracontes genera serpentium.
Came laucus: uestimentum papæ.

- Camella**: herba quedam.
Camælon quasi lacerta est quadrupes in ignē mis-
sa non ardet sub aspectu mutat colorem.
Camellus οκἀμηλοσ dictus q̄ qñ oneratur: ut
humilis fiat: acubat: q̄a græci chameχαμα i de p̄s
se humi humile dicunt: siue quia cauus est dorso
Camellus funis nauticus.
Camellus significat diuitem sæculi onustum uel
distortum.
Camelopardus dictus quia camello: & pardosi-
milis sit.
Carmelon: cardus syluaticus.
Camera ciuitas siciliæ: inde camerinus. Vergili.
Camerini dicunt a q̄busdā qdā habitatores eden
.i. paradisi sanctissimi hoies uiuunt annos. cxx.
Camæne musæ a canendo dicte quasi canentes a
mœnz: uel amœnum canens melos.
Cameunia: stonæ lecti.
Cameunia: uigiliæ: in hyeme.
Camedrios: herba breuis.
Canilla: sacerdos fuit.
Canillus: minister factorum.
Camœmelos: herba.
Caminus græce fornax a caumate dicitur.
Camipetos: herba hanc latini cucurbitatē uocant
q̄ ex parte odorem cucurbitæ ferat.
Chamis lignum sine ferro: quæ cantum dicitur.
Camisia dicitur q̄ in his dñs in chamis. i. lectis. i. no-
stris siue q̄ prius fiebant a canabis.
Camisium uestis sacerdotalis usq; ad talos. unde
& talaris dicitur: dicitur uero a similitudie cami-
siæ quotidianæ: quia de lino sit stringēs superio-
ra & inferiora: & significat munitionem cogitatio-
num & operum.
Chamos græce curuum.
Chamos idolum moabitatum.
Campania: prouincia italiæ: habet terras toto an-
no uernantes.
Campanum: genus æris a campania.
Campage: calciamenti genus: quo utebantur dia-
cones romani: uel quibus a pontifice licentia da-
retur: ceteris uero non.
Campanus morbus similis lepræ: qui ī campania
nascitur. Campanus a campania sicut hispanus
ab hispania.
Campana pōderatio. hæc tñ duas lāces nō habet
sed est nigra signata libris & unciis uniuersū aut
ponderi certus est modus p̄priis nominibus de-
signatus dicta quia prius in cāpania reperta est.
Campester in campo se habēs. Priscia. hic campe-
ster uel hic & hæc campestris & hoc campestre.
Campestria succinctoria dicta: q̄ hi qui in campo
contendunt: his genitalia tantum operiūt: hæc
& perizomata dicuntur.
Campitum: fundus qui in campo est.
Campus loci spatium & planicies. dictus græce q̄
breuis sit pedibus. i. humilis non montuosus.
Campi significat sanctos uel diuinas scripturas:
quia pastum animarum præbeant: interdum la-
tam uiam: quæ ducit in interitum.

- Campfare** iter flectere.
Camura curua: inde camera dicitur.
Caminius apud hebreos mensis quartus.
Camus genus freni dictus quod sit brevis. nam chammo graece brevis.
Canaan interpretatur motus eorum siue zelus: a quo afri & phoenices & cananeorum. x. gentes ipse est filius cham.
Cana uetusta fortis sancta religiosa dicitur autem canus cana canum: a candido inde canicies.
Cannam ueteres dixerunt arundinem. Sciendum tamen quod de lingua hebraea nomen sumpsit quod est calamus cana syluestris coma ardua uel sagittata: inde cannetum. i. arundinetum.
Canabum a similitudine canae dictum: siue a graeco canabos: quod idem est.
Canalis dicta: quod cana sit in modum cannae melius est forminini generis.
Canas mala.
Cananaei interpretatur uelut commotio. dicti a chanaan.
Cananaeus interpretatur possidens siue possessio ita est dictus simon a uico cana: ipse est zelotes.
Cana uiculus galileae.
Canabs a similitudine cannae: haec canabs bis genus herbae: unde pannus efficitur uulgo.
Canaton: canna alba.
Cancer forceps: aut ulcus ad similitudinem cancri animalis: canceris debet facere.
Cancer cri masculinum animal & hoc cancer canceris de morbo antiqui dicebant.
Canceromata: apostemata: retrogradietia ut cancer. hoc cancer ris. morbus. hic cancer cancri. aial dictus: quia intestina in modum concharum habet.
Cancri uero domus cancri dicitur.
Caner siquid ostreum diptychum suum ad solis radios aperientem inuenerit clanculum se immittit ut conclusionem impediatur: & inter uiscera depascit.
Cancer est quartum signum dictus quia cum ad eum sol uenerit: retrograditur in modum cancri.
Canerarium quasi putrescat: ipsum est cancer.
Canellare concidere forare.
Cancelli ligna subtilia in transuersum facta in modum ratis: nunc uero & de lapidibus fiunt.
Cancellarius qui in cancellis primus est.
Canellus canorum excellens locus: unde cancellarius
Caneros graece milium.
Cancri cancelli.
Candauia mons epiri.
Candela a candeo cades: sicut suadela a suadeo es.
Candelabrum a candela: quam sustinet dictum.
Candeo es uel candidus sum uel ignitus: uel ferueo neutrum.
Candido uero candidaui actiuum. i. candidum facio.
Candidus quasi candori datus studio: Nam albus natura est.
Candidus sine macula. albus cum pallore.
Candes uasa fictilia.
Candius uestis regia.
Candetu galli appellant spatium centipedum.
Caneo nes canui: inde canesco.
Canetum inter nigrum nitidumque colorem.
Cannae uicus apuliae: in quo consulibus paulo & uarrone anibal romanos uicit: & ex annulus aureis eo & quinque modios impleuit quos carthaginem misit.
Canere dicere. carmine respondere modulari uel uaticinari.
Cania prouincia graeciae.
Canictae fursures.
Canis a graeco dici uidetur: apud illos enim cyo cynos κυων κυνοσ dici: licet quidam a canore laetratus dictum existiment: hic & haec canis cuius diminutiuum canicula facit.
Catulus autem fit a catus: quod a cane per denominationem assumitur.
Catellus uero a catulo.
Canis significat diabolus iudaicum uel gentilem: & in alia parte procuratorem ecclesiae pro consuetudine latrantem.
Canis terrenum animal & marinum piscem & caeleste sydus significat equiuoce.
Canicula uel canis nomen stellae: quae uicina tauro quae & syrius dicitur aestiuis mensibus medio centro caeli est: & dum sol ad eam ascenderit duplicatur calor: & dissoluitur corpora: unde canis dicitur corpora morbo afficiat canicula annum suum qui cynicus dicitur complet annis. M. cccclx. & quater. ccclxy.
Caniculares dies sunt. lxxiii. in quibus molestae sunt purgationes a tertio idus iulii usque in idus septembris
Canibus nihil sagacius. plus. n. sensus caeteris animalibus. habent namque soli sua nomina: recognoscunt suos dominos diligunt. dominorum tecta defendunt pro dominis suis se morti obiciunt uoluntarie cum eis ad praedam currunt dominorum corpora est mortua non relinquunt: hoc postremo natura est extra homines esse non posse.
Canes albaniae terrae ingentes sunt tantaeque feritatis: ut tauros praemant: & leones perimant.
Canini dentes sunt qui in uigesimo anno existunt uel fortes inter praecisores & molares.
Canier leo.
Canifater iustum.
Canistrum fixis canis coteritur. unde & dicitur.
Canicies senectus: quasi candidines a candore dicta.
Cano mensis ianuarius hebraice.
Cano nis. cecini componit. inde succino. occino: coccino: quae tamen in ui faciunt peritum. secundum uero quosdam in ni inde canes catus: caturus canendus cator cantrix. cantio. canilena frequetatiua canto & canrito. cor. cinnus quoque inde componitur.
Canon graece regula. consuetudo comprobata siue institutio: inde canonicus: id est regularis.
Canopus oppidum aegypti a canapo gubernatore menelai dictus. inde canopeia aegyptus dicitur.
Canopos sydus clarum inde lucet.
Canorus rarum. suavis. dulcis catus gratus a cano.
Canosia: nomen stellae fulgidae.
Canopeum rete subtilissimum. quo repelluntur culices & muscae circa lectulos dormientium.

Cantare est tñ uoce uel clamoribus insonare. **Ca**
nere aut modulari: interdum uaticinari.
Cātare corde. psallere operibus domiuo. **Augu.**
Canticū est uox cantārium in lætitia laus.
Cāticum psalmi ē. cum id quod organum modu-
latur. postea cantans eloquitur.
Canticum cāticorum hebraice syrasiti dictū quod
omnibus canticis præferatur.
Cantor dictus quod uocem modulatur in cantu.
Cātulena cantus leuis: cantici compositio.
Cantarida uermis terrenus.
Cantara corbes. cuna. uel cerostata uasa ecclesia-
stica.
Cantharus uas quoddam cum annis. græcū est ut
quidam dicunt: uulgo butribus dicitur. dicitur
tamen a cantando.
Cantharus uas uinariū uel animal.
Cātaram camera domorum.
Cantarius uel cātarinus equus castratus.
Cātarinum genus ordeī. i. exaticum.
Cautus ferrum circū rotas uel ligna uulgo cauil-
læ secundæ declinationis est. pro canere uero
quartæ.
Cantabries tenuissimæ aquæ.
Cātabris similis passio infirmitas
Cātaber populus hispaniæ quidam & uascones
cum exiguis armis: quos uicit augustus.
Cantabri gens hispaniæ a uocabulo urbis & iberi-
amnis: cui insidunt appellati.
Cantes pprie sunt fistulæ quæ sonus artem mu-
sicam edidit. deæ quoq; cantes dicuntur.
Cātabarum far caninum: quo canes pascuntur pur-
gamentata tritici.
Cānus nanum. a cādido dictus: unde canicies ca-
neo & canesco.
Canus equus qui ex cādido & nigro est:
Canusium oppidum in uberimīs locis est: unde
caulinus nanum.
Caonia regio in Epiro a Caone filio Priami dicta
sic: quem frater eius helenus insciēter interfece-
rat hanc postea possidēs ex eius nomine uocauit
hec prius molossia a molosso filio pyrri.
Chaos confusio reg: chaos græci dicunt materiā
cæli & terræ confusam.
Cappadocia regio a ciuitate eiusdē noīs dicit. hec
in capitæ syriæ sita ab oriēte armeniā tāgit: ab oc-
casu asiā minorē. ab Aqlone mare cimercium: &
remystrios cāpos: quos habuere amazones a me-
ridie uero taurū montē: cui subiacet cilicia & isau-
ria usq; ad cylicum sinum: qui spectat contra insu-
lam cyprum.
Cappadoces a mosoch filio iaphet orti sunt: unde
urbs meleca dicitur apud eos.
Capa dicta q̄ capitis est ornāmētū: uel quasi capi-
at totum hoīem: uel duos apices ut. k. habeat.
Capana a rusticis sic dicta q̄ unū tñ capiat. idem ē
& tugurium uel domus.
Cappatis. ge. scæ. fructerū genus similis lentisco dl-
cta quod habeat in summitatibus rotunda semi-
num capitula.

Cappa a græcis dicta nobis. k. littera latinis super-
flua.
Caperare interrogare cōtrahere. inde caperatum
contractum. rugosum. rigidum. erectum.
Capareus promontorium ifulæ euboæ: ubi græ-
ci naufragauerant.
Capedo spatium ut inter parietes a capio pis. ide
componitur intercapedo.
Capedo interuallum. cuta. ardor.
Capedines animalia dicta q̄ manu capiantur.
Capedulū uestimentum capitis.
Capella: diminutiū ē a capra. capella uero pro ec-
clesia dicta quasi capiens laus. i. populū uel laudē
uel quasi capāna quia paucos capiat.
Cape accipere. actiuum est inde dicit captiosus ca-
pax cior simus. citas & capulo as inde copula. di-
citur ēt frequētiū capto as. captabilis cōponit
icepto as. deriuat captus. capta. p̄tū. a quo captiuus
ua. uum. captiuitas. captura. capulus. caput. unde
capito onis. capitāus capitalis. capitolium. capi-
tulū. capitellū capitularis capuciū capister. accu-
men capillus a quo capillaris. capillatura. corona
na unde coronas. cōponitur biceps. triceps an-
ceps præceps. inde præcipitiū & præcipito as. cē-
triceps. occiput sinciput cōponit p̄cax p̄cacitas p̄-
cus. i. insecutor mulier. carcer. unde carceratus
carceratus cōponit. cathena cathella cathēatus
ra tū. Muscipula muriceps modicus. cap. capra. ca-
pella caprarius capreus capriolus capricornus ca-
pella pro ecclesia q̄si capiens populū. uel laudē
pro laude uel populo. capus campestris compo-
nitur capicola capigena. cāpana princeps. p̄cipitiū
participio. participatio participator. trix. occupo.
pas. municipes municipiū. reciprocus reciproco
reciprocus catus. a quo reciprocatiū reciprocabi-
lis intercapedo pedita māica princeps: unde p̄ri-
cipor ciparis. mācipio. inde mācipium. anticipio
ātipator ātipatrix. Faux. inde suffoco. crux cru-
cio excrucio. forceps. Cælum cælitus cælestis. cæ-
licus: cōponit cælicola cælebs cælipeta excelsus
p̄cipu°. principiū: accipio. acceptio acceptor trix
Similiter excipio incipio: cōcipio p̄cipio uel præ-
cipio recipio intercipio anticipio decipio. suscipio
furca furcifer.
Capenas pro capenatis. huius capenatis. commu-
ne est & gentile.
Capera oppidū uicinū Romæ iuxta fōtē egeriæ.
Capessere libenter accipere. obaudire. desiderati-
uum a capio.
Capesso is capessui & capessi.
Capetolcos december mensis.
Caper a carpendis uirgultis.
Cap fructus manuū uel curuati sūt ista hebraica.
Capilli dicti quasi capitis pili.
Capillus ueneris dictus q̄ post allopeciā α λ λ ω /
π ε κ ι Δ α lapsos capillos recreet herba est.
Capillare concidere.
Capillamenta sumitates arborum.
Capito nis proprium a capite deriuatur.
Capistrum a capite iumentorum dictum: quod

- caput stringat,
Capis pis. femininum. est diminutivum eius capidula genus est pontificalis uasis.
Capis & canycus principes troianorum.
Capitatum quod caput habeat.
Capitas: amplitudo: a capiendo.
Capitalis astutus. uersutus superbus.
Capitale caput pecuniæ.
Capitis diminutio. i. prioris status pmutatio que sunt tres maxima. media. minima. Maxia est. cum libertas & ciuitas amittitur: ut deportatio cū exulat. Media in qua ciuitas amittitur: sed retinetur libertas: ut in latinas colonias transmigratio. Minima autem cum nec ciuitas nec libertas amittitur: sed prior status iminuitur: ut adoptio: mercenarius miles alterius & cetera.
Capicēsus taxatio possessionum: uel qui caput suum deducit ad censum ad honorē. ad diuitias.
Capitecensus corona quæ capite geritur.
Capitiū summitas tunicæ: capitis foramē in ueste.
Capitilauū dies palmarū: quia tūc moris erat lauādi capita infātiū propter futurā unktionem.
Capitolium Romæ uocatum: quod fuerit romanæ urbis caput.
Capitolinus capitolio feruiens.
Capitella dicta: quod sint columnarum capita: græcē epythilia.
Capitulum diminutiuum a capite: inde capitellū. item & diminutiuum.
Capitulū quod uulgo capitulare dicitur: idem est.
Capitulū dictū quasi alterius sententiæ caput.
Capitulum est breuis multorū cōplexio: sic dictū quia breuiter capiat totā summam.
Capitula librorū dicta: quod breuiter capiant & continent aliquā sententiā: siue quasi caput & titulus maioris scripti unde clericorum capitulum dictum quod capitula ibi exponantur.
Caplosus: elisus.
Caplum funis a capiēdo dictū: quod eo indomita iumenta comprehendantur.
Capo uulgo dicitur gallus castratus.
Capo uel capus ex gallo gallinatio fit castratus.
Caprificus arbor appellata quod parietes quibus nascitur carpit. Alii caprificum putant dictum: quod ficus arbor eius remedio foecundetur.
Caprificus infœcunda arbor in faxeis monumentis nascitur.
Capreoli quod capiant arbores: sunt enim cincinni siue uncioli: quibus se innectere & suspendere solent arboribus uites: ut sine lapsu fructus sustineant suos.
Capros & capras a carpēdis uirgultis dicuntur: uel quod capient aspera.
Capræ sunt ibices quasi auices: eo quod ad instar auium alta petant: hæc si quando aduersitatem præferint de altis cacuminibus sese præcipitantes suis se cornibus recipiunt illæsas.
Capra domestica. Caprea uero siluatica dicta: quasi capiens arduas: cuius filii capreoli dicuntur. acutum uisum habet herbas eligit quas comedit. ad
alta nititur. fidem significat capræ interdū significat iustos ex gentibus.
Capricornus decimū signū cuius figurā aiunt a loue iter sydera locatā: eo quod a capra sit ipse nutritus.
Capra amaltheon louē puerū dicitur nutritisse: unde cum geminis hædis dicitur in cælum delata.
Capricornus ni secundæ declinatiōis quis cornu sit quartæ: signū est in cælo: cuius cauda in effigie piscis format: ut in extrema sui parte pluuias designemus: altera parte hircus simulatur.
Capræ sunt quædam insulæ uel ciuitas cāpaniæ.
Caproriæ nubile castrum uiennensis regionis.
Capronæ: iubarum equorum.
Capfa urbs in scēnicia.
Capfax: sextariorum. xii.
Capfit: lædit cepit.
Capso: capio.
Capfus carruca undiq; contexta quasi capfa.
Capfa dicta quod capiat inde: atque cōseruet aliquid.
Capfella diminutiū: inde captio: dolus: insidiæ. coniuratio: conspiratio: consilia.
Captare. frequenter capere.
Captatio: rumor aura popularis.
Captius quasi capite diminutus: qui ab ingenulatis fortuna excidit.
Catus. i. musio dictus: eo quod acute uideat in nocte.
Capua urbs cāpaniæ: quā capys rex albāorum construxit: unde & dicitur: uel quod omnē uitæ fructū terra eius capiat. hæc inter tres maxias Romæ & carthaginem numerata est.
Capus: falco auis: a capiendo.
Capularis: senex cōtiguus morti: uel reus capulo ferri dignus.
Capulus dicitur: uel quod caput est gladii: uel quia ibi capitur ad tenendum.
Capulus locus in quo mortui feruntur. dictus quod super capita hominum feratur.
Capulum: funis unde indomita capiuntur.
Caput dictum quod capiat cunctos sensus.
Caput mentē significat: quæ est caput animæ.
Capis masculinū rex albāorū: qui capuā construxit.
Carra ciuitas mesopotamiæ: pluraliter hæc carræ.
Carabrio genus animalis muscæ similis.
Carabus nauicula discurrēs in pado. i. linter. ē autem ex uimine & corio
Caracalla: cappa.
Characterismos informatio uel descriptio futurorum cum quadā illusione.
Charactera stilus.
Character ferrum coloratū. quo notæ pecudibus inuruntur. Character autem græce latine forma dicitur. imago uel effigies.
Charaxere: exinanire. scribere.
Caraxatum. i. scriptum.
Charaxia. exinanita.
Characteriæ sunt synodiæ locutiōes: sicut dicit donatus: quas græci characteras dicunt.
Carracutiū uehiculum altissimarum rotarum quasi carrum acutum.
Caradriō auis tota alba cuius interiora oculos ca-

lignosus curar: si uiuere debet infirmus appropin-
 q̄t illi uero mori: fugit ab eo. p̄ medias noctes i
 medio sublimis celi dicit uolare: significat x̄pm.
Carbasus lini species mollissimi: & candidissimi:
 sed n̄sc̄ pro uelis ponitur. nullo humore corrup-
 pitur: nulla ætate uincitur.
Carbasa uela de carbaso lino. **Carbasus** pannus.
Carbo dictus: q̄ careat flama: cum pruna extincta
 fuerit: carbo uocatur.
Carbunculus gemma dicta: quod in ortu suo ru-
 bet ut ignis: post niger fit ut carbo extinctus. hu-
 ius genera sunt multa.
Carcamis nomen loci ciuitatis.
Carcan & **calano** catfath & **emath** ciuitates sunt in
 oriente.
Carcer a coercendo in singulari hominum: in plu-
 rali equorum custodia: unde carceralis carcerari-
 us carceratus. **Vir**. tamen ruunt effusi carcere cuc-
 rus. Est aut̄ undecunq̄ carcer arcens.
Carchesia pocula a loco carchesi uel spelunca.
Carcaridus: amnis armenia.
Carcedonia gemma.
Cardemon agryoni. nasturcium agreste.
Cardia græce cor.
Cardia cordis passio: cum formidabili metu uino
 sanatur.
Cardia inde cardiacus morbus est.
Cardies celi extremæ partes axis: dicti q̄ sicut
 cor uoluantur.
Cardo una pars ostii: ubi uertitur.
Cardea: dea cardini præficitur.
Carduus. genus hærbae spinosæ.
Cardi sunt quasi ferrei pectines: quibus homines
 laniantur.
Carduelis auis: dicta q̄ carduis & spinis pascitur:
 idest acanthis.
Carex hærba acuta uulgo liscæ: caricis corripit pe-
 nultimam.
Carectū locus hærbae caricæ plēus locus spinosus.
Careratores: idest lanarii: q̄a carariunt. i. capiunt
 uel diuidunt.
Carenis: passor. a caria. i. pane.
Carenium dictum q̄ feruendo parte careat. **tertia**
 enim parte musti amissa quod remāet **carenum**
 est cui contraria est sappa: quæ feruendo ad terti-
 am descenderit.
Carere: non habere: unde cariturus.
Carcor pro careo antiquitus.
Carco res rui cassum cassu: quamuis **cariturus** ra-
 rum faciat.
Cario filum species pigmenti.
Carians putrescens.
Cariet inueterascit unde caries.
Caria prouincia Asiae minoris: quā hermus fluui-
 us discernit a phrygia regione.
Charvdbis mare uertiginosum i sicilia dicta græ-
 ce q̄ gurgitibus occultis naues absorbeat: ter in
 die stringit fluctus & ter uomit.
Charybdis charybdis causa alternitatis.
Carybdis uoratrix foemina fuit: quā hercules in

mare præcipitauit quia boues eius furata sit.
Caryce ficos a copia nominata: sunt enim uiginti
 uel triginta fructus fici in una massa.
Cariantes illudentes.
Caries putredo uetustas uel ossa. **Caries** dicta q̄
 eueniat lignis uirtute carentibus.
Cariosum inde idest uetustum.
Cariantimos tropus quo dura dictu gratius pro-
 ferunt: ut interrogantibus nobis nū aliquis nos
 quæsierit: respondeat bona fortuna unde inteli-
 gitur neminem nos quæsisse.
Carina mediū nauis a currēdo dicta quasi currina.
Carinus quasi carens Noe ἡδύ. i. sensu.
Carinus gratiosus: ἀπο της χαρησος. i. gratia.
Carinator: maledicus. conuiciator.
Carinātes: argurantes.
Carisa uetus læna percallida: unde **infallaces** ancil-
 læ catarisæ appellabātur.
Caristo as tauri: Galeatus fulgeo.
Charistia dies inter cognatos festus.
Charisteum marmoris gēus uiride dictum q̄ gra-
 tum sit sculptoribus gemmarum: eius enim uiridi-
 tas reficit oculos.
Carystos ciuitas in græcia euboea: ubi strictum
 est mare.
Carismata. dona spiritualia. gratiarū donatiōes.
Carisma huius carismatis.
Charite dicunt græce tres unius nois ut alii putāt
 credendum tamen magis est hesiodo qui illas in
 theogonia nominat in hæc uerba.
 τρις δε δι ευρυνομυ χαριτας τ̄ε κ̄ε χαλλι-
 παριουσ.
 ωλεανδου κουρη πολυηρα τονει λος εδου-
 σα.
 αγλαϊηη και ευφροσ υνην θαλιηη τερατε-
 ινω.
 των και παδ βλεφαρων ερος ει βετανδεβ-
 χομενωι.
 λυσι μελεσ χαλδη δη ποδφρυδι λεχρυδου-
 ηται.
Latine sic uerti ipsi uersus possunt.
Trisq̄ ioui charitas præstanti corpore nata.
Oceano tulit Eurynome. si nomina quæris.
Aglaie prima: Euphrosyne Thalieq̄ sequuntur.
Ex oculis pulchrum aspiciunt intentiùs harum.
Syderi irrorat amor lasciuus ocellis.
Carix herba acuta sparto similis.
Carit. patet. manifestat.
Carmelus qui hebraice chermel d̄ mons ē in con-
 finio palestinae atq̄ phœnicis. sed nō ille de quo
 nabal carmelus. ille. n. est mons galileæ.
Carmelus cognitio circūcisionis interpretatur.
Carmelum maris proprium loci.
Carmāni populus uersus meridiē remotissimus.
Carmi interpretatur uinea mea.
Carmentis ipsa est Nicostrata mater Euandri di-
 cta q̄ carminibus futura prædiceret. hæc primū
 litteras repperit latinas postq̄ cum filio de Arca-
 dia uenit ad Italiam: a qua carmentalis porta ro-
 mæ dicta est.

Carmios november mensis.

Carmen uocatur quicquid pedibus continet distictum quod carptim pronuncietur: unde purgantes lanam qua dilcerpunt carmiare dicimus uel id est quod qui illa caneret mente carere existimabatur.

Carminum uarietates apud boetium. xxyii. sunt. Primum genus est elegiacum: quod constat primo uersu heroico secundo prima perimemeri heroica secunda dactylica: ut hic. Carmina quae quondam studio florere peregi: Flabilis heu moestas cogor inire modos. Secundum dactylum tetrametrum: quod constat spondeo: dactylo: catalecto. Item dactylo: spondeo: ut hic. Heu quae praecipiti uersa profundo. Tertium quod constat primo heroico: secundo alcmatio dactylico tetrametro a catalecto. i. quattuor pedibus dactylicis nulla remanente syllaba: ut hic. Tunc medicum liquerunt nocte tenebrae: Luminibusque prior rediit uigor. Quartum ponit faleuticum constans spondeo dactylo tribus trocheis ut hic. Quisquis composito serenus aeuo. Quintum anapesticum pintharica principaliter constat anapesto. recipiunt tamen frequenter spondeum: uerum raro pteleumaticum: apud comicos autem & dactylum: sepiusque cum ultima superest syllaba in duas soluitur breues ut hic. O stelliferi conditor orbis. Sextum glyconium: quod constat spondeo choriabo pyrphichio: ut hic. Cum phoebi radiis graue: & haec. Felix quae potuit boni: & ite: Vela natici ducis. Septimum est dactylicum dimetrum: catalecticum: cui nomen est adonio. ut Nubibus atris: uel sic Quisquis uolet perennem. Octauum genus iambicum est hiponactium constans trimetro catalecto. Iambica uero metra imparibus quidem locis possunt recipere iambum & tribrachium & frequenter apud comicos anapestum ita tamen ut multorum breuium iunctura nitent huiusmodi metrum disponit hoc modo haec cum superba uerterit uices dextera. Quisquis profunda mente uestigat uerum. Nonum est asclepiadeum: quod fit spondeo & duobus choriambis pyrphichio siue iambo: cui & peregratum subiecit constans spondeo dactylo spondeo: ut hic. Si quatas rapidis, flatibus incitus pontus uersat arenas. Decimum est saphicum: quod constat trocheo spondeo dactylo duobus trocheis. Miscuit autem huic secundum semper uersum glyconium de quo superius dictum: ut hic. Cum polo phoebeus roseis quadrigis: lucem spargere coeperit. Undecimum est iambicum anacreontium: quod constat dimetro catalecto: cui secundum uersum suppositum pheregurium: quod paulo ante commemorauimus: ut hic. Quisquis uolet perennem cautos ponere sedem. Duodecimum anapesticum parthemia cum est: quod constat dimetro catalecto ut hic felix nimium prior aetas. Tertium decimum saphicum continuatum: ut hic. Vidimus quatas dederit ruinas quis id dimetro adonio terminauerit sic Sydera donat. Quartum decimum iambicum archilochicum constans dimetro a catalecto. ut hic. Quicumque sola mente praecipiti peti summamque credit gloriam Quintum decimum phaliscum constans tribus dactylis & pyrphichio: ut hic. Qui serere ingenuum uolet agrum. Sextum decimum iambicum archilochium

constans trimetro a catalecto: ut supra memorauimus cui mixtum elegiacum: ut supra exposui constans: ut hic quis fluente diues auri gurgite. Non expleturas cogat auarus opes. Septimum decimum phaleuticum. posuit subiecitque ei dactylum archilochium tetrametrum catalecticum: ut hic quis se tyrio superbus ostro: comeret & niueis capillis. In quo tamen quo pro spondeo siue dactylo impibus locis trocheum reperies. Duodeuicesimum dactylum alcmationum constans trimetro hypercatalecto. hypercatalecticum autem uersus est: cui syllaba superest habetque subiectum sibi pheregratum: quod ita constat: ut supra memorauimus spondeo: dactylo spondeo: sed in loco proximo proximo spondeo est ubi anapesticum contra regulam in trimetro traditam inuenimus: ut hic. Omne hominum genus in terris simili surgit ab ortu. Undecimum iambicum anacreontium constans dimetro catalecto eodem semper repetito: ut hic. Habet hoc uoluptas ois uicesimum asclepiadeum: cuius supra regulam posui habetque subiectum sibi iambicum archilochium dimetrum & a catalectum ut hic. Heu quae miseros tramite deuios abducit ignorantia. Primum & uicesimum heroicum hexametrum recidens locis omnibus dactylum siue spondeum uel trocheum: ut hic O qui perpetua mundum ratione gubernas. Secundum & uicesimum dactylium alcmationum constans tetrametro a catalecto suppositumque sibi habet iambicum archilochium. de quo antediximus: ut hic. Sunt: & n. penam uolucres mihi quae celsa censebant poli. Tertium & uicesimum trochaicum alcmationum constans dimetro a catalecto: sane metra trochaica locis imparibus trocheum tribrachium & nonnunquam dactylum paribus cum supradditis tamen etiam spondeum & anapestum recipiunt huic generi subdidit boetius de quo supraddictum est feregratum: quod pro spondeo interdum recipiat anapestum ut hic. Quos uides celsos sede soli culmine reges: Quartum & uicesimum est faleutium habens subiectum elegiacum: ut hic: Quid tantos iuuat excitare motus & propria fatum sollicitare manu? Quintum: & uicesimum est mixtum uariis pedibus: quod incertum est quo debeat censeris uocabulo. Aut n. dactylum adonium quod pro dactylo uel spondeo anapestum recipiat. Aut dactylum archilochium tetrametrum: quod ite pro spondeo siue dactylo anapestum indifferenter admittat. Nam anapesticum ratio sentite dissuadet: quando tam spondeo uel dactylo quam anapesto fit compositum: ut hic. Si uis celsi iuri tonantis quae nam discors foedera rerum. Sextum & uicesimum archilochium constans tetrametro catalecto: ut hic puro clarum lumine phoebum. Septimum & uicesimum archilochium constans tetrametro catalecto bucolico & tribus trocheis. Tetrametrum autem bucolicum est cum quartus pes dactylus est: qui partem finiet orationis Quod apud boetium genus ultimum inuenitur: eiusque initium est. Quae uariis terris aialia permeant figuris. Obserua autem quicumque legeris finale syllabam in omnibus metris indifferenter accipi. Dimetrum ergo uel trimetrum uel tetrametrum in metris iambicis trochaicis & anapesticis pro duplices: in reliquis pro simplicibus computat Carminum quoque uarietates. xix. sunt in odis horatii

Prima oda ē monocolos id est cantus unius mēbri
 Nā uersus asclepiadeus q̄ dicit̄: cōstat spondæo &
 duobus choriambis & pyrrhichio uel iābo. usus ē
 aut̄ ac metri compositione his tribus odis. Mecæ-
 nas attanis ædite regibus. Exegi monumentū ære
 perennius. Donarē patheras gratiq; commodus.
 Asclepiadeus dictus ab asclepiade poeta. Secūda
 oda ē dicolos tetrastraphos. i. cātus duobus gene-
 ribus metri compositus a quarto facta replicatiōe
 habet. n. tres primos uersus similes: quibus nomē
 ē saphicum: & constat trocheo spondæo dactylo &
 duobus trocheis. Quartus uero qui adonius dicit̄
 constat dactylo & spondæo. usus est hoc metro in
 xxvi. odis. Iam fatis terris niuis atq; diræ Grādinif
 misit pater: & rubēte dextera sacras iaculatus arces
 Terruit urbem & cætera Mercuri facūde. Quem
 uile potabis. Integer uitæ: partius iūctas. O uenus
 poscimus sit quid. p̄ficos odi. nullus argento. Ne
 sit ancillæ. Septimi gades ulla si uiris. retius ocium
 Martiis. mercuri. nate herculis. faune. Non uides
 montium. Impios. pindag. Diues ē mihi phœbe.
 Tertia oda est dicolos distrophos. i. duplici gene-
 re metri scripta a secundo facta replicatione. Nam
 prior uersus: qui glyconius dicit̄ constat spondæo
 coriābo pyrrhichio siue iambo: Secundus asclepia-
 deus dicitur. qui in primo dictus est: usus est hoc i
 .xii. cantibus. sic te diua potens cypri. sic fratres he-
 lenæ lucida sydera & cætera. Dum tu lydia mater
 sœua & thuræ. donec gratis: uxor pauperis. Quan-
 tum distat in tactis opulentiore quo me festo inter-
 missa quem tu mepo. Quarta oda est dicolos di-
 strophos: primus enim uersus dicit̄ archilochius
 cōstas tetrametro heroico & tribus trocheis extre-
 mo uel trocheo uel spondæo. Secūdu uero habet
 pentimemeri iambicā & similiter tres trocheos ex-
 tremo uel spondæo uel trocheo. Superflua ē una
 syllaba: hic tñ usus est hoc metro. Soluitur acris
 hyems grata uice ueris & fauoni: trahuntq; siccas
 machinæ carinas. Alterno terram qnatiūt pede:
 Dum grauis cyclopium uulcanus ædens urit offi-
 cinas. Quinta oda est tricolos tetrastraphos. i. tri-
 bus generibus metra scripta a quarto facta replica-
 tione: nam duo primi uersus asclepiadei sunt: ter-
 tius feregratius constans spondæo dactylo & spō-
 dæo. Quartus glyconius. usus est hoc metro. vii.
 odis. Quis multa gracilis te puer in rosa: p̄fusus liq-
 dis urget odoribus Grato pyræ sub antro Cui fla-
 uam religas comā & c. O nauis dianā uitas. Quid
 fles o fors. Audiuere. Sexta oda est dicolos tetra-
 strophos: primi. n. tres uersus sūt asclepiadei. Quar-
 tus glyconius: usus est hoc metro nouies. Scribe-
 ris uario fortis & hostiū. Victor mæonii carminis
 a lite quā rē cūq; ferox nauibus. Nauibus aut eqs
 miles te duce gesserit pastor. quis desiderio. Albie
 nolis extremū diuis. Iam ueris. Septima dicolos
 est distrophos. prior enim uersus heroicus est: se-
 quens tetrametrū ex quattuor pedibus constans
 & dicitur faliscus: utitur hoc his tribus. Laudabūt
 alii claram rhodon aut mytilenē Te maris. Quid
 tibi. Octaua est dicolos distrophos. prior enim

uersus constat coriābo & bacchio: uel amphibra-
 chy: secundus uero constat ex epitricto secundo ex
 duobus coriambis & hic tñ hoc utitur metro. ly-
 dia dic per omnes te deos corosibarim cur prope-
 res amando. Nona dicolos est tetrastraphos: Pri-
 mi enim duo uersus qui alcaici uocantur cūstant
 pentimemeri iambica & duobus dactylis. Tertius
 dimeter iambicus hypercatalecticus ex duobus iā-
 bis uel quattuor iambis & syllaba. Quartus pinda-
 ricus ex duobus dactylis & duobus trocheis. Vti-
 q; hoc metro tricesies quater. Vides ut alta stet ni-
 ue cādīdum Soracte nec iam sustineat onus sylue
 laborātes geluq; flumina constiterint acuto. O mī
 uelox. Musis. natis hic tibi quid dedicatum o diua
 nūc est motū Aequā: nondū. O sape: nō semp qd
 belicosus ille nephastion. heu heu. cur me bacchum
 in remotis. Non usitata. Odi Angustā. Iustū descē-
 de. Delecta. Heli. O nata. Cælo supinas: Tyrreni
 qualem ne forte quæ cura. Phæbus. Decima ode
 monocolos est. Hoc metrū constat ex spondæo &
 tribus coriambis pyrrhichio uel iābo: utiturq; eo
 ter. Tunc quæsieris nefas quem mihi quē tibi nul-
 lam uare. O crudelis. Undecima ode dicolos di-
 strophos est. Nā prior uersus cōstat amphimacro
 & monometro iābico: Secūdu uero trimeter est &
 iambicus claudus. Iābicus aut̄ uersus non solū iābi-
 cū sed heroicū recipit pedē cum solutionibus suis
 locis. simparibus & tribrachim cunctis. hoc tantū
 usus est in hac. Non ebur neq; aureū mea te uidet
 in domo lacunar. Duodecima monocolos ē. Me-
 tro cōtinetur quod cōstat ionico minore uocatur
 q; synaphia: & hoc metro tñ hic. Miseræ est neq;
 amorī dare ludū. Tertiadecima dicolos est distro-
 phos: nam prior uersus est heroicus: sequens hēt
 pentimemeri: & hoc semel utitur. Diffugere ni-
 ues: redeunt iam gramina campis. Arboribusq; co-
 mæ. Quartadecima est dicolos distrophos prior
 enim uersus trimeter est: iābicus sequēs dimeter
 & hoc utit̄. ix. Ibis liburnis inter alta nauium ami-
 ce propugnacula. Beatus ille parentis lupis. Quid
 me rementis quoq; rogo te qñ repostum mala so-
 luta. Quintadecima dicolos est distrophos: prior
 enim uersus trimeter est iambicus integer: sequēs
 uero constat pentimemeri heroica & dimetro iam-
 bico & hoc semel utitur: pecti nihil mea sicut an-
 tea iuuat. Scribere uersiculos amore p̄culsum gra-
 ui. Sextadecima dicolos est distrophos. Nam pri-
 or uersus heroicus est: secundus & dimetro iam-
 bico & pentimemeri heroica: & hoc utitur semel.
 Horrida tempestas cælum contraxit & imbres.
 Niuesq; deducunt iouem nunc mare nunc syluæ.
 Septimadecima dicolos distrophos. Nam prior
 uersus heroicus est integer: secundus dimeter iā-
 bicus: & bis eo utitur. Molis inertia cur tanta dif-
 fundis in tuis obliuione sensibus. Nox erat. Oc-
 tauadecima dicolos ē distrophos. Nam prior uer-
 sus est heroicus: secundus trimeter iambicus & se-
 mel utitur hoc. Altera iam teritur bellis ciuilibus
 ætas suis & ipsa roma uiribus ruit. Nonadecima
 monocolos est: quæ constat trimetro iambico nō

est: quod semel utitur. Iam iam efficaci do manus sci entia. Monocolos est: quotiens oda in uno metro sine alterius admixtione est. Dicolos quæ duobus metris scripta est: Tricolos & tetracolos similiter: Nota autem finali syllaba indifferenter uti & quod iambicus uersus dicitur: & si omnes spondæi sunt una tantum iambo existente Sunt & alia plura: & in centimetris rithmus per se sine metro esse potest. Metrum uero sine rithmo esse non potest: quod liquidius ita definitur. Metrum est ratio cum modulatione. Rithmus cum modulatione sine ratione. Metrum dactylicum hexametrum: quod heroicum dicitur: quod eo maxime heroum. i. uirorum fortium facta caneretur: cæteris omnibus pulchrius celsiusque: unde opusculis tam prolixis quam succulentis: tam uilibus quam nobilibus aptum esse consuevit. Constat autem dactylo spondæo trocheo. spondeum locis omnibus præter quintum suscipit. dactylum: præter ultimum: trocheum tantum ultimo: quod tamen habet in loco spondæi: Nam. xxiiii. temporum esse debet. quod est libra plena: ut clumina multa polos radianti lumine complent. Heroicus post homerum dicitur: Nam antea pythius uocabatur eo quod appollinis oracula hoc uersu sint ædita. huic familiariter adhæret metrum dactylicum pentametrum: ita ut nunquam sine eo ponatur. Quod recipit spondæum loco primo & secundo: dactylum oibus. Catalecticum in medio: & in fine ut lætanturque piis agmina sacra choris. Constat autem duplici pentameteri prima dactylica uel spondæica secunda dactylica. hoc autem & superius metrum, ubi coniuncta fuerint: elegiacum carmen uocatur quia miserorum congruat modulationi. Nam elegios miseros uocant: priorque uersus hexameter sequens pentameter: qui suum semper debet finire sensum. Metrum dactylicum faleutium pentametrum constat spondæo. dactylo & tribus trocheis ut Cantemus domino deoque nostro cuius gloria cum honore pollet. Metrum dactylicum saphicum pentametrum constat trocheo & spondæo dactylo & duobus trocheis cui post tres uersus: additur semiheroicus uersus sicut ægypto peneunte quodam. Mortis & densa tenebris operata: Quam dei uiui sacra gens agebat: lux erat orbi. Metrum dactylicum tetrametrum catalecticum constat spondæo dactylo catalecto dactylo spondæo: ut sanctus Ambrosius: Squalent arua soli puluere multo. Pallet siccus ager terra fatiscat. helyæ meritis impia sæcla Donasti pluias: nos quoque dones. Metrum iambicum senarium recipit iambum omnibus locis: Tribrachium omnibus locis præter nouissimum dactylum & anapestum locis tantum imparibus: pyrrhichium tantum ultimo. Senex fidelis prima credendi uia. Abraham ueri sæminis serus pater. Metrum iambicum tetrametrum recipit iambum oibus locis. Spondæum tantum impibus At solis ortus cardine ad usque terræ limitem. & Ambrosius splendor paternæ gloriæ: Deus creator oium. Iam surgit hora tertia: Aeternæ rerum conditor. Recipit aliquando hoc metrum etiam tribrachium locis omnibus præter nouissimum:

dactylum & anapestum impibus tantum. Gemina gigas substatiæ alacris ut currat uiam. Metrum iambicum tetrametrum colophō quod anacreontium dicitur anapestum duos iambicos & semipedem recipit. Age iam præcor meæ comes irremotabilem trepidam breuemque uitam domino deo dicemus. Metrum trochaicum tetrametrum recipit trocheum locis omnibus spondæum omnibus præter tertio curritque alternis uersiculis: ita ut prior. iiii. pedes. posterior tres & syllabam: Hymnum dicat turba fratrum. hymnum cantus personet. christo regi concinentes. In quo aliquando tertio loco prioris uersiculi spondæum reperies. factor cæli terræ: Carnes dicitur quia caræ sunt: siue a creâdo. cremetum. n. sæmen est masculi: unde a græcis creas Kpé aσ uocatur: hæc caro huius canis antiquitus unde carnucula & carnicula. inde carnificor componitur: commune antiquitus. Carnifex dicitur quod carne faciat. Inde carnificium. i. macellum: unde antiqui carnifex laniator spiculator. Carinos byzantinorum lingua nouerber mensis dicitur Charonthis: qui & orchus græce. Charon portitor inferni: nam acherō est fluuius. Carulus nauicula in paludibus: Carulus rex franciæ fuit. Carpa cepulla. Carpatia nauis a carpados insula dicitur: sicut a rhodo rhodia. Carpatium mare inter ægyptum & rhodum a carpatho insula illic posita dicitur. Carpados insula una ex cicladibus a meridie posita: dicitur propter celerem fructuum ubertatem. Carpentum pomaticum: uehiculi genus. Carpentarius: qui facit carpenta. speciale nomen est. Carpere consummare: coccidere: dilaniare: diuellere. Carptim sparsim. Carptare: fauciare: ferire. Carpensus: insula hispaniæ. Carpenus arbor: quæ dicitur carmus. Carpitus fundus: qui in campo est. Carpobalsamum fructus siue sæmen balsami. Carpophorus deus paganorum græce: latine dicitur frugifer. Carpogratiani hæretici a carpograte. quod dixit christum de utroque sexu progenitum. Charta latine: græce καρτήρ chartes: unde est tractus. Chartagæ usus in mēphite ciuitate ægypti primū inuentus est: sicut ait lucanus conficitur bibula memphitis charta papyro. bibulam autem papyrus dixit: quod humorem bibat. Chera dicitur: quod carptim papyri tegmen decerptum glutinatur: cuius genera multa sunt. Chartes græce masculinum est. Charthago puice noua urbs dicitur: quæ a Dido ne duce & cæteris phœnicia ueniētibus. i. a tyriis in africa dicitur prius constructa: hæc antea dicta est Elissa post tyrus. de hinc carthago: nunc a gothis subuersa caretro dicitur. Carthago ante urbem romam. lxx. ad duos annos ab helissa condita inuenitur. hæc sexcentesimo

septuagesimo septimo anno: q̄ condita fuerat: a scipione deleta est. Quæ autem nunc est ab urbe condita dc. xxvii. iussu senatus reparata est. xxii. demũ anno q̄ fuerat euerſa deductiſq; ciuium ro manorum familiis: qui eam incolerent: restituta est & repleta magno ante prodigio præcedente. Nã cum menſores ad limitandũ carthaginẽsem agrũ miſſi ſtipites terminoꝝ indices fixos nocte. a lupis reuulſos corroſoſq; repperiſſent: aliquan diu hæſitatũ eũtrum romanæ paci expediret car thaginẽ reformari.

Carthago. ginis. inde carthaginensis.

Carteros græce: latine: durus: inde carterus latine deriuatur.

Cartallus coſinus uel canifter.

Cartalus græce fiſcella latine.

Cartillago oſſis ſpeciem habet: fortitudinem nõ habet ſicut diſcrimẽ narium & auriculæ.

Carteria ſũt i cacumie arboris p̄ q̄s funes trahũt.

Carus amibilis: dilectus: unde & caritas. nam græ ce dilectio dicitur.

Carrum a cardine rotarum quattuor uel q̄ currẽ do ſonet. uel quaſi currus.

Cafa eũ agreſte habitaculũ palis harundinibus uir gultisq; contextũ: quibus poſſint tueri a ui frigo ris uel caloris. Vir. atq; humiles habitare caſas.

Cafa hoſpitiolum.

Caffare: euacuare: priuare: caſtrare: unde caſſatus: & caſſabundus: inſtabilis: dubitans titubans.

Caffo a careo reſ ſum ſu. u in a fit caſſo as.

Cafania interpretatur uberatio.

Cafcum: antiquum: uetus: uacuum.

Cafdei hi ſunt: qui &: caldæi nũc dicũtur a caſeph filio nachor.

Caffes ratia leporũ uel telæ araneæ: a capiẽdo di. tæ: cuius ſingularis hic caſſus huius caſſis facere debet: ſed pluraliter tm̄ declinatur.

Cafeus dictus q̄ careat ſero: uulgo formaticum.

Cafia hærbã odorifera ſimilis coſto: unde fit caſiũ oleum uel unguentum.

Cafia flores olentes odoris genus quod decoquitur in oleo & fit unguentum.

Cafia naſcitur in arabia uirga robuſta corticis pur purei: ſoliis ut piperis. Eſt autem uirtute cynna moni ſimilis. ſed potentia inferior: unde p̄ cynna moni uice duplex eius pondus in medicamẽto admifcetur.

Caffidilis pera paſtoralis.

Caffis ſidis fœmininũ eſt & græcũ: a cuius actõ fit hæc caſſida.

Caffis & rætis gẽus & calea d̄i a capiẽdo uel capite.

Caffis de laminis: galea uero de corio: nã galeros corium dicitur.

Caffis a tuſcis a capite dicitur.

Caffin apud ſcythas uix dicitur.

Cafiopa inſula maris magni.

Cafium medicamenti genus.

Cafius mons iuxta peluſium & alius propinquus antiochiæ eſt. cuius uertice ſol proſpicitur quar ta adhuc uigilia.

Caſſeu nouember menſis: q & nonus dicitur.

Caſſoi: q̄ poſtea philiftiim nunc phaleſtini. idẽ & allophili. i. alienigenæ appellati ſũt. hoz. ciuitas regia eſt aſcalon.

Caſma hiatus terræ: dũ rumpitur terra. unde caſ mare uerbum.

Caſnomia muſca uenenofa.

Caſnar ſenex: caſnari ſenes oſcoꝝ lingua.

Caſperia ciuitas italiæ campaniæ.

Caſpia regna in aſia ſunt. quibus aditus eſt ad idi am inter duos montes crotam & proconenſum: ubi anguſtum eſt mare.

Caſtalius fons boetiæ ſub monte parnaſo muſis ſacratus: qui pegafæus uel heliconauſ dicitur.

Caſtanea a græco dicitur. hanc græci τὸ καὶ φανον caſtanõ dicit q̄ fruſtus gignit i môm teſticuloꝝ.

Caſtra ſunt: ubi milites iteterint dicta quaſi caſta uel q̄ ibi caſtretur libido. Caſtrũ uero ſingulari ter oppidum. inde caſtellum diminutiuum.

Caſtrũ inde caſtrenſis dignitas honor caſtrorum.

Caſtellũ caſtellanus: ſicut oppidum oppidanus.

Caſtitas: corporis incorruptio. Continentia uero poſt corruptionem abrenunciatio. Alii caſtitatẽ in coniugiis ſpiritualibus: continẽtiam in uirginibus itelligũt. Illa autem eũ uera caſtitas: quæ nec mente polluitur.

Caſtrimagia. gula concupiſcentia.

Caſtus primum a caſtratione dictus: poſtea placu it ueteribus etiam eos ſic nominari: q̄ perpetuam libidinis abſtinentiam pollicebantur.

Caſtimonia pudicia.

Caſtimonium ſanctimonium.

Caſtigare: corrigere. hinc caſtus dicitur correctos habens mores.

Caſtifer: qui flagellum portat.

Caſtulo onis: urbs eſt hispaniæ.

Caſtor aial eſt nimis manuẽtũ maſculinũ: dictum quia dum uenator eũ ſequit̄ morſu dentiũ ſciptũ caſtrat: ut euadere poſſit teſticulis ante faciem ue natoris proiectis: quoz̄ gratia uenator eũ perſe quabatur. Sunt enim apti medicaminibus. hos ſi broſ uel ponticos canes dicunt.

Caſto eũ medicamẽtum: quod fit de teſticulis ca ſtorum.

Caſtor per ædem caſtoris.

Caſtor & pollux apud paganos dii ſunt habitis quos etiam inter lydera finxerũt. quod ſignum dicitur gemini.

Caſula: ueſtis cucullata: quaſi minor caſa: eo q̄ to tũ hoĩem tegat: idẽ cuculla quaſi minor cella.

Caſſus a careo eſ magis eũ nomẽ ſicut laſſus q̄ p̄tici pium maxime cũ uanũ ſignificat: inde caſſo as.

Caſſum: inane uacuum.

Caſſus a cadendo dictus. per eos enim inflexa no minat uariantur: & cadũt tam lenſu q̄ littera.

Caſus eſt ruina cuiuſcunq; rei. In nomine uero ca ſus dicitur inflexio.

Caſus eſt declinatio nominis uel aliã: cauſalium diſtionum: quæ maxime fit in fine.

Caſus lapſus: ruina: fortuna. omne periculum: d iiii

- Casus** uel fortuna est causa p accidens: rarius euenientiū. in his rebus: quæ ppter aliquid aliud fiunt ut qui causa uidendi amicū exiuit. lapide sua grauitate cadenti percussus est.
- Casus** ē inopinatus euctus ex cōfluētibus causis in his quæ ob aliquid aliud gerunt sicut cū unus abscondit aurę: alter effodiēs terram ob aliud idē inuenit. hoc igitur fortuitu creditur accidisse. sed non de nihilo: nam proprias habet qui prius posuit: & qui post effodit.
- Casus** dicitur secundum quosdam: q̄ sine causa eueniat.
- Cata** κατὰ iuxta: sed apud græcos significat ab cū in pluribus compositis ad.
- Cata** multorum cantatio.
- Cata** funis cū plumbo. quo altitudo tentatur.
- Catabathynon** accolæ mōtem uocāt prope castra alexandri interpretatur descensus.
- Catabole** proprie dicitur. cum quid se sublimi in ferius iacitur. uel cū aliqua res exordium sumit unde hi qui ædium fundamenta iaciunt: catabolæ. i. deorsum initia fūdamentorū iecisse dicunt.
- Carabulum** clausura aīalium ubi desuper aliquid iacitur.
- Cataclysmus** diluuiū uel euerfio.
- Cataclysmus** græce hyems: pyrosin uero æstas.
- Catachisis** abusiua.
- Catachresticos** usurpatiuę.
- Catachresis** usurpatio nominis alieni ut paricidā dicimus: non qui patrem occidit sed uel fratrem & piscinam quāuis pisces non habeat.
- Catachresis**. i. abusio & usurpatio dicitur.
- Cata** enim ab chresis usio nominatur.
- Catacecis** doctrina.
- Cataforas**. i. africa tertium clima cæli.
- Catadupla** locus ubi nilus de monte cadēs nimum fragoris facit.
- Cataphrygis** hæreticis nomen prouicia phrygia dedit: quia ibi steterunt auctores eorū mōtanus priusca & maximilla: qui aduentū sancti spūs non in apostolos: sed in se uenisse asserunt.
- Catagrapho** græce scribo.
- Catalectus** cui uersus est cui una syllaba deest in fine ut nubibus atris. uel sic. Quisq̄s uolet pennem. Acatalecticus cui nihil deest. hypercatalecticus q̄ abundat.
- Catalepsia** passio epilepticorū: sed in hoc differt q̄ non spumant cataleptici sicut epileptici qui: & pos & per nares spumas piiciunt. Catalepticorū passio a tibiis uel pedibus inchoat: q̄n gressū mō uēt tibiā & dolorē uel frigidiorē siue grauedinem sentiūt: fit aut̄ uel ex nimio sanguine: uel ex colerū feruore: q̄ cōclusi in stomacho nō habentes naturalē exitum caput grauant & sensu priuant.
- Catalon**. totum.
- Cata** antis: contrarius.
- Cata** logus subscriptio. conscriptio.
- Catalogus**: numerus ordo uel series.
- Catamitus** ganymedes: mollis fuit: inde catamiti dicuntur wolles.
- Catamerinos** quottidianus.
- Cataplestatio**. i. conuuium.
- Catapulta** sagitta spicata. uel epulum.
- Cataplasma**: medicamentum dictum: q̄ inductio sit sola.
- Cataplus**: aduentus nauium.
- Catapota** genus calicis.
- Catapodia** dicta: q̄ modica potes seu inglutiat.
- Catapates** ē linea cum massa plumbea: qua maris altitudo tentatur.
- Cataractæ** cæli fenestræ uel tonitrua.
- Catarox**: hæretici: qui ppter mundiciam ita se no minauerunt: gloriantes. n. se de suis meritis: peccatorum ueniam negant: Idem sunt catari.
- Cathartica** græce purgatoria latine.
- Catarrus** fluor reumæ iugis ex naribus: qui dum a faucibus uenerit: brachos dicit: dum a thorace uel pulmone tuffis.
- Catastoeue**: destructio.
- Catastoeua** confirmatio ppositæ rei. Anasceua reuicit: nō fuisse aut nō esse quod factum pponitur.
- Catasta**: genus pœnæ similis æquuleo.
- Catastagnos** est catarro interius uisces distillant uel pcutiens: si i stomacho tuffim cū nausea puocat si i pulmone cum grauedine thoracis & tufficula uehementi & spatis spumosis aliquibus cū raucedine & si sanguinem expuerint ad phtysin ueniunt & tabidi moriunt. r. Aliquoties expuūt & excreant pingue saniem.
- Catastrophæ** cōuersio stomachi. i. subuersio quod est diaria solutio uentris: ut quicquid ibi acceptum non coctum digerat.
- Catameros** per partem.
- Catidon** κατὶ δὸν græce latine uidi: inde cataus .i. ingeniosus: & catus q̄ acute uidet in nocte.
- Cataxa** a coxa claudus.
- Catetizare**: docere: instruere: imbucere.
- Catecuminus** instructus siue audiens pro eo q̄ ad huc doctrinā fidei audiat: nec dū tñ baptismum pceperit. Nā catecuminus græce auditor interpretat.
- Cathedra** excelsa sedes iudicis præsidētis eē solet
- Catheia** lingua perfarum hasta uel cælum.
- Chateia** quam horatius chaiām dicit: est. n. genus gallici tali: qd' si ab artifice mittatur. rursus ad eū redit qui misit.
- Categoria**. a/criptio: accusatio. prædicatio
- Categoriæ** græce: latine prædicamenta dicunt: q̄ bus p uarias significatiōes oīs sermo cōclusus ē.
- Cathællæ** catænulæ colli sunt inuicē se cōpræhendentes i modū cathænæ. unde & dicunt.
- Cathænia**: collare muliebre.
- Cathæna** dicta q̄ capiendo teneat utraq; uestigiane p̄grediant. uel q̄ se capiendo pluribus nodis teneat: inde cathænula: & concathænare.
- Caræpænon** κατ'εωανόν latine per laudem
- Caterua** multitudo inde cateruatim multipliciter congregatim collectim: & cateruarius qui i cateruis populi subsistit: & cateruare. id est aggregare: colligere.
- Caterus** ppendicularis linea est recte descēdēs: uel

quæ ab angulo dicitur.
 Catialis collis: ubi nunc lacus funditus est.
 Catillo as cui deglutire uel sonare: ut catulus.
 Catillo gulofus a catellis dictus.
 Catimisci & cymbia poculorum genera sunt.
 Catigera rector doctor.
 Catine ciuitas siciliæ: quæ libidinosa fuit.
 Catine proprium est inde catinensis.
 Cataypposis per quandam imaginationem ostensio
 quod ad unumquæq; attinet.
 Catinum uas fictile: lanx. i. salinum.
 Catyppis oppidum orientis.
 Catillare per alienas domos in frontare: gyrare a
 catulis circueuntibus.
 Cathmia genus lapidis: unde cypriu æs efficitur.
 Cathmus filius agenoris: qui ab Asia ueniens in
 Europam Thebas condidit in boetiam frater eu
 ropæ & fornix.
 Catholicus: rector.
 Catholica græce uniuersalis uel generalis.
 Cathomi: uirgæ ferreae.
 Cathorin septembris mensis lingua cappadocum
 Caricæ nodon: id est secundum totum mons: cuius
 ins quidem usq; in orientem unum iugum uidetur
 sed multa sunt nomina.
 Catones duo dicuntur fuisse amatores uirtutis:
 maior censorinus auunculus minoris: philoso
 phorum peritissimus: Minor nepos eius rigidus
 dictus est & uticensis: qui uticæ se interfecit.
 Catoblepa bestia quædam: cuius aspectus uitam aufert.
 Catricula: fucus. circueunto. frons
 Catrophilon græce fastidium cibi.
 Catus: marina belua.
 Catus denominatiuum a cane. i. doctus. sapiens.
 acutus: inde cato dicitur.
 Catuli abusiue dicuntur quorumlibet animalium filii: nam
 proprie canum sunt dicti. per diminutionem a ca
 tus quod a cane per denominationem assumit.
 Catellus uero a catulo & catulaster.
 Catux: sublimis.
 Caua: uacua: inanis: inde cauare. i. uacuare: fodere
 Caucasus mons scythiæ ab india usq; taure porre
 ctus pro gentium & linguarum uarietate dictus: nam
 cum in oriente in excelsum confurgit: caucasus dicitur
 qui & ipsorum lingua: pro niue candidus dicitur.
 Cauculæ lyxæ serui militum.
 Caucula: singulariter masculinum.
 Caucasus mons: qui inter colchos: qui sunt super cimero
 cum mare & inter albanos: qui sunt ad mare caspium
 primum attollitur: cuius quædam usq; in orientem unum ui
 detur iugum: sed multa sunt nomina: & multi hoc ipsum
 tauri montem credi uolunt: quia reuera parthoatras
 mons armenia iter taure & caucasum medius con
 tinuare taure cum caucasum putat: sed hoc non ita esse
 discernit fluuius euphrates: qui a radice parthoatras
 montis effusus tendens in meridiem ipsum ad si
 nistram: taurum excludit ad dextram.
 Cauculus petra: quæ in uesica fit.
 Cauculosi hi sunt: quibus tumor in uesica & aposte
 ma est sunt illi: qui cum urinam faciunt: uelut furfures super

natant: uel qui stranguria siue diffuria laborant.
 Caucus: uasis genus.
 Cauda pars extrema: inde caudatus.
 Caudæ: in insula parua iuxta cretam a meridie.
 Caudea iucea: quod iucea cauda emergat: dicitur scirpus.
 Caudex arboris radix uel ramalia in radice iuncta
 ueteres enim codex nos caudex: sicut illi clodus
 nos clodus.
 Caudicatus radicans.
 Caudicæ nauiculæ ex uno ligno cauato factæ. di
 ctæ quæ quattuor usq; ad decem hoies capiant.
 Caudex: petra.
 Caudinum oppidum est: unde caudinus. na. num.
 Cauea theatrum spectaculi locus: ponitur per aliquor
 animalium clausura: quæ uulgo capia dicitur quasi cauea
 Cauerna: caueæ partes.
 Cauere præteritum caui. declinare. uitare habetque
 se negationem: ut caue fiat pro ne fiat.
 Cauillatur: mordet: deridet: conuiciose iocatur. ar
 gumentis: tergi uersatur: caute perscrutatur.
 Cauillatio: iocus urbanus.
 Cauillu idem est quod cauillatio: iocus cum conuicio.
 Cauillo diminutiuum a caluo pro caluillo.
 Causis: uis aiacia.
 Caula cancellum ante iudicium uel ingressus.
 Caulis cancelli tribunales. ubi sunt aduocati.
 Caulæ munimenta ouium uel sepimenta ouiliu.
 ouile enim græcum est. ois enim ouis est. aulæ
 græce receptacula sunt.
 Caulis generaliter herbarum uel olerum medius fru
 tex: qui uulgo thyrsus dicitur quod a terra sursum
 conscendat: ex quo dicitur quoddam genus ole
 rum specialiter.
 Caulis quia thyrsus eius amplius cæteris oleribus
 coalescat.
 Caulis dicitur generaliter quicquid in oleribus na
 scitur a uulsi primis foliis: dictus quod coalescat: ma
 sculinum est: nam. y. liquefit.
 Cauli cauliculi. cauliculi uero sunt ramusculi.
 Caulona: regio assyriæ.
 Caulus uel agrestes uentus corus dicitur.
 Caulonus mons uel oppidum calabriæ.
 Cauma. tis. καυμα calor æstus. græcum est.
 Cauum profundum cum ambitu.
 Cauum dicitur uacuum natura. inde cauatum manu.
 Cauno: negociator.
 Caunus cabellus.
 Caupo negociator tabernarius a capiendo nimium
 dictus: unde cupa cauponum taberna.
 Caupillus lignum cauatum quasi cymba lembus.
 carabus breuis.
 Caupo caupona: quod significat tam ipsam taber
 nam quam mulierem cauponula facit: ut leo leæna dra
 co dracæna leno lena: strabo straba.
 Caurus pro corus uentus est.
 Causa est animi impulsus a: id aliquid agendum: rō
 uero gerendorum ordo ex causa uenientium.
 Causa dicta a casu: a quo uenit: est enim origo & ma
 teria negotii: quæ dum præponitur causa est: dum
 discutitur iudicium: dum finitur iustitia.

Causula diminutiuum.

Causa aut argumento aut probatione constat: argumento quando nec testibus nec tabulis dat, probationem sed sola inuestigatione inuenit ueritatem: unde & dictum argumentum: idest argutum inuentum, probatio autem testibus & fide tabularum constat.

Causarum genera sunt quinque, honestum, admirabile, humile anceps, obscurum.

Causæ genus honestum est cui statim sine oratione nostra fauet animus auditoris, admirabile: a quo est alienatus animus eorum qui audituri sunt. Humile: quod negligitur ab auditore. Anceps in quo aut iudicatio est dubia: aut causa honestatis uel turpitudinis particeps: ut beniuolentiam pariat & offensam. Obscure in quo aut auditores tardi sunt: aut difficilioribus ad cognoscendum negotiis causa cernitur implicata: causarum status sunt duo: rationalis & legalis. De rationali oriuntur conjectura: finis: qualitas: translatio. De fine iudicialis & negocialis. De iudiciali absoluta & assumptiua. De assumptiua concessio: remotio criminis: relatio criminis compensatio. De concessione purgatio & deprecatio.

Causa est propter quam unumquodque sit. causarum tria sunt genera, deliberatiuum demonstratiuum & iudiciale. **Causa** dicitur a chaos: quod fuit principium omnium rerum: inde causa dicitur origo uniuscuiusque rei.

Causa sine ratione potest esse ratio uero non sine causa.

Causales & rationales: quas quidam sub una specie ponere uoluerunt: hoc differunt: quia præcedit causa: ratio sequitur.

Causales conjunctiones proprie sunt: quæ causam antecedentem causatiue significant. res uenientes ex causa antecedente.

Causarius: litis amator.

Causeius: reus.

Causari: calumniari. exigere in causam ducere.

Causidicus: orator: defensor, patronus.

Causis καύσις græce interpretatur incensio latine.

Chaos latine caligo græce chaos dicitur: huius chaos facit confusio caligo cuius abstractus usus & Ouidius in metamorphosis, sic herbeoque chaos.

Causos incendiosos, græcum est.

Cauterium καυσπίον dictum quasi cauturium quod urat & prouida sit in eum seueraque cautio: ut dum uidetur: cuius sit auaritia refrænetur. Quod interdum pro signo: interdum pro cura adhibetur: ut uis morbi ignis ardore siccat: inde cauterio as. i. inuro dano.

Cautio a cauendo dicta breue uel charta recordationis.

Cautes saxa aspirata ut maris, dictæ a cauendo a nauigantibus scilicet quasi caute.

Cautus a cauere, sollicitus, præcauens.

Cæa insula in oceano omnium frugum fertilissima.

Cebetes quem uirgilius nimis diligens cum alexandro alexin uocauit.

Chebron ciuitas iudeæ, ipsa est arabe a numero ita uo-

cata: quod ibi tres patriarchæ sepulti sunt & quartus adam. Ipsa est mambre ab uno amico abrahæ sic dicta.

Chebron ciuitas interpretatur coniunctio uel coniugium καλεισθω dicitur. i. clausus sit.

Cecidit preteritum decado uerbo: succubuit perit. ad terram elisus est.

Cecini preteritum de cano, prædixi, cantauit.

Cecrops regnauit in attica, hic urbem athenas in hellape condidit ex suo nomine cecropiam uocauit, hanc etiam minerua dicitur construxisse.

Cecropii uel cecropidæ athenienses græci a cecrope **Cecumini**, i. mali feruores. Nam cacos malum κακὸν dicitur græce æstus.

Ceculum uinum campaniæ uel uetus dictum quod cæcet & confundat ingenium.

Cæcula serpens dicta: quod parua sit nec habet oculos. **Cæcus** dicitur: quod careat uisu: quod utroque oculo non uidet: inde cæco as. i. cæcum facio, actiuum est.

Cæcum intestinum dicitur: quod sit sine foramine.

Cecutientes: lypientes, parum uidentes.

Cedar filius hismael fuit: interpretatur tenebræ uel mæror. Hieronymus tamen sic scribit cedar interpretatur: cum mundus totus in maligno positus sit.

Cedar regio saracenorum trans arabiam sita: quæ mari ægyptio contigua est.

Cædes occisio a cædendo per æ scribenda.

Cædo dis. cæcidi cæsum, i. incido seruo uerbero.

Cedo dis cessi cessum, locum do dimitto, per e scribitur cedo pro dic nihil amplius habet per e solum

Cedrus arbor alta: cuius lignum iocundi odoris est & diu durans: nec a tinea unquam exterminat huius ligni resina cedria dicitur: qua libri illi nec tineas patiuntur: nec consenescent.

Cedrinus de cedro.

Cedrus magni odoris & imputribilis uirtutes & signa exhibentes significat: quod dicere possunt: christi si bonus odor summus deo.

Cedrus suo odore serpentes fugat.

Cedri significant excellentioris potentiam uiros & in malo.

Cedrus in creta africa atque in syria nascitur.

Cædula charta.

Cephalenia insula maris magni.

Cephi monstra quædam ethiopiæ.

Cephesus fluuus.

Chein χείν uel licatores uel fundere græce.

Cella dicitur: quod nos uel aliquid occulte celet, i. apotheca: inde deriuatur cellarium.

Cellarium dicitur: quod in eo colligantur ministeria mensarum: & quæ necessario uictui supersunt.

Celare: occultare, denegare uel sculpre: designando incidere.

Cælatum in sculptum a cælio: quod est ferramenti genus: quod uulgo cælionem uocant.

Cælare pro sculpre pro æ: pro abscondere per e tamen

Celeber: frequens, festiuus, uenerabilis, preclarus a cælo: inde celebritas: quod non ibi terrena: sed cælestia tantum agantur.

Celebrare etiam inde dicitur, i. cælo dignum fieri, & celebrabile, i. dignum celebrari.

- Celeber & celebris dicitur brior rimus.**
Cælebs cælo aptus. cōiugii exps: uel cælo beatus.
 hic & hæc cælebs bis. quasi cælestium uitam du-
 cens: unde cælibalis.
Chelæ brachia scorpii: quæ faciunt libram.
Celena: locus campaniæ.
Celepra myrteum genus frugis.
Cele græce genus uasis uimineū. uel uilis supellex
Celeno una harpyiarum raptrix fuit.
Celer uelox.
Celeritas animorum & factorum uelocitas: uelo-
citas autem pedum a cillere.
Celer uel celeris & hoc celere & secundū utrunq;
comparatur celerissimus pro cellerimus.
Cellere: affligere uel macerare super stare. inde cō-
ponitur excello pcello. i. ualde macerare.
Celes cithara: qua canitur.
Celes oues aues.
Celes celicole.
Celeuma clamor nautarum. siue carmen sup mor-
tuos. uel super lacum.
Celeus rex eleusina ciuitatis p̄ triptolemi q̄ rusti-
ci opis instrumēta monstraſſe d̄r doctus a cerere
Cælia insula est Aug.
Cæli significant animas sanctas quandoq; aliquā
do libros utriusq; testamenti.
Celia potio ēa calefaciēdo dicta ex succo tritici p
artē cōfecta fuscitat. n. ignea illa uis germinis ma-
defactæ frugis: ac deinde siccatur: & post i farinam
redacta molli succo admiscet: quo fermentata sa-
por austeritatis & calor ebrietatis adiicitur.
Chely græce brachium dicitur. i. de chelys lyra di-
citur. utruq; tamen græcum est.
Celiarchos īmortalitas.
Cælibatus uirginitas castitas dictum q̄ cælo di-
gnus sit quis.
Chelydrus serpens: q̄ fumare uia facit. dictus q̄
terra & aqua moreſ: quasi cheridros: χερσοσ
enim terra. hydor aqua d̄r græce. sp̄ directus am-
bulat: nā si torserit se: dū currit. statim crepat.
Cælicola dictus q̄ cælum colat: est. n. angelicus.
Celicola commune est.
Cælicolæ larum pluraliter: facit tñ p̄ concisionem
cælicolū quod maxime fit in patronymicis & cō-
positis ut graiugenū caprigenū omnigenū trinū
dinum: amplex: æneadū dardaniidū ausonidū.
Cæli significant euāgelistas uel sanctos a terra ele-
uatos ferentes dominum.
Chelidon χελιδων hirundo.
Chelidōia hirūdinina hærba est: cuius fucus ocu-
lis mederi dicitur: Nam ulcera in oculis & asperi-
tudines siue albugines extenuat hirundinina di-
cta siue q̄ aduentu hirundinū uidet̄ erumpere: si-
ue q̄ pullis hirundinū si oculi auferuntur: mater
eor: hac eis hærba medet̄: quod sic expiri potes:
si pulli eius de acu oculū pungas: uidebis. n. illi
co matrē ipsiſ florem huius hærbe oculis appo-
nere pro luminis reparatione.
Chelidonia hærba ortulana odorifera.
Chelidonia gēma ex hirundinū colore uocata.
- Chelidoniacus gladius dictus: q̄ sic in modū cau-**
de hirundinis.
Chelys iustitiæ iudicium.
Cælitus de cælo. aduerbium.
Cælius tuscorum lingua september mensis.
Cæliū ferramēti genus: unde cælare. i. sculpere d̄r.
Cælius mons in urbe roma.
Cælios excelsus.
Celonis genus nauis: quam græci celegram dicūt
idest uelocem.
Celox species nauis. forminum est.
Celonitis gemma oculus indice testudinis uariuf
& purpureus.
Celonium stagnum siciliæ retro abiicit proximā
tes odore.
Celtiberi populi sunt: qui deuouentes se suo regi
non post eum uiuere uolunt.
Celtiberi disti a gallis: q̄ prius celtici dicebant: &
ab iberis hispaniæ fluuiio: ubi confederunt: quo-
rum ex nomine uocata est celtiberia regio.
Cælum dictum: q̄ tanq̄ cælatum uas impressa lu-
mina habeat: Alias autem a celādo superiora cæ-
lum græce uranos dicitur.
Cælestis & cælitus denomiatiua a cælo & cælitus
aduerbium.
Celsus a cælo dictus: q̄ sit sublimis.
Cemata pecuniæ.
Cema pondus retinet trium scrupulorum.
Cæmentum a cædēdo dictum: q̄ crasso lapide sur-
gat minorum lapidum congregatio uel cæsuræ
lapidum. uel mēdacium cogitationum. uel mol-
liores petræ.
Cæmentarius: qui uictum manibus quærit: q̄ cæ-
mentum operatur.
Cæmentaria: ecclesia.
Cemerias syluas obscuras.
Cemme preces conubii.
Cæna dicitur a cōione uescientium.
Cænon Κοινον græce cōe dicunt: qa antiquitus
semel in die. i. sero communiter comedebant.
Cæna αρωτον καιρον græce noua.
Cænaculum superior pars domus: dictum a com-
munionē uescientium: unde & cænobium cōgre-
gatio multorum.
Cenchrias: generosus.
Cencris serpens semper rectum iter faciens.
Cenes interpretatur inspectio.
Ceneto: æstimo. iudico.
Cænix χοινηξ nomen mensuræ Καινοσ quotiēs
sextarius quater assumitur. græcum est.
Cænō Κοινοσ græce latine significat nouum uel
commune uel mixtum.
Cæno ouum. neutrum.
Cæno as au. tus sum.
Cænobiū monasterium plurimog; dictum q̄ cōi-
ter uiuant. Cænon. n. græce commune dicitur.
Cænobitæ genus monachorum: quos cōiter ui-
uentes possumus appellare.
Cænū: fordidum lutum. uorago. profundum. in-
de cænofus.

- Cœnolentus:renouatus.**
Cenos ΚΕΝΟΣ inanis & uacuus:ide cenodoxia ia
 stantia seu uanagloria.
Cenodoxus.inanis.glorie cupidus.
Chenophalis genus monstri:dicti quia canina ca
 pita habeant.
Cenosura minor urfa dicitur arctos cartum.
Cœnosus:lutulentus.a.cœno.
Cenothaphia simulacra:quæ græci uocant mor
 phonica.
Cenothaphium inane sepulchrum.
Censer e:iudicare.sententiam proferre.
Censores patrimoniorum & morum iudices.
Censores apud ueteres romanos erāt: erat enim
 dignitas iudicialis.
Censorinus quasi censura dignus.
Césorius q sensum qrit uel ex censura pulcher.
Censi dicuntur:quorum patrimonia publice ano
 tata sunt.
Censuales sunt officiales:qui censum per prouin
 cias exigunt.
Census pecunia opes facultas.
Censū apud romanos Tullius seruilius ordinauit
Censura iudicium cum seueritate uindicta.
Censura honor quidam a censendo.i.iudicando.
Centaura a chiron e cetauro reperta genus hæ
 bæ:adem lignifios & fel terræ uocatur.
Centauri dicti αὐτοῦ τοῦ κεντέιντη αὐρα: q pri
 mi equis sedentes dum e flumine potarent hoc
 nomen habuerunt.dicitur etiam cōsistum ad ex
 primendam humanæ uitæ uelocitatem qa equ
 us uelox sit
Centauris species uocabulum ididit:ide est homo
 equo mixtus.dicitur enim monstrum fuisse: hi
 alii peltronii:alii laphitæ dicuntur.
Centauri a latinis breuitate dicti:nā hippocētau
 ri dicere debemus ἵππος equus ΚΕΝ ΤΕΙΝ pun
 gere αὐρα:rota chalcariis.quia cum superius es
 sent homines inferius erant equi.
Centaurus etiam species nauis cuiusdā dicitur.
Centum significat perfectum numerū: unde do
 minus:qui reliquerit domū uel filium & cætera
 centuplum accipiet:uel quia retragonus ē.x.de
 cies.x.Centū dī latine græce ΕΚΑΤΟΝ quod ē tri
 culus.Centum zona ellicia ueneris quæ legiti
 mas nuptias ligat.
Centones apud grāmaticos dici solent:q carmini
 bus Homeri scu Virgilit ad. p̄pria more centena
 rio:ex multis hin inde cōp̄tis in unū factiūtur
 corpus ad facultatem uniuersūsq; materiæ.
Centofiltrum collectio illius:qui uillissima uecti
 galia colligit in foro.
Centesimas dicunt lucrum in parte usuram.
Centiceps centicipitis.
Cētimanus a manus cōpositum eius seruaui de
 clinationem huius centimanus. Notatur igitur
 nullum aliud proprium uel adiectiuum uel mo
 bile quartæ declinationis esse.
Centrū ΚΕΝ ΤΡΟΝ stimulus græce.i.radius ferreus
Centrum græci dicunt in cuius medio cūcta uer
 guntur:ide est punctum.
Centrū medium cæli uel circuli cuiuslibet rei aut
 cumulus absidos.
Centipeda genus aialiu a multitudine pedū dicta
Centuria mēsurā terræ uel uineæ habens p̄ sin
 gulas partes.xx.pedes.
Centuria ager.cc.iuger. q apud antiquos centū iu
 geribus existerat post duplicata nomē retinuit.
Centurias dicimus ptes exercitus i centenos mili
 tes diuisas unde & q his p̄sunt centuriones dicū
 tur:ergo succenturiati sunt nō q in prima sed i se
 cunda centuria sunt quasi sub prima centuria. &
Centurio qui cētum militibus præest: qui præest
 cohortibus militum uel manipularius.
Centurus centaurus.
Centussis componitur ex cētum & assibus mascu
 linum est.
Cenum:acutum.
Cephalea colla uarte destinata.
Cephas:hebraice:petrus græce:latine agnoscens
 syriace caput:quod in capite sit constitutus apo
 stolorum.
Cephalagea κεφαλαγα capitis passio.
Cephalen κεφαλη enim græce dicunt caput.
Cephalagria inde.i.humor capitis:& cephalia: id
 est uena capitalis.
Cæpa dicta q̄ non aliud sit q̄ caput:ide cæparium
 & cæpula quasi diminutiuum. cæpe huius cæpe
 in plurali hæ cæpæ harum cæparum.antiquitus
 ēt hæ cæpa pæ inuenitur i singulari & cæpicus
 & cæpicium.
Cephus signū æthiopū rex pater andromadæ pp
 ipsam inter sydera locatus dicitur.
Cæpio quod non est in usu facit cæpi pimus. lu
 pinum cæptū.Cæpi pro incipiendo per cæ scri
 bitur.similiter cæptus.pro capiendo per e solam
 Inceptus per e solam.
Cepostua latine dicitur ortus sancti iohannis.
Cæra materies fuit litterarum illarum:quæ par
 uulorum nutrices fuerunt.
Ceraunus figulus græce:nam latine cæra a græco
 ΚΕΡΟΣ ceros:quod est idem.
Cerata poma dicta a ceraso urbe ponti:quā Iucl
 lus deleuit:unde & hoc genus pomi i italiam de
 uexit:& a ceraso ciuitate cerasi.m appellauit.
Cerasus Κερασος arbor ipsa fœmininum.cerasū
 fructus eius neutrum.cerasus hærbæ.
Ceras τὸ κερασ cornu græce.
Cerata τὰ κεράτα cornua græce.
Cerastes serpens dictus:q̄ in capite cornua habe
 at primæ declinationis.
Ceras.adis corripit penultimam.neutrum est pro
 prium loci.
Cerates mēsurā duorum calculorum uel unius si
 liq̄ & dimidiæ & sic scribitur quem semibo
 lum dicunt.
Ceraunia urbs græciæ.
Ceraunia mōs maxius sub quo imensæ sūt petræ
Ceraunia montes epiri uel loca: quibus ionium
 mare ab hadriatico separatur: ubi fulmina ca

dunt: a crebris dicti fulminibus: græce enim κεραυνος dicitur fulmen.
Cerauneus lapis flammeus a calore dictus inuenitur ubi fulmina cadunt.
Ceraunus nota: q̄ in libris apponit: quotiens multi uersus improbant: nec p̄ singulos obelatur.
Ceraunia uuae dictæ: q̄ rubeant.
Cerberus inferorū canis: tria capita habere: dī p̄ tres ætates infantia iuuentutē senectutem: dictus quasi κρεοβορος: id est carnem uorans.
Cercophyticus simia est caudata. i. mainon.
Certior comparatiuus a certus.
Cerdoniaci hæretici dicti a cerdone: hi abnegant x̄pm natum passumq; sed simulasse passionem.
Cerdones sutores. cerdo donis.
Chære græce: latine aue dicitur.
Cere proprium ciuitatis: quæ Agellina dicitur.
Cereale papauer dictum: quia longum. hæc cibo ieiunium quasi cerere continetur.
Cerealia arma instrumenta pistoria.
Cerealius pistor a cerere. i. frumento: quod aptat.
Cerebrum medulla capitis: diminutiuum eius ce rebellum.
Cerebrosus in cerebro patiens.
Cerefolium genus hærbæ.
Cerenum ni interpretatur hæres.
Ceres. i. terra quasi creans a creandis frugibus dictam asserunt appellantes eam noibus plurimis dicunt. n. eā opem q̄ ope terra melior fiat dicunt p̄serpinā frugem uestā q̄ uariis uestita sit rebus. Eandē ignem dicunt quia eundē habet uelut ex ethere. & ideo uirginem putant. quia ignis inuisibile sit elementum nihilq; ex eo naki possit quia cuncta consumit.
Ceres dea a paganis dī q̄ usum frugibus inuenisse dicitur: ideoq; accipitur pro frumento.
Cæreus a cæra dictus: ex qua fit: quasi cannella est
Cerite penultima breniatur. neutrum.
Ceritis proprium est loci: sed ceres tis penultima producta patrium.
Cerethei & pheretei pugnatōres doctissimi.
Chæret gaudet græce.
Cerimonie apud latios dñr sacra oīa q̄ apud græcos orgya dicunt. dicta q̄si carimonia eo q̄ his q̄ in sacris offerunt: in quotidiano carent hoies.
Cerimonium & cerimonia pluraliter dictæ. quod nos uitii carere faciant.
Cerinta uilis hærbæ genus.
Cerritus insanus amens ira cereris percussus.
Chermel hebraice dicitur: qui & carmelus. Requie ubi de carmelo superius diximus.
Cernere: aspicere. considerare longe.
Cerno creui: quod est a cresco apud antiquos.
Cernida cribellus pollinis.
Cernida cribellum ad pollinem.
Cernui: focci sunt sine sola.
Cernuus accliuus: humilis pronus. in capite ruens
Chæro gaudeo græce.
Cæroferarius a ferendo cæreum dictus acolythus græce.

Cerognothi κερογνοθί: tempus nosce.
Ceroma unguentum athletarum. inde ceromatiscus ex eo perunctus.
Ceroftata candelabra uasa ecclesie a cornibus dicta græce.
Cerota: firma. reparata.
Cherfydros masculinum genus serpentis.
Certa: clara. manifesta.
Certitudo: propalatio.
Certare: pugnare. quasi certum se dicens habere.
Certamen pugna agonalis.
Certatim studiose uel cum certamine.
Certamina lusus a frequentia eorum quos græci agonas dicunt.
Ceros κερος græce masculinum est.
Cæra latine cherubin plenitudo scientie dei interpretatur uel sancta mens in excelsis dei.
Cherub in singulari generis masculini. in plurali cherubin & est generis neutri.
Cheruci lineæ in malo nauis.
Cheruces funes nauium.
Cernisa genus potionis a cerere.
Cerui dicti αρωτόων κερατων απο τον ceraton: id est cornibus.
Cernus æger ramusculos oleæ dum mādīt: sanat. ceruus fugiens spinera penetrat illæsus oculis caligantibus serpentē deuorat & i eo æstu & uene ni ardore ad fontē uadit mersusq; in eo caliginē & quæq; supflua exiit. Ad hæc cū amoris incendio detinet priore subsequētis caput renes suos sustentante natando uel per deuia syluæ ad cæternas regioēs deuenit. Fideles cerui significant.
Cernus significat sanctum & christum.
Cerui furcæ sustentacula.
Cernix dicitur: quod per eam cerebrū ad medullam spinæ derigatur: quasi cerebri uia.
Ceruix i singulari collū: in plurali supbiā significat
Cerucal dicitur: q̄ sub ceruice ponatur a ceruicis græco.
Cerucatus superbus.
Ceruigium nauigium.
Cherulas colles uel ualles.
Ceruli dicuntur quidam pisces in ægypto.
Cerula nigra uel alta maria a cæreæ colore. Nam cerula est uiride cum nigro.
Cerulus dicitur ipse color.
Ceruleus uero: quod ex cerulo constat.
Ceruleus niger cum colore uiridi marinus color est fuscus. Cerulus nature. ceruleus fingitur.
Ceruleus bestia marina.
Cerusa q̄dam materies apta ad pingendū q̄ ex plūbo stannoq; conficit hoc mō. In uase. n. aceto acerrimo iposito sarmenta aminea collocabis: sup sarmenta tabulas plumbi uel stagni tenuissimas ponas deinde uas diligentissime claude illinq; ne quid spiraminis exeat. post aut̄ dies. xxx. uas aperiri & ex distillatione tabularum innatā ceruam inuenies: quā eiectam inde & arefactam teres: & iterum aceto admixto in pastillos diuides.
Cæsa incisa occisa a cædor ris destructa.

Cæsa sic appellant hastas galli.
Cæsa est græcum pluraliter & commata articulū:
 id est paruam distinctionem significant.
Cessabundus: instabilis. uacillans.
Cæsar augusta terra conensis hispaniæ oppidum.
Cæsarea una palæstina altera philippi quā ipse philippus frater herodis in honorē cæsaris condidit:
 & ex utriusq; noīe uocauit: q̄ & paneas dī. Tertia
 ēt cappadociæ: quarta mauritanæ oppidū: quā
 luba rex maurorum condidit.
Cæsariati: comati.
Cæsaries coma a cædendo dicta. uitorum est tm̄.
Cæsar interpretatur possessio principalis.
Cæsar nomen a iulio cœpit: q̄ bello ciuili amoto
 primus romanū singulariter obtinuit principatū
 dictus aut a cæso matris utero: quo eductus ē: uel
 q̄ cum cæsario natus sit: a quo sequētes romano-
 rum imperatores dicti sunt: q̄a comati eēnt. Qui
 cūq; enim exacto utero nascebantur cæsiones uel
 cæsares dicebantur.
Cæsonia uxor cæsaris.
Chefionomaton: multitudo nominum coniu-
 storum diuerso sono una re significantium ut in
 esaja. Ve genti peccatrici: populo graui iniquita-
 te: femini neq̄.
Cestidium: creditum.
Cæsim per cædes. quō uicissim per uices.
Cæsius lentiginosus quasi cæsus facie.
Cæsia: lenticulosa.
Cespes: terra gramine.
Cespito as auis: cadere: offendere.
Cestos κε δοος zona ueneris. **Ceston** betonica
 uel lacturia dicitur a quibusdam.
Cæstus conum quoddam: quo inuicem pugnan-
 tes se cædunt: unde dicuntur cæsti brachialia pan-
 crationum.
Cæstus lora: quibus mala plumbea ligabatur: un-
 de pugiles ludebant.
Cæstus: picturarum arma.
Cæsus percussus incisus maculatus a cædo cecidi.
Cæsuræ fiunt in uersu: in quibus cæditur. i. diuidi-
 tur: ut poola & commata.
Cetarii piscatores dñr abusive: uel q̄ salsamenta pi-
 scium. i. liquamen undunt. tractum a cete.
Cetaria uiuarias in qbus cete & alii pisces sunt: uel
 officina in q̄ liquamen ex piscibus conficitur.
Cete marinæ belluæ græcæ dicta ob immanitatē
 corporis scilicet: p̄r ntō hæ cete: sicut tempe grō
 horum cete: latine uero cetus dicitur.
Cete ingētia in p̄fundo atlāticī tm̄ infinite magni-
 tudinis: q̄ si qñ supernatant fluctibus īfulas adna-
 re putes & montes altissimos ad cælū uerticibus
 eminere: quibus uisis nauatæ terrentur.
Cæteri: reliqui ex eodem numero.
Cæterum. nam. sed.
Ceteus interpretatur abscissus. Aug.
Cethei quidam sapientes uerboꝝ inuentores.
Cethim filius niuam: a quo cethei. i. cyprii.
Ceticurii cyprii apud quos & urbs cintiū uocat.
Cetra scutum quoddam loreum.

Cetus ille fuit: qui andromadā uolens interficere
 a Perseo interfectus est.
Cetus genus belluæ marinæ græcæ cete dicit. **Cœ-**
tus uero. i. multitudo per cœ scribitur.
Cetura interpretatur thymiana.
Ceu: sicut. quasi.
Ceuco es: turpiter agere.
Ceuens. criffans. clunem agitans.
Ch. ph. th. prius scribebāt græci. post ī singulas eas
 fecerunt. χ. φ. θ.
Cyacea nouember mensis.
Ciemus prouocemus. concinnamus.
Cyanea gemma scythiæ.
Cyane dea sicula. **Cianeæ** locus ī mari: ubi saxa ua-
 gari dicuntur: quæ simplegades dicuntur.
Cyarios gens immysia.
Cyaticus rex oprimi imperii.
Cyathus uncia retinet & tres scrupulos pōdus. x.
 drachmas appēdit: a quibusdā dicitur calatus.
Cyathi calices maiores & angustiores sialis.
Cybanaris: quasi tunica ferrea.
Cibaria: commeatus alimenta.
Cibare. cibum dare.
Cibarius panis qui seruis datur non delicatus.
Cybelus mons phrygiæ troiæ.
Cybele ipsa est terra dicta græcæ a cibo. i. solido uel
 αρω του κύβαι εις: id est oratione capitis: quæ ī
 eius sacris fiebat.
Cibele dicta a cibelo primo sacerdote uel a cibelo
 oppido.
Cibus dicitur quia capitur bucca: unde cibo. bas
 cibarius a um.
Cybus græcum est. Est autem in geometria figu-
 ra: quæ longitudine latitudine & altitudine con-
 tineret sitq; corpus solidum. hoc etiā dicitur tessē-
 ra bis bini bis. latine cubus.
Cibotus κίβοτος græcæ nos arcam dicimus.
Cicadæ ex ciculorum nascuntur sputo quæ æsta-
 tē rumpuntur.
Cicatrix obductio uulneris liuor dicta q̄ obcecet
 uulnus.
Cicendela scarabeorum species dicta q̄ uolans cā-
 det: id est lucet: unde dicitur cicendele quia simi-
 liter luceat ut cicendelia quæ uitreas lampadas
 uocamus.
Cicer græcum est genus leguminis.
Cicinus olor. i. cignus.
Cyclades insulæ sunt in ægæo mari dictæ q̄ in cl-
 clo. i. in orbe sunt positæ: sūt autem. liii. quorum
 metropolis est rhodie.
Cyclades dictæ quod licet spatiis lōgioribus a de-
 lo in orbem tamen circa delon sunt positæ. Nam
 orbem ciclum græci dicūt quidam autē propter
 scopulos: qui circa easdem sunt: circundantur at
 a pelago mirtoo tenētes a septétrione: ubi ē tene-
 dos in meridiem: ubi ē. mare carpathiæ Milia. d.
 Ab oriente ubi est prima rhodus in occasum ubi
 est cithera. M. cc.
Cyclas dis genus uestis a rotūditate dicta sursum
 stricta deorsum ampla.

Cyclopes: qui unum in fronte habent oculum. hi & agiopagite dicuntur: quos india gignit.
Cyclopea saxa: i quibus cyclopes habitauerunt i sicilia
Cyclops pis penultimam producit Virg.
Cyclus græce orbis dicitur uel gycus κικλοσ græce circulus latine.
Cyclus ideo dicitur: quod in orbe digestus est: & quasi in circulo dispositū ordinē cōplectat anno rū sine uarietate & arte unde factū est ut q̄q; materia simplici in formitate facta ciclica uocaretur.
Cyclicæ dicuntur artes a græcis: quia origo earū sicut circuli lateat: & quia indissolubilis sunt materia: ut licet desint: quæ eas capiāt: ipsæ tñ non pereunt.
Cygnus quidā iuuenis: qui dñ mutatus in olorem aue quo nomine ipse olor nominatur.
Ciconiæ aues dictæ a sono: quo crepitant quasi ciconiæ: quem rostro faciunt.
Ciconia pelargos πελαργος dicitur. Antipelar gosis uero græce latine retributio bonorū interpretatur: uirtus itaq; retributionis in his attēdat auib; pietatisq; clēmentia q̄ depositos patris artus p longæ uū senectutis plumarū tegmine alarūq; nudatos remigio circūstātes soboles ppriis pēnis fouent: ac collato cibo pascūt. hæ etiā quasi tessera militare dicuntur: & circa orientem a cornicibus dirigi.
Ciconia ab hispanis lignū longū uocat quo i hortis hauriunt aquas. Idē hortulāi telonē uocant
Ciculi sunt aues a uoce ppria noiata. hi ueniendi tps hñt miluorum scapulis suscepti pp breues & paruos uolatus ne p lōga aeris spacia fatigati deficiant ipsi cuculi uel tuci dicuntur.
Cicū granum mali punici aut umbilicus lupini.
Cicur placidus māfuetus prudēs. plurafz cicures.
Cicuris: domesticus fus.
Cicurare: mansuete facere.
Cicunia: fulica.
Cicuta genus hærbe dictæ q̄ in thyrsu geniculato nodos habeat cæcos. i. occultos. ut canna: inde cicutius hærbis uenenatus.
Cicutiens lippiens.
Ciddaris: mitratiara. pileus sacerdotalis. cuphia.
Cidnus fluuius ciliciæ ex tauro monte means.
Cydonia mala ab oppido: qd̄ est in creta dicta ex quo pomo cidonicum conficitur. fit quoq; ex eo uinum: quo desideria languētium falluntur. nā uinum repræsentat.
Cydon: numerus annorum.
Cydones: puerorum amatores dicuntur.
Cieo es & cio cis ciui citum eiusdem significatiōis Sed a cio cis quartæ declinatiōis producit penultimam citum. a cieo uero breuiatur.
Cieo es idē cibus cibo as citus citor. & cito aduerbium componitur concitus: unde concito dñ. cito as: inde cōponit follicito ras follicitus exercito as incito as incitamentū luscito concito recito & quæ ab his fiunt. a cieo es fit cōcio ex cio & acerso is accio: & q̄ ab his fiunt. ciuis et ciuicus ciuilibis ciuitas componitur conciuis.
Cygneus: candidus.

Cygnus mensura retinens. viii. scropulos.
Cygnus auis genus: quæ & olor dicitur q̄ totus fit albus plumis a canēdo dictus eo q̄ carmina modulatis uocibus fundat.
Cygnus poeta quidam fuit.
Chiliarchos χιλιαρχος tribunus qui mille uiros habet.
Cyllaris: equus pollucis.
Cyllenus mons archadiæ: inde cillenius mercurius a loco dictus.
Cillere mouere.
Cilix: pirata de cilicia.
Cilices quidā populi: quos uicit Pōpeius. piratae erant a tharhis filio ruuam orti sunt dicti a cilicia regione: ubi posuit eos Pompeius.
Chilia χιλια græce mille dicuntur.
Chiliaste græce milliarum hæretici sūt q̄ dicūt mille annos epulaturos sanctos cū xp̄o corporaliter.
Cilia dicta q̄ celent. tegant oculos uel a cillendo idest mouendo.
Cœliaci qui passionem uentris patiuntur græce enim χοιλια uenter dicitur: inde cœliacis. i. absidua uentris solutio.
Cilicia asiæ minoris prouincia iuxta taurum montem a cilice quodam nomen traxit: quem iouem dicunt fuisse. plurima iacet campis recipiens ab occasu lyciam: a meridie mare scythicum a tergo tauri iuga.
Cilices pro piratis & piratae pro cilicibus ponunt.
Cilicus ca cum de cilicia.
Ciliciū dictum quasi caprae piliciū: uestimētū est.
Cylindrus in geometria figura quadrata habens superius semicirculum in solido.
Cylindrus lapis uolubilis in modum columnæ quo area coæquatur.
Ciliū: unde argentarii uel sculptores operantur: a quo celata uala dicimus qui uulgo cilio dicit.
Cillones homines angusti capitis & longi.
Chiliones uero aspiratione breuioribus labiis homines uocantur.
Cylus cithara.
Cyma: cacos. malus.
Cymarus græce princeps uillæ.
Cima capita olerum græce: uel quasi coma.
Cymbala acitabula: quæ percussa inuicem se tangunt faciuntq; sonum per. y.
Cymba: nauicula.
Cymen quo corrupto uocabulo cimbios appellamus.
Cymbia quæ & urceola poculorum genera: uasa dicta ad similitudinem cymbæ.
Cym nomen uici indeclinabile neutrum.
Cymæa græce quæ & cumana latine cognomēto Amalthea una de decē sibyllis: q̄. ix. libros attulit Tarquinio: quibus erant decreta romana.
Cymea ciuitas cāpaniæque: & cumæ pluraliter latine dicitur.
Cymedia gemma: quæ inuenitur i cerebro piscis eiusdem nominis.
Cimeras: uas frumentarium.

- Chimæra** nomen nauis: nunc alias monstrum. i. bellua. ore leo. postremo draco. medio capella. capite uomens ignem q̄ bellorofontes interfecit: riphonis & hētrix filia fuit.
- Chimæra** mōs cilicæ: qui locis quibusdam ut fertur leones & capras nutriens: quibusdam ardēs: quibusdam plenus erat serpentibus. hunc bellorofontes habitabilem fecit: unde chimæram dicitur occidisse.
- Cymæria** una ex sibyllis: quæ italiæ fuit.
- Chimerinoro** picos q̄ntus circulus cæli: qui a latinis hyemalis dicitur: quia cū huc sol uenerit hyemem facit.
- Cimex** uermis de similitudine cuiusdam hærbae dictus: cuius fetorem habet.
- Cimæ kéi uai** græce iaceo. kimenos κειμῆνος iacens positus. kimisis κειμῆσις dormitio: idē kimiterion. i. pausatorium uel dormitorium.
- Cimiterium** ubi iacent & dormiūt mortui. unde dicitur græce cimiterium quasi cimisterio: uel q̄si mortuæ carnis tritio aut tuitio.
- Cimiliarch.** i. thesauri custos.
- Cimi** hærba: propter similitudinem cimicis dicta.
- Cymia** uasa modica.
- Cymici** hæretici dicti ab immundicia. contra humanam enim uerecundiam in propatulo cū uxoribus coibant ut canes.
- Cyminum** itali dicūt: galli uero cuminum uirtutem habet calidam.
- Cyminum** græce cuminum latine.
- Cyminus** mons & lacus est.
- Cymothoe** una nympharum.
- Cinabrium** puluis rubri coloris. quidam hoc dicunt esse minimum.
- Cinnamomum** dictum q̄ in modum cannarum sint rotundæ uirgæ eius tenuissima. hoc aromacum frangitur in modum nebulæ seu pulueris uisibile spiramen mittit.
- Cinnamomum** breuis arbuscula est sed miræ uirtutis & odoris cuius fructus stacte dicitur quicquid ab eo tangitur illæsum ab omni putredie & uermibus seruatur.
- Cinnama** unguenta.
- Cinnamo** neutrum pro unguento.
- Cinari** ut quidam putant acitabula: quæ percussa in modulos concitantur.
- Cynabat** syrorum lingua lulius mensis.
- Cincinni** capilli dependentes.
- Cincinnosus**: cui capilli crispi dependent.
- Cinctura** lata zona: minus lata semicinctium: minima cingulus.
- Cincturus** pro cinctus paratus.
- Cinædi** dicūt molles & euirati ministri m̄is deū.
- Cinei** orti sunt a iethro genero moysi.
- Cinæus** nomen gentis.
- Cineres** ossa reliquæ animæ.
- Cinereus** dosinus uel dosininus equus.
- Cynere** eth mare galileæ uocatur.
- Cinericæ** oues cineris colorem habentes.
- Cinga** fluuius.
- Cingere**: circumire. circundare.
- Cingulum** quo serui publici cingebātur obliqua purpura.
- Cingulum** hominis generis neutri. Nam aialū genere fœminino dicimus hæc cingula cingulæ ut equi & asini.
- Cynici** quidam philosophi parcissimæ uitæ nam cynos canis dicitur qui parcissimum est animal.
- Cinis** ex incendio dicitur ex eo enim fit: hic cinis uel cineris.
- Cynips** pis proprium.
- Cinyphēi** hirci maiores a flamine africæ: quod & cinyps dicitur: ubi plurimi sunt.
- Cynocephali** homines: qui canina capita habent similes simiis uel genus simiarum.
- Cynoglossa** hærba: quā latini linguam caninam uocant eo q̄ ad morsū caninū iuuet trita cū sale.
- Cynodontes** canini dentes.
- Cynomia** græce musca cania uenenosa: cynon. i. græce canis dicitur.
- Cynomolgi** arabia uis dicta q̄ in fruticibus cinami mōdos ponat.
- Cinoth** lamentatio hieremias. latitudo interpretat.
- Cynthius** auctor troiæ quidā fuit uel apollo uel mons apollinis.
- Cynthius** andromade pater.
- Cynthia** luna a cynthio monte deli.
- Cinnus** tertio oris.
- Cinus** & prinus latine ilex & lentiscus arbores.
- Chios** insula ubi bonum uinum nascitur qd̄ chium uocatur: in qua fons est hebetes faciens.
- Cio** cis cini citum. cio es similiter quartæ declinationis & secundæ. i. uoco clamo accio ascio scis inde ascisco.
- Cyone** urbs peloponnesi.
- Chios** uuas grandes magis q̄ multas hēt: nomen dictū q̄ multū uini fluat: χεω enī est fundo.
- Cyparissus** idē & cypressus & cupressus arbor dicta q̄ caput eius in rotunditate surgat: imputribile lignum.
- Cypressus** uel cyparissus: puer fuit quidam quem siluanus amauit: a quo arbor ipsa est dicta.
- Cyprus** insula a ciuitate cypro: quæ in ea ē nomē accepit: ipsa est paphon in carpathio mari uicina austro famosa quondam diuitiis & maxime ære quod ibi prius inuentum est.
- Cyprus** insula ab oriente mari syrio: quod missicū sinum uocant: ab occidente pamphilico: a septentrione aulone cylico: a meridie syriæ & phœnicis pelago cingitur.
- Cyprius** a um de cypro: ubi nobiles uites affluentes sunt. Cyprus cypricus cyprius uero cypriacus facit.
- Cyprus** interpretatur mixtura.
- Cyprium** æs.
- Cyprus** ē arbor aromatica: cuius læmen simile coriandri album & sublucidū: quod oleo coctum & expressum cypros uocatur ude regale unguentum paratur. a flore cypro uocatum: cuius odorē proprie refert.

Cyprius sisipa: quod est tenet.
 Ciprus lignum inornatum & magnum.
 Chir græce manus dicitur. inde chiraga manuum
 rigiditas.
 Ciragrica manuum dolor.
 Cyras interpretatur lacerator.
 Cirrha & nisa duo capita parnasi montis. i. cirrha
 apollo in nysa liber colebatur.
 Cyrhat^o puer q cyrrhos. i. capillos adhuc ferebat.
 Circa iuxta erga. circa ad inuisibilem materiã uel
 locum pertinet. erga ad animi effectum circũ ad
 tempus. circiter ad numerum.
 Circæ insula orientis.
 Circæ filia solis: q̄ dicta est mutasse socios ulyxis.
 Circæus est mons: ubi circæ habitauit.
 Cyrcesso castrum imminens eufrati.
 Circiliones dicti: q̄ agrestes sint: quos scotopitas
 uocant bonosi hærelim sequentes: qui christũ filiũ
 dei adoptiuum nõ propriũ esse dixerunt.
 Circinus apud carpentarios dicitur q̄ uergendo
 circulum faciat Circinus circulus: ferrum uel li-
 gnum duplex unde sunt circuli.
 Circiter plus minus. prope fere ad numerũ refert
 Circilis: qui thracius uetus dicitur eo q̄ choro sit
 iunctus. hunc hispani gallicum dicunt.
 Circulus dictus eo q̄ circunductione currat: inde
 fit circulus per syneresin.
 Circulus est figura plana quæ sub una linea conti-
 netur: ad quã ex uno puncto: qd̄ intra ipsam est
 oēs quæ rectæ dicuntur lineæ: æquæ sibi sunt.
 Circulus armilla uel strænum.
 Circum eo. circum iui. circuitum.
 Circum præpositio: quæ præponitur & separatur
 ut circũfero circum montem ωεπ̄ significat: &
 aduerbium loci ωεπ̄ circum ex hoc circiter fit:
 qd̄ significat peri pro iuxta sed tẽpori solũmodo
 adiungitur ut circiter kalendas.
 Circa quoq; peri significat quãdo pro iuxta poni-
 tur: uel circa forum templum circa. x. annos com-
 posita tantum postponitur. ut quo circa loco con-
 iunctionis causalis: & circumcirca q̄ est aduerbi-
 um ᾱν̄ τ̄ι ωεπ̄ significat.
 Circenses ludi dicti q̄ in circũeundo enses positi
 erant: nam ex una parte aqua: ex altera enses per
 medium uerba.
 Circus rotunditas quælibet. Circus romanus a
 circuitu equorũ eo q̄ ibi circa metas equi currãt.
 Aug. Circuitus significat rerum temporalium
 cupiditatem: quæ in septem dierum spatio qua-
 si rota uoluitur.
 Circulator qui famam portat uel circuit.
 Circuncelliones genus monachorũ uagantium
 dicti q̄ circum cellas uagentur: Solent. n. discursu-
 rere hac & illac sedes nusq; habentes.
 Circuncelliones hæretici in sano amore martyrii
 semetipsos interimẽtes: ut martyres uocẽtur.
 Circunluo is. i. circumfluo.
 Circuncisio in carne præputii abscisio: quod solis
 iudæis sit concisio extantis pellis uirgæ.
 Circuncisio uulnus: cum aliquid circunducto fer-

ro abscinditur.
 Circunforanus: quia aduocationũ causa circũfora
 & cõuentus uagatur.
 Circũlunio locus: quem aqua circunluit.
 Circũpedes obsequia feruorum.
 Circunquaq; rex omni parte undiq;.
 Circunscribere: damnare: bonis propriis priuare
 cõcludere: in præiudiciis mittere delere.
 Circũscriptoriæ: callidæ. subrepticæ.
 Circuntextus uestis species: quæ græce cyclas dici-
 tur dictum: quod sit rotũdum palium.
 Circunuenire: decipere.
 Cyræneus interpretatur hæres.
 Cyrenæa regina fuit Libyæ quæ ex suo noĩe ciui-
 tatem condidit: quam cyreenen nominauit.
 Cirri nõ cæsi capylli: quos græci mallones uocãt.
 Cyrillus quidam poeta fuit a quo dictum est cyril-
 lium metrum quod constat pentametro hyper-
 catalecto: ut regna superna patris laudat chorus
 angelicus Κυρι δ̄σ dominus adonai kyrieieison
 domine miserere.
 Cyrintiani hæretici a cyrinto quodam mille ãnos
 post resurrectionem. in uoluptate carnis futuros
 prædicant: unde græce chiliastæ latine milillia /
 rii dicuntur.
 Cyriocoralli: ornamentum corona.
 Cyritat: populum a loquitur.
 Cyrene insula dicta a cyrno herculis filio. i. corsica.
 Chirocleus quidam liber paruus. dictus q̄ clausa
 manu possit teneri. Nam chirmanus Κλει u clau-
 do dicit græce. Prudentius hunc fecit.
 Chiron græci dicunt genus auri cuiusdam qd̄ he-
 bræi ophat uocant.
 Chirodita græce latine manicata.
 Chirognis: fumibus.
 Chirographum manus inscriptio: idest cautio in-
 ter creditorem & eum q̄ mutuatur ut depositum
 non possit negari.
 Cyrogrillus erinatus spinosus maior eritio.
 Chironomõtes pantomimi sunt qui manibus ge-
 sticulant. nam chir manus. ioculatores sunt.
 Chironomon gesticator:
 Chirotheca uanti idest manus theca.
 Chiron quidam græcus fuit qui medicinã iumẽ-
 tog; inuenit: inde pingit media parte hõ: & me-
 dia equus: dictus chiron quia chirurgus fuit.
 Chirorgium ferramentorum incisio sine medi-
 camento.
 Chiron centaurus achillis magister.
 Cyurgia manuum operatio latine.
 Chiros græce latine chirus o in u chiri facti geni-
 tium sic similia.
 Cyrus rex persarum primus qui laxauit captiuita-
 tem hebræorum.
 Cyrus strango.
 Cyrus arbor nucis cyrrus circinnus idest reflexio
 capillorum.
 Cyrsum genus uehiculi.
 Cyrsum urbs mauritanïæ.
 Cis nomen patris faul.

- Cisfalpel** interpretatur peritus.
Cissalpina galia quæ infra alpes est. sicut transalpina que ultra alpes dicitur.
Cisseus rex thraciæ.
Cis præpositio unde citra: sed cis solet adiungi propriis nominibus fluminum uel montium: reliquis citra magis. ut cis rhenū uel alpes. citra saniem. A citra uero citer ceterior citimus.
Cis componitur & separatur: & magis locale uim habet. ut cisalpes cis rhenū: possumus tamen ea uti per translationem in tempore & in aliis ut cis definitum tempus & cis legem naturæ sicut ultra deriuatur ex hoc & citra.
Cismos græce latine diuisio. scissio. corruptella. uitium.
Cisos: hederæ.
Cis rhenū de ista parte. i. maguncia. intra rhenum.
Cista grandis corbis. inde cistula cistella.
Cistella a costis uel canis: quibus textitur dicta capsella.
Cisterna locus aquam colligens.
Cita uelox dicitur a cio: unde cito as: uoco moneo actiuum est.
Citharæ & psalterii repertor tubal fuisse peribet: a græcis autē apollo repertor creditur: quæ pectori humano prius fuit similis: unde dicitur nam: pectus dorica lingua cithara uocatur: paulatim aut plures extiterunt species eius. ut psalteria lyra: barbitis: scænicæ & pectides: quæ dicuntur indicæ quæ & feruntur a duobus simul: & aliæ plures.
Citarim cursim.
Cithara & citharædus citharista citharizo.
Citaxus similis taxo.
Cythera insula ueneris: una ex cycladibus.
Cytherea uenus a loco: quia ibi orta est.
Citherius interius. exterius. ulterius uel quasi proprius.
Citharō mōs Boetiæ iuxta thebas: pars parnasi.
Cithii cyprii a cythio urbe interpretatur calcaborthe
Cytisus genus arboris a cytiso insula: ubi abundat.
Cytisus genus fructicis. hærba odorifera.
Cithisum frumentum.
Cithocacia hærba dicta quæ cito uentris purget quam uulgo ciconiam uocant.
Citorius mons passagoniæ: buxi ferax.
Citor hebraice fanilla uel fumus dici potest.
Citra huc ad nos: ultra uero a nobis ad aliam partem: citra. te absque te: citra ultra extra absque. Citra præpositio non componitur & eandem pœne significationem habet quam cis idest localem. nisi quæ propriis nominibus fluminum uel montium cis solet præponi: ut cis rhenum: cisalpes. Reliquis uero magis citra: ut citra saniem: citra cruorem uel forum: a cis citra: inde citer ceterior citimus: utriusque tamen interpretatio apud græcos est ad uerbium.
Citreus de citro ligno.
Citrus arbor odorifera.
Citra dicta quæ eius pomum ac folia cedunt odorem referant.
- Citrosa** uestis dicta: quæ concrispa ad similitudinem citri.
Citus cita tum a cio penultimam producit: a cio corripit: idest uelox.
Ciues uocati: quæ in unum coetum coeant societatis uinculo adunati ad custodiendam legem a cio es.
Ciues romani dicti quia testamenti liberi effecti. sub consulibus uel principibus in numero ciuium romanorum erant. Cæteris autem libertis prohibebatur ne uel in urbe roma uel infra septimum ab urbe miliarium commanerent.
Ciuitas est hominum multitudo in quodam uinculo redacta concordia.
Ciuitas est collecta hominum multitudo ad iure uiuendum. hic & hæc ciuis. nam in is non potest finiri neutrum inde ciuicus ea cum ciuilem ciuitas.
Ciuitas mansio hominum.
Ciuiles pœnes. serui ecclesiæ: uel quæ expensas recipiunt.
Chium bonum uinum a loco dictum. nam chius nomen est insulæ.
Chius & encheladus gigantum nomina
Ciziti: fons amorem ueneris tollens.
Cladis dicta quæ currêdo lædat uel quæ claudat.
Clades: morbus. tames. calamitas. periculum.
Clam: occulte. absconsc.
Clandestinus na num aliquid occultum uel latens inde clandestinare occultare. quod quia clam dicitur non habet corruptam.
Chlamys genus uestis militibus & palæstris apta
Chlamys dis græcum est.
Clamare. uocare: insonare.
Clamare significat ualida intentione preces effundere
Clamo simplicis oris est. conclamo cum aliis: acclamo incuso. reclamo post aliquam uel ite. inclamo: & lucclamo murmurantis est: proclamo laudandi uel deprecandi exaltatio. declamo rhetorizandi. exclamo eleuo uocem.
Clamosus dicitur quasi clamosus a calamo quæ sonat.
Clamor rationabilium: clangor uero irrationabilium & sine anima.
Clam aduerbium per se & præpositio est lungitur ablatiuo & accusatiuo & grauatur. deriuatur ex hoc clandestinus. facit diminutiuum clanculum apud græcos est aduerbium tantum.
Claudire: claudicare.
Clangere: personare.
Clangor sonitus tubæ uel planctus. proprie uox anseris est.
Clanius fluuius campaniæ qui præterfluit aceras ciuitatem.
Claricare: clarere. florere.
Clarius. i. apollo. dictus a claro insula.
Clarius. i. discus uel mensa.
Claritas est splendoris. claritudo uero nobilitatis
Clarus dictus a cælo quæ splendeat.
Classis dicta a τὸν κλάων. i. a lignis. quæ portat ligna: unde calones. i. nauticæ: quæ ligna militibus portant.
Classes dictæ propter diuisionem exercitus: qui postea manipuli dicti sunt. **Seruius**. **Classem** p

una naue ponit Virgi.

Classes equites: inde classica. i. tubæ quas equites portant. inde etiam classendix dicitur concha: quam ferunt equites.

Classes nauium multitudo. nauigia.

Classis dicitur αὐτὸ τὰν καλὸν plura significās & nauium multitudinem & hominum collectionē deriuatur ide classica sic cum. sonitus est tubarum: inde classica nominantur: quia classes ordines equitum ut dicta est uocantur: quia maxime utuntur tubis.

Classica sonus tubæ.

Classica cornua: quæ conuocandi causa facta erāt a clamando dicta.

Clatri ligna uolubilia in caueis ualidissimi fustes quibus octia obseruantur ualli.

Claua qualis herculis fuit: dicta quæ sit clauis ferreæ ligata. hæc cateia dicitur. n. genus gallici tæli.

Clauati focii dicti. quæ sola caligis minutis clauis uiciantur.

Clauo uel cludo clausi uel clusi. inuenitur etiam claudeo: sed & clauo pro claudico.

Claudia gēs ē a clauo quodā antiquo uiro dicta.

Claudicaria: nauis sonora.

Claudere: claudicare.

Claudus dictus quasi clausus in eūdo uel quasi clauus

Claudicat claudus incedit uel sonat.

Clauis dicta quæ claudat & aperiat.

Clauis militum calciamenta militum.

Clauus uel fixorium: quo aliquid firmat: uel gubernaculum nauis uel termo uel remus.

Clauis sunt: quibus ligno aliquid adhæret. dicti quasi chalybæi. ferrei.

Clauus gubernaculum nauis manica remonis. remus aut caput remi. Interdum autem acutus fit ex ferro.

Clauus uestis purpurata.

Claufula ē in oratione breuis sententia sicut in epodo.

Calendix cōcha qua signū tegit. fœmininum est

Clazomenii ciuitas asiæ pluraliter declinatur.

Clemēs pius: sanctus nobilis misericors: dictus ab eo quæ cluat. i. ptegat sicut patronus clientem.

Clemens cluētē mentem habens.

Cleophas frater ioseph sponsi uirginis mariæ pater simeonis: quæ simeō iacobo episcopo successit.

Cleophe maria mater iōānis & iacobi uxor alpei.

Cleopatra regina & soror ptolemei regis ægypti.

Cleo des cleui cletum.

Clepo clericorum faldestonum.

Cleothedrū: in quo plumæ sternuntur sessoris.

Cleos κλεος græcæ gloria latine: inclitus idest gloriosus.

Clepere: clā rapere. furari. subripere. celare.

Cleptes κλεπτης fur græcæ uel gippus a clepēdo uel κλεπτω.

Clepydra uel cleyndria uas quod de fundo clam aquā emittit: dicitur autē a clepere: quod est furari & hydor idest aqua.

Clærose græc dicitur fors.

Cleronomia græcæ hæreditas.

Cleronomus hæres:

Clericus dictus quod de sorte domini ē: uel quæ dominus fors & pars clericorum est.

Cleri libri noui & ueteris testamenti.

Cleribus peccatis.

Clibāus fornax furnus a cliuo dictus. quæ in erectiōe sit collectus. Cliuus. n. ascēsus dicitur flexuosus.

Clibanus ardens intrinsecus: conscientia impietatis significat.

Clibanicus panis in testa coctus.

Clibanari quasi tunica ferrea.

Clibola inclinata.

Cliba: aspera difficilia.

Clide urtica.

Clieus a colendo patronum dictus idest amicus domesticus.

Clientes discipuli quasi colentes magistrū. qui prius colientes dicebantur.

Clientela: officium domesticum.

Clima mensura pedum sexaginta.

Climax gradatio. cū a quo sensus superior terminatur: inferior incipit: ut est illud ex innocentia nascitur dignitas. ex dignitate honor: ex honore imperium. hanc figuram nonnulli cathæna uocant: quod schema est.

Clima assensio.

Climata partes sunt cæli. quæ quattuor. i. orientalis occidentalis septentrionalis australis. Alias uero septem dicuntur quæ septem lineæ ab oriente in occidentem: sub quibus & mores hominū dispares & animalia specialiter diuersa nascuntur quarum prima est merois: secunda sienes. tertia catacoras idest africa quarta rhodus. quinta helespontus sexta melopontus: septima brustenus.

Climata sunt in mensuris agrorum quæ undique habent pedes. lx. sic.

Climateria natura rei incerta profugia auxilia macra

Climpia species colorum.

Clinis inclinatus: componitur acclinis.

Clinici sunt qui delecto non descendunt quia cliuus dicitur lectus.

Cline κλινη græcæ dicitur lectus.

Clinicus paralyticus.

Clingo excludo.

Cinxit: decurtauit.

Clio una de nouem musis historias canit: interpretatur fama uel luna.

Clipsea ciuitas africæ

Clipeare: contegere. a clypeo.

Clipeola: anulus uel rotula.

Clypeus dictus ab eo: quod clepat idest celet cor: pus periculisque subducat. Clypeus peditum. scutum equitum est. Clypeum uero neutro genere ornamentum uel pictura dicitur.

Clysterizare per foramen manū aliquid imittere.

Clisciscere: disiungere.

Clitellæ: farcinæ sellæ. somæ.

Clyton græcæ gloriosum.

Clitūnus lacus in umbria fluuius in meuania.

Clitūnus fluuius spoletinus de quo si statuit con-

conceperit hos biberit album parit.
 Clinofus inclinatus inæqualis.
 Clius monticulus siue ascensus flexuosus.
 Cloaca dictæ quod per eas colantur aquæ. has dicunt
 primum romæ tarquinum priscum ideo fecisse ut
 quoties pluuiarum inundatio existeret: per eas aquæ
 extra ciuitatem emitterent: ne strages aquarum fū-
 damenta subuerteret.
 Cloantus princeps troianus. unde genus cluenti-
 us romanus duxit: ut uirgilius dixit.
 Clode: clam. occulte.
 Clodus pro claudus: uacillans pedibus.
 Clodit. fabricat. excutit.
 Cloes folles uel pluma.
 Cloma græce nos ramulum possumus dicere uel
 picem.
 Cloto una ex tribus parcis cōuocatio interpretat.
 Cloto colū baiulat: lachesis trahit: antropos occat.
 Clunacia dea paganorum a clunibus dicta.
 Cluere: pollere. excellere. uigilare. protegere: inde
 dictus clemens clementia.
 Clunabulum dictum quod liget ad clunem. i. pugno. est
 enim patuus gladius lateri adherens uel spata.
 Clanior nobilior.
 Clunes dictæ quod sint iuxta collum: quod est longio.
 Clunis masculini & fœminini generis inuenitur.
 Clura uel cluriū simia dicit. alias scythiæ oppidū.
 Clusina urbs italiæ: quæ nunc est tuscia.
 Coacquare. congregare. coaugmentare. com-
 paginare.
 Coagulum a colando uel colligendo dictum.
 Coagulatus constrictus.
 Coactus tantum constrictus in unum collectus: a
 cogogis.
 Coactor: agitator aselli.
 Choa insula una de cycladibus.
 Choa uina uel unguenta: dissyllabum est a loco dicta.
 Coalescere simul crescere.
 Coacernatio concameratio. i. coniunctio arcuum.
 Coarguere. cocercere. coartare: constringere. con-
 densare.
 Coaspis fluuius per fidis nimum dulcis: inde coaspi-
 tis gemma uiridis fulgoris aurei.
 Choa: inclinare se. uel insidiari.
 Choatre populi sunt.
 Chobar fluuius in babilonia interpretatur onus
 uel grauitas.
 Chobor interpretatur exuberans siue primitiuus.
 Concaua buccina.
 Cocem urbs in asia.
 Coccineum sanguineum a cocco deriuatur.
 Coctio arillatio.
 Cocistrio tabernarius est græcum.
 Cocitus: inferni palus: uel fluuius. uel omnia flu-
 mina ignea.
 Cocytus dictus græce αὐτὸ τοῦ κῶκυ τῶν idest
 a luctu & gemitu: & significat quicquid hoies in
 luctum lachrymasque compellit.
 Cocitos fuit dea atheniensium: quam solæ fœmine
 colebant: quæ psaltriam exercebant.

Cocitia infernalis.
 Cocleatus lapis cocleis lapillisque compositus &
 harena:
 Coclear: mensura dimidia pars drachmæ.
 Coclear in singulari neutrum. in plurali masculinum
 & neutrum.
 Coclearium pondus retinet. i. scropulum & y.
 Coclearium quod pendet. græcum est.
 Cocleæ. i. conchæ marinæ.
 Cocleæ altæ turres & rotundæ dicte quasi cychæ
 quod per circulum conscendantur.
 Coclea per circuitum ascensus græcum est.
 Coctum dictum quasi coactum ab igne uel ab aqua
 dum aptum sit: a cocco coxi deriuatur.
 Cocula uasa omnia coquendi causa parata.
 Coquus unde coquina deriuatur & culina. i. co-
 quendi artifex.
 Coccus græce rubens uel uermiculus dicitur quam
 quæ ipsius & purpuræ una sit materia coloris tamen
 diuersitas magna est. purpura enim nigra magis
 ex primo humoris cochiliore. i. ostreore colore tunc
 gitur. Coccus uero magis rubeus ex secundo.
 Codex librorum multorum est. liber unius uolumi-
 nis: dictus a caudicibus arborum: quod ex se multi-
 tudinem librorum quasi ramorum contineat unde
 uites codices appellantur.
 Codex cis. diminutiuum coduculus & codicillus.
 Codex radix arborum uel ramalia in radice iuncta
 ueteres enim codex nos caudex dicimus sicut illi
 clodus nos claudus.
 Codex lapis codices libri. cōmentarii historiæ.
 Codicillus paruus codex uel scriptura nulla indi-
 gens solennitate: sed solummodo testatoris uolun-
 tatem significans. loco testamenti habetur.
 Codia papauer.
 Codrus quidam pastor uel poeta uanus de quo
 iuuenalis prima satyra. uexatus totiens rauci the-
 seide codri.
 Cohelet hebraice græce ecclesiastes: latine concio-
 nator dicitur.
 Cœnomia non canina musca sed omnimoda per
 se scribitur non per y.
 Cœnodos una ex linguis græcorum mixta uel con-
 munis qua omnes utuntur.
 Cœnodoxus uanæ gloriæ cupidus qui famam captat.
 Cœco is neutrum est: nam pro conuenio accipit.
 inuenitur tamen actiuum & passiuum pro colligere.
 Cœpi cœpisti defectiuum tantum præterita habet. &
 scribitur per cœ: & significat captionem. unde cœp-
 tus tantum. i. inchoatus.
 Cohæres coniunctus unius hæreditatis.
 Cœffentis. i. socii.
 Cœrtaneus: unius ætatis.
 Cœtus cōuētus multitudo hominum. uel circulus.
 Cœus & encheladus gigantes terre filii.
 Cophilos græce follis.
 Cophinos græce corbis.
 Cophinus uas & uirgultis aptum aliquid munda-
 re. dictus quasi cauus.
 Cogere: compellere.

Cogiarium: donatio Imperatoris.
Cogitare a cogo gis: un̄ cogitatio dicta q̄ frequēter cogat animum reminisci.
Cognabo ignarium: unde ignis excutitur.
Cognati dicti: quia sunt propinquitatis cognatione coniuncti nec sunt agnati: sed post agnatos habent: quia per femineū sexum ueniunt.
Cognitio incognitorum prius notificatio.
Cognitor præsens præsenti datur ad litē soluēdā procurator uero etiam absens ad omnes res.
Cognitus: notus.
Cognidium genus potionis ad bibendum.
Cognomen dicitur: quod nomini cognationis causam adiiciat. uel cum nomine.
Cohibere: retinere. refrænare. uetare.
Cohibilis: conducibilis.
Cohibilius constabilius.
Coinus genus arboris.
Coinquino nas stercoreare simul peccare.
Coire: concumbere. uel in unum colligere.
Coitus: concubitus.
Coitio natura genitura.
Cois uestis: quæ fit in insula coo perlucida.
Coinon κὸνὶνον uel μίητὸν idest commune uel mixtum: in quo poeta & subintroducæ personæ loquuntur ut in iob & in aeneide.
Colon fit: cum iam sententia sensum præstat sed adhuc de sententiæ plenitudine aliqd̄ superest & mediâ distinctionē uocamus: quia punctū ad mediâ litterâ ponimus hoc apd' oratores: apud poetas uero ubi post duos pedes & dimidiū de parte orationis nihil superest: colon est.
Colo græcū gn̄is neutri singulariter & pluraliter.
Colo i uersu: cū diuidit̄ uersus in partē oratiōis.
Colon est prolongata sententia.
Colon interpretat̄ membrum. Cola dicunt̄ p̄ que mustū fluit: a colando dicta. hoc colum.
Cola genus pigmenti: quod græci acida dicunt Cola ceruisia.
Colax κολαξ idest adulator. assentator.
Colaphizare κὸλαφιξ̄ idest colum cædere.
Colaphus ἀλαπά: pugnus.
Callanū castrū ē. unde dicit̄ colina porra romana.
Collatio cōtrouersia symbolū.
Collatus genus lapidis pigmētoꝝ usibus aptus.
Colare: liquare: purū facere. curare.
Colatorium. liquorium.
Colacteus ex uno lacte nutritus.
Colatū uinū puꝝ uel uas. p̄priū in quo deportat̄.
Colax qdā pasitus adulator: a quo fabula dicta ē.
Colchi gens orientalis iuxta caucasum montem. seui sunt.
Colchos insula un̄ fuit medea: unde dicit̄ colchica.
Cole fel græce.
Colene ergo fellis motio.
Collecta dicit̄ eo q̄ colligatur populus in unū: ut ostendat christū in euangeliū uenturū. p̄pe.
Collectio uel ratiocinatio dicit̄ quādo ex eo quod scriptū est: aliud non scriptum inuenitur.
Collectiuum est cum in unum colligunt̄ ea quæ

sunt argumentata.
Collega a colligo dicitur generis masculini: officium uirorum est.
Collega a colligatione societatis dicitur.
Collegarius: unus ex ipsis sociis.
Collegiati dicuntur q̄ eorum collegio custodiisq̄ deputentur: qui facinus aliquod cōmiserunt. Est enim sordidissimū genus hominum patre incerto progeneri.
Collegiū societas collegarū: i uno honore positōꝝ.
Collecturia argumenta.
Collegiatus: carpentarius.
Cholera felis effusio. nam græci χοληρά bilem & fel dicunt.
Colles significat̄ factōꝝ uel m̄ioris meriti & i malo.
Colles sūt præffiora iuga mōrium quasi colla.
Colere: honorabili recordatione uel præsentia frequentare.
Colyrida subcinericius p̄is modicus & triāgulus.
Colyridæ panes quadrati de simila cum oleo i sartagine frixi.
Collibeco collibes collibui: & collibesco. cōplacco.
Collibia sūt apud hæbreos: quæ nos uocamus tragemata uel uilia munuscula: ut cicer frixū uua pasapoma diuersi generis.
Collibiste uero dicuntur: qui ea uendunt.
Collibus ubi mundantur uestimenta uel aquarū influens locus.
Colici sunt qui dolorē in parte dextra super pectinem & uentrē constrictū habent. uctositatē patiuntur: sanguinē mixtū cum stercore egerunt: his dolor ascēdit ab umbilicio usq̄ ad splenētōrium ilium dextrū tenens. Descendit quoq̄ plerunq̄ ad inguinem sinistrū perueniēs usq̄ ad anum ab ilibus usq̄ ad renes infestis doloribus cinguntur qui hoc morbo laborant: sentiuntq̄ intestini ipsius idest coli grossitudinem.
Colica passio a colon. i. intestino dicit̄.
Coli. dolores uentris uel uiscerum.
Colibrum poene genus uel pecunia.
Colyphia dicuntur panes azimi & genus carniū. i. carnes assæ & semicoctæ qui ē uestus athletarū.
Collisio est quotiens nouissimæ syllabæ finis in alterius principio est.
Collisiones sunt cum aspere consonantes in constructione sibi occurrunt sic: si iuret auriga per lora per flagella per fræna.
Collitura. boues facientes opus.
Collis collinus: sicut follis follinus.
Collina coquina a coquendo dicta.
Collina turris est rome incolle sita.
Collyria sonant q̄ uitia oculorum tergant hoc collyrium medicamentum.
Colyria: pustulla curruum.
Coliurus arboris genus.
Colurnus uero ex arbore coryli factus.
Coliciani hæretici a quodā colito dicti. qui dicunt deum non facere mala contra illud qd' scriptum est. Ego deus creans mala.
Colobium genus uestis dictum: quia longum est

& sine manibus hoc antiqui utebantur: sed quia nuditas brachiorum culpabatur: usus colobiorum in dalmaticas est mutatus.

Coloni, sunt cultores aduenæ dicti a cultura agris: Sunt. n. aliunde uenientes: atque alienum agrum locatum colentes ac debentes conditionem genitrali solo propter agni culturam sub dominio possessoris pro eo quod discolatus est fundus.

Colonia est quæ defecte indigenarum nouis cultoribus adimplet: dicta quod sit agriculturæ dedita.

Colophonium trimetrum a colophonio in uetore dictum constat ex spodeo & dactylo siue trocheo: ut hic. Si te diua potens.

Colocasia genus herbarum species medicinæ.

Colophonia resina dicta: quæ ex tyrrhena colophonia unde affertur.

Colophonia quæ post ephesus dicta est ubi fuit oraculum appollinis.

Colophium quod graeci cronchiu dicunt.

Coloyron graeci dicunt currum.

Colo pro diligo. habito. & aro accipitur.

Colomelli dentes pro longitudine & rotunditate dicti. i. canini inter praecisores & molares.

Colona dicta quod infusa coleret uinum herba est.

Colocynta & colouintida cucurbita agrestis & uehementer amara: quod similiter ut cucurbita per terram flagella reddit dicta autem colouintida: quod sit fructu rotundo atque foliis ut cucumeris usualis.

Colores dicti quod calore solis uel ignis perficiuntur siue quia in initio colabantur: ut subtiles essent: Colores aut nascuntur aut fiunt. nascuntur ut synopis rubrica paritionium. melinum frecia: auripigmentum. caeteri finguntur.

Colores rhetorici sunt qualitates uel species dicendi.

Colos color non uerus sed fictus.

Colossus uocatur statua marmorea & alta.

Colustrum lac nouum.

Columitas salus.

Columis a columna dicitur: quod firmus sit rectus & saluus.

Columis corpore. In columis animo dicitur.

Colpus dicitur sinus graece.

Coltax claudicans a coxa.

Coluber colubri dicitur quod colat umbras uel quod sit lubricosus: ceruum fugit: leonem interficit.

Coluber colubri cuius foeminiuum colubra facit.

Colu colatoriu a colando mustu.

Colus instrumentu unde foemine nent. generis foeminiui secunde uel quarte declinationis.

Colum: fastigium templi rotundum.

Colos color.

Colum. i. longior quoddam intestinorum.

Collum significat ceruicem singulariter: colla pluraliter superbiam:

Collum dicitur quod sit rotundum & rigidum caput sustentans ut columna.

Collum inde dicitur collarium. componitur colaphus inde colaphizo componitur de collo in columis. inde dicitur columna.

Collumna sustentamē summitatum dicta a colu

mine: nam columen est culmē summa fastigia

Columbaria in sumis lateribus nauium loca concaua sunt: per quæ remi imitantur dicta quod sint similia latibus columbarum. i. nidis.

Columbar genus uinculi neutrum est.

Collas: colli ornamentum uel pro collum.

Colubæ dicte: quod colla earum ad singulas conuersiones colores: mutat: unde colubinus na nū. i. simplex.

Columba septem uirtutes habere notat: caret felice: nullum lædit: alienos pullos nutrit gemitum pro catu emittit: iuxta flueta morat: granum eligit quod comedat: in foraminibus petrae nidificat: quod omnia in significatione conueniunt fideli anime significat etiam spiritum sanctum.

Columbinus lapis a colore auis dictus.

Colurnus de corylo: sicut quemus de quercu.

Coluri imperfecti circuli interpretatur. Sunt autem duo diuidetes caelum: unus per medium cancrum & capricornum alter per medium arietem & librā. nec pueniunt nisi ad australem circulum. unde imperfecti dicuntur.

Colluuium collectio sordium luxuria imundicia

Cōma dicitur quando post duos pedes syllaba remanet: quando uero post tres pedes nihil remanet: colō dicitur: quæ tamē nomina in differenter ponuntur apud oratores quasi integrā sententiam periodō: partes eius cola: & cōmata dicantur ut sustineris. n. si quis uos in seruitutē redigit colō est Si quis extollitur & caetera usque ad plenā sententiam cola & cōmata sunt: plena uero sententia periodos: Interpretatur autem colō membrum comae incisio: periodus clausura uel circuitus. cōma breuis distinctio.

Cōma est prima positura uel distinctio orationis quæ subdistinctio dicitur ad unā partē litterarū positus positur. Media distinctio sequens nuncupat cum punctum ad mediam litteram positum. ipsa est & cola ultima: quæ totā sententiam claudit periodus.

Cōma est in uersu: cum ipse diuiditur in semiquinaria uel semiseptenaria uel trochaica: ut Arma uirūque cano. Semiquinaria. Arma uirūque cano trochaica. Semiseptenaria mūera clara dedit dat trochaica.

Cōma particula sententiæ: inde comaticus & comatice breuiter.

Comaticū: articulatum. disciplinatum. breuiloquum.

Coma crinis non incisus graecum est per ramis etiam ponitur arborum.

Comare. crescere. frondere.

Comata dicitur concinnata. **Coma** dicitur illud tantum quod sextoni superuadunt diapalō.

Comagena prima puincia siriæ a comagena urbe

Cōmanipularius: conscius collega uel commanipularius.

Coburere: exurere inde cōbustus cōbustio.

Cōbos & teutyca ciuitates uicinae.

Comere: ornare. coma fieri uidetur: actiuum est de comptus.

Come graece castellum.

Cōmeat: s. alimenta. uictus. fruges. a cōmeando anomalo derivatur.

Cōmeare. n. simul ire meare uel transire.

Comedere manducare. uorare. glutire.
 Comedo uerbu anomalū comelum & comestum
 Comedo a comedendo tinea uel uorax.
 Comædi dicti quia prius post comestationem ad
 eos audiendos uenire solebāt hoies. Sed postea
 aggressi gesta uniuersorū & delicta corripientes
 in scena proferebant.
 Comædia est q̄ res priuatarū & humiliū persona-
 rum comprehendit nō tam alto stillo ut tragædia
 sed mediocri & dulci qd̄ sæpe etiam de historica
 fide & de grauibus tractat personis.
 Comædia pro κωμῆ Δία.
 Comædia uillage carm̄ nā come κωμῆ dicit̄ uilla.
 Comædia in quattuor partes diuidit̄ in prologū
 prothesin epithesin' catastrophē; plogus ē præ-
 fatio fabulæ in qua licet absq; argumēto aliquid
 ad populū loqui ex comodo poetæ uel rectoris.
 Prothesis ē primus actus & initium dramatis. i.
 fabulæ cuius prothesis persona postea nō appa-
 ret in & temper aperit in principio maximā par-
 tem. Epitasis est incrementum processusq; turba-
 tionum. Cāastrophe est custodia turbationum
 ad iocundos exitus. Comædiarum nomina ex
 quattuor rebus sumuntur a loco ut Andria. a fa-
 ctō ut Eunuchus: ab euentu ut adelphocæ: a no-
 mine ut phormio.
 Comædos cātus agrestes græce uel castella. κω-
 μῶσ ιocus immodestus.
 Κωμῶξω procax sum.
 Comædipolium: marubium.
 Cōmendare. laudabilem reddere.
 Cōmentari. cōponere. adiuenire: a cōmento. qd̄
 item fit a cōminiscor.
 Comento pro cōmentor innenitur.
 Cōmentum: mendacium. inuentū. fraus.
 Cōmentabundus idest cogitabundus.
 Cōmenta crimina ficta inuenta uel interptatiōes:
 ut cōmenta uirgilii: deriuatur uero a cōminisci.
 Cōmentaria quasi cum mente: sunt. n. interpretati-
 tiōes ut euangelii.
 Cōmentarium cōcinnum. i. breuiter ordinateq;
 cōpositus liber.
 Cōmentum uolumen libri.
 Commentus idest cogitatio.
 Cōmercia. i. cōmutatio mercis. nam a mercibus
 dicit̄: quo noīe res uenales appellamus.
 Cōmercia negocia.
 Cōmereor comereris ritus: q̄ aliquid deliquit.
 Comeffor ris. tio.
 Comeffatio. luxuriosa cōniuiā. a comedēdo dicta
 Comeffor. comedisset.
 Comeffatio: q̄si mēse collatio. supflua cōuitatio.
 Comeffor oris. gulæ ac uētri. nimirū deditus.
 Comes uocatur ab ecclesiasticis uixis cōgregatio
 celestium lectioinum.
 Comes socius a comitando dictus. seu a comean-
 do uel a comeo is: qd̄ nō est in usu: unde cosules
 romani comites dicti sunt: qa duo erāt: Inde etiā
 ex ea cōsuerudine uinuisuiusq; comitatus proui-
 sor adhuc comes uocat̄: quis in usu nisi unus sit.

Comes cōis generis neutrū etiā cōiūctum iuenit̄.
 Lucanus. Imperiūq; comes.
 Cometes uel cometa. masculinum est.
 Cometes stella ē dictus: q̄ comas lumis ex se effū-
 dat qd̄ genus syderis pestilētiā famē. aut bellū uel
 regni mutationē significat: quē latini crinitē uo-
 cāt q̄ i mōm criniū flāmas spargat: q̄s dñt eē. xxx
 Comici res latus. tragici argumēta ex reb' luctuo-
 sis describūt. Duo sūt genera comicorū. neteres.
 q̄ iocularēs extiterūt: ut terētius. Noui q̄ satyrici:
 quibus generaliter uitia carpūtur: ut Persius: lu-
 uenalis: & nudi pingūtur: eo q̄ uitia denudent.
 Comicus: qui comædias describet.
 Cōmilito tonis. militiæ socius.
 Cōminiscor: cōmentū cōmune fuit antiquitus.
 Cōminisci: quasi cū mente aliqd̄ inuenire: cōfinge-
 re. mentiri. recordari.
 Cōminor ris. deponens.
 Cōminatores. argentarii.
 Cōminus iuxta sine intermissiōe statim fere i præ-
 senti simul. ppe de proximo. cui cōtrarium ē emi-
 nus: cū duabus. m. scribitur.
 Cōminus a cū & manus dictum.
 Cōmissa. uitia uel peccata.
 Cōmissura: in fide traditū. creditū. cōiūctum.
 Cōmissura. cōiūctio. ligatura.
 Comis hylaris benignus.
 Chomys & inasylus satyrorū nomina.
 Comites socii a comitando dicti: uel cōsules: inde
 comitatus. i. tm̄ spatii: quātū unus comes tenet.
 Comitatus. comitem tenēs.
 Comitria dicūtur quæ sunt romæ ad creandos ma-
 gistratus kl̄ ianuarii in cāpo martio: ad quæ oīs
 populus romanus & de italia cōueniūt.
 Comitriū imperii adeptio. uel locus seu tēpus: ubi
 uel quādo honores dātur comiti.
 Comitialis: morbus quo caduci tenētur. cui tanta
 uis ē hō ut uallens cōcidat spumetq; dictus q̄ cui
 accidisset quādo comitia erāt comiti admittēbat
 hæc passio caduca siue epileptica uocatur hī qui
 eam patiūtur lunatici dicūtur.
 Comitari cōe est apud Boetiū. i. simul insequi.
 Comititas benignitas humanitas.
 Comiter: benigne ornate: a comis deriuatur.
 Comitto pro credo & pecco: unde cōmissum idest
 peccatum.
 Comizo κῶμίζω græce. i. uelico.
 Como mis idest orno uel pestino. inde dicitur cō-
 ma & comatus ta tū: & hic & hæc comis. i. cōposi-
 tus benignus & cōptus ta tum. i. ornatus: & comi-
 ter aduerbium & comitas momē & componitur
 incomptus.
 Cōmodum: emolumentū. merces. lucrū. pficuum
 in quo dominus iuris est cū mō tēporis.
 Cōmodare. i. præstare. quod sibi reddatur uelut
 pecuniam cum cōmodo aliquid dare. i. præstare.
 Cōmorari cum aliquo morā facere: uel aliquem
 retinere & morari facere.
 Cōmoro pro commoror.
 Come græce uicus castellum. Comos græce co-

- mēstatio: unde comedie q̄ in cōiuiis canunt.
 Cominolare: dentibus cominuere.
 Comopolis municipium græce.
 Compages: iunctura. ingressus.
 Compago coniunctio.
 Comparare: emere. cum aliquo æquare. assimila-
 re contra præparare.
 Cōparatio actiui ē: inuenit tñ cōparor deponens.
 Comparatio reꝝ cōtractus ex conuenientia.
 Cōpareo uero corā. appco alicui uideor neutriū ē.
 Cōparatiuus gradus dicitur assimillatiuus: quia alte-
 ri cōparatus plus significat: ut doctior hic q̄ ille.
 Cōparatio dicitur æquiparatio uel assimillatio i alce-
 su uel descēsu: ut doctus doctior indoctus idocti-
 or: ad laudē quoq̄ uel uituperationē ut iustus or
 iniustus iniustior: uel ad mediū ut magnus ma-
 ior sanctus uel latro.
 Comparatio dicitur cum nomen alterius cōparatio-
 ne profertur.
 Cōparatiuū est qd̄ cū positiui intellectu uel cum
 aliquo particeps sensu positiui magis aduerbiū
 significat: ut fortior magis fortis: ulterior magis
 ultra q̄ ille qui ultra est.
 Comparatiuus deriuatur a noībus adiectiuis sump-
 tis ex accidentibus substantiæ nominis.
 Comparatio autē fit inæqualia: in quibus semper
 notat eadē inæqualitas: aut inæqualia. Inæqua-
 lia ut maius aut minus diuidunt: q̄ nunq̄ absq̄ se
 sunt. Oīs igitur cōparatio: aut in numero constat
 aut in specie: ut q̄ innata uel q̄ aduētia. uel quæ
 p̄pter se expetitur ut salus: uel q̄ p̄pter aliud: me-
 dicina: aut in. vi. ut quod non indiget: uel qd̄ in-
 diget: aut in aliqua affectione extrinsecus locata
 ut quod p̄ficit maioribus uel minoribus.
 Comparietici: cōsortes vicini quasi unum parietē
 habentes.
 Compascuus ager dictus: quia cōmuniter ad pa-
 scendum uicinis relictus sit.
 Cōpater cum aliquo eiusdem filii pater.
 Compatriota unius patriæ. cōmune est.
 Cōpati simul pati quasi ille qui patitur: unde fit cō-
 passio duorum uel plurium passio.
 Compescere: pacificare. constringere. cohibere.
 Compesco perfectū est: tamen deficit futuro infini-
 to: quia formā habet inchoatiuor.
 Cōpedire impedire: p̄des continere. inde compe-
 des dictæ: quia continent pedes.
 Compes cōpedis fœmininum est.
 Cōpello lis ad conuulsionē. compello compellas
 ad prouocationē pertinet. Illud cōpuli. hoc cōpel-
 laui faciunt. ambo actiua sunt.
 Compellor inuenitur deponens.
 Compellare id est alloqui.
 Compendiū lucrū. emolumentū. utilitas. a cōpēde
 re. i. cōpetenter operā dare: unde deriuatur cōpen-
 sum & cōpenso fas. i. inuicem reddo.
 Compensatio est cū aliquid aliud alterius factū cō-
 tendit utile uel honestū qd̄ ut fieret illud quod ar-
 guitur datur esse cōmissum.
 Cōpescire: cognoscere: inuenire.

- Cōpertor p̄ cōperio inuenitur prisca. Cōperio peri
 Cōperendinare differre in die tertia dilatare: ex
 craftinare.
 Comperendinatio: dilatio.
 Competo tis: inde cōpes: & mutatione e in o.
 Compos. i. perfectior uoti socius.
 Competere: conuenire. simul petere.
 Competens proportio.
 Cōpetens uocatur quod post institutionem com-
 petat gratia christi.
 Cōpetenter: bene conuenienter.
 Compilare: furari: depopulari. expoliare. depilare
 Compiler qui aliena dicta suis miscet sicut solēt
 pigmentari i pila diuersa mixta cōtundere.
 Compingo gis conlungo.
 Compicta dicta: quia plures in eis cōpetant uia: i.
 de hoc compitum.
 Copitalia festa: quæ in cōpitis fiebant: sicut termi-
 nalia: q̄ in terminis: & quinquatria: quæ in quin-
 q; & similia: ut saturnalia uulcania floralia semp
 pluralia gn̄ faciūt scdm̄ declinationē secuudā &
 tertiam ut uulcanaliorum & uulcanalium.
 Complete: ad summū implere.
 Complecti simul uel totum amplecti ligare.
 Complecto pro cōplector inuenitur: quod cōmū-
 ne antiquitus fuit.
 Complicare: multiplicare.
 Complices sunt qui uno peccato coniuncti sunt
 conscii. non in bono dicitur.
 Comploedere: repercutere mutuo percutere:
 Compluere: pluuia irrigare.
 Compluta: irrigata.
 Cōpluuū dictum: q̄ collectio pluuie conuenit.
 Componere: coaptare. fingere: inuenire. ornare.
 Compositus moribus uel cæteris conueniens re-
 bus compatatus.
 Compositio quattuor fit modis ex duobus inte-
 gris ut detego: ex duobus corruptis: ut in paro
 ex integro & corrupto ut perficio: ex corrupto &
 integro ut irruo:
 Cōpos uoti possessor cuius cōpletū est desiderū
 Compos mentis compositus mente. Compos ita
 in se fundatus: ut prosperitate uel aduersitate nō
 frangatur.
 Cōpotor uel compotrix simul potans pro compo-
 tator. a cōpoto. as simul bibere ultra modum.
 Comptus cura ornatus. Compositus uero natura
 a como is.
 Compure bene diligenter.
 Cōpungi delictorum suorū remitti & cōtristari.
 Compunctio cordis dicitur de malis penitētium
 dolor cordis.
 Comulcare: conculcare.
 Comulcere: turbare.
 Cōmune imundum uel inusitatum uel quod plu-
 ribus habetur:
 Cōmune est: quod accidit omnibus tempore fere
 eodem: ut messis calor. publicum uero est: quod
 uniuersa ciuitas frequētat aliqua de causa uel lu-
 di dies festus bellum.

- Communis** dicitur qd ad plures pertinet uel lenis placidus omnibus conueniens.
Cōmunis dī spiritualis esca: qn in cōe ad uiuificandas animas a cunctis percipitur dignis.
Communi diuidendo est inter eos: quibus communis res est: quæ actio iubet postulantibus his arbitrum dari: cuius arbitrato res: diuidatur.
Commune est cum in duobus generibus unum nomen communicat ut hic & hæc homo.
Communæ uerbū est: qd una terminatiōe tā actionem q̄ passionē significat. i. in or: ut largior: experior: uenior: moror: osculor: hortor. Crimior: amplector tibi sunt communia lector.
Communicare simul participare de uno pane.
Communicarium participarium communicatio.
Communicipes ciues.
Commutare cum uno aliquid mutare. uændere.
Cōmutatio cū aliqd datur: pro quo aliud accipit.
Con loco cum præpositionis accipitur.
Cona poma syluestria uel fructus cyrī dicti: quod conum imitentur.
Cona alta rotunditas.
Conari: attentare. anñiti.
Conamen: nifus. tentatio.
Cona dicta quasi concaua.
Concameratio. fornix. transuolatio.
Cocameratum curuū admodum circuli flexum.
Conchæ & cocleæ dictæ: quia deficiente luna cauat. i. uacuantur.
Cōcentus. i. cītus mixtus. i. symphonia a cōcinno.
Concētus etiam cæli dicitur esse a quibusdam. i. consonantia planetarum.
Concentor dī qui in cantādo consonat cū aliis.
Concenturiare: instruere. dictum a centurionibus qui milites ordinant.
Conceptus: susceptus.
Conceptio partus quartæ declinationis.
Conceptus ratum in utero acceptus: aut in mente a concipio pis.
Conceptiones sunt: cum aliquid certū mente concipimus: ut si pares iungantur numeri par quoq̄ fiet numerus: græce hebdomades dicuntur.
Concessio est cū reus non id qd factum ē defendit sed ut ignoscatur postulat apud rhetores.
Concedere: permittere. donare.
Conciliabulum locus in quo multi homines sunt in sua potestate.
Conciliabula dicta a conuentu & societate multorum in unum ubi plures suis uiris sedent.
Concilio concilias conciliabulum.
Conciliare: amicū facere. ad integritatē reuocare.
Concilium tractū ex hoc q̄ romani conuenientes communi intentione tractabant. Nam cilia oculorum sunt. quorum similitudine concilium dicitur: idest conuentus.
Conchis. i. nomen piscis: unde tingitur purpura q̄ sic appellatur.
Conchilia: pro purpura. genus coloris.
Concino nis nui concentum. i. cum alio canere. cōuenire: prædicere. conuenienter canere.
Concinno uero as aui. i. adaptare: componere cōfonare: apponere: irridere.
Concinne compositæ.
Concinnum breuiter & ornate compositum.
Concinus cantus subtilis.
Concio contentio.
Cōcio populi multitudo ecclesia. a concieo es: de cōcionor aris. populū alloq̄ conuentum facere.
Concionator qui populum commonet.
Concionarius qui populum alloquitur.
Concitus festinus incitatus. a concieo es: inde cōcitare frequenter conuocare uel commouere.
Concitiatio iracundia.
Conclassare: classes iungere.
Conclauē locus inclusus uel munitus siue domus quæ multis clauditur cellis. interior cella.
Concleatus lapis dictus q̄ cōcleis lapillisq̄ & arena fit concretus.
Concludere: delidere.
Cōclusio inductiōis est q̄ aut concessionē illatiōis affirmat: aut qd ex ea conficiatur declarat.
Concordare: conuenire. unius cordis fieri.
Concordo & concordor.
Cōcors a coniunctiōe cordis dī. hic & hæc cōcors dicimus. Antiq̄ uero hic & hæc cōcordis & cætera a corde cōposita. prisc. hic & hæc & hoc cōcors.
Concupiscentia uel cupiditas nisi addat cuius rei sit nō nisi in malo intelligitur. August.
Concrepare: resonare. concinere.
Concretus a concerno. i. cōiunctus. cōglobatus.
Concubium: excubiæ.
Conchula mensura tres cocleares habens.
Conchule marina aīalia dicta: q̄ sint concauæ.
Conchus lapis in mari: est. n. conchula totunda in duas partes diuisa: q̄ diluculo de profundo maris ascendens ad littus aperit os suū & suscipit intra se rorē cæli & circūfulget eā radius solis. tūc fit speciosa & splendida margarita.
Condenseo es & cōdenso as. i. fulcire. conspissare.
Condensa spissa constipata opaca. significat secreta diuinæ scripturæ.
Condo dis didi itum: celare. reponere ædificare.
Condio is. iui itum. componere apparere salire.
Condus scythus patera poculum. i. caucus.
Condicere: constituere. denunciare. decernere.
Conditio: cōuētio. potestas. fortuna. casus. exitus.
Cōditiones pprie testiū sunt a cōdicendo: quia nō unus testis sed plures iurāt dictæ q̄si cōditiones
Condili. i. nodi. Inde condilogmatica passio. i. nodositas manū. & cōdilo as. i. pugnis cædo.
Condilomata glandulæ.
Conditura: impensa.
Conditum dictum q̄ nō sit simplex sed commixtione pigmentorum compositum.
Condina domus cū curia & cæteris necessariis.
Condonare: concedere. ignoscere.
Conducit impersonale utile est significat.
Conducere: congregare. expedire. mercede cōstituta aliquid ducere.
Conducibilis utilis. i. in foro conueniens.

- Conuentus habilis ad ducendum.
 Conductio res in usū accepta constituta mercede.
 Conciuitas est.
 Connectere colligere.
 Cōfesta debilitat i minima examinata. a conficio.
 Conferentia: collatio. confederatio. sacrorum. cō-
 municatio.
 Confederare: coniungere. in pace componere.
 confociare.
 Conferta: in unū collecta. plena. cōparata confocia-
 ta. a cōfertio tis ferti tum. a cōspissare. implere.
 Confessio duobus modis itelligit: aut. n. cōfessio
 iustitiæ dei in laude fit: ut confitebor tibi dñe &
 collaudabo te in cōfessione: aut dum quis confi-
 terur peccata ob ea indulgenda.
 Cōfestim: statim. cōtinuo. q̄si cōfertim. i. cōiūctim.
 Conficere: aeuorare. deliberare. interficere.
 Confidentia in malis: fiducia in bonis esse solet.
 Confidere: constanter sperare.
 Confieri compleri. perfici.
 Confinalis: dicitur genere uel loco affinis.
 Confinis: iuxta positus. propinquus.
 Confinius: urbanus.
 Conherere: manifestare. aperire. proprii arbitrii est.
 Conflagrare. incendere. concremare.
 Conflare: in unum colligere. commouere. iuolue-
 re. furari. copulare.
 Conflatum: inuolutum. contextum. copulatum.
 Conflatorium: ubi ferrum uel argentum cōflat.
 Conflata: pro conflictis. id est afflicta.
 Confligare concertare. conuincere.
 Confligere: concertare. cōmittere. confixi. confli-
 ctum: unde conflictus as & cōflictus. i. pugna cer-
 tamen: disputatio. quartæ declinationis.
 Confluere concurrere. undiq; conuenire.
 Conforancus: unius fori.
 Confodere: transforare.
 Confossus: iaculatus. uulneratus.
 Confraga: loca ubi uenti undiq; concurrunt ac se-
 frangunt.
 Confragosa: aspera.
 Confunderemiscere. turbare.
 Confusus. a confusione sceleris.
 Confutere: deuincere.
 Congelare: frigore indurare.
 Congelasco. is. it. coit. miscetur.
 Congerere: congregare.
 Congeries: congregatio.
 Congium genus mēsuræ sextarios sex cōtinens
 a coniungendo. i. per augmentum crescendo di-
 ctum: unde postea pecunia beneficii gratia dari
 cœpta congiariū est appellata: quā populo roma-
 no Imperator erogat: unusquisq; enim sui tem-
 poris imperator fauorē populi captās adiiciebat
 ut largior uideretur in donis.
 Congiariū donatiuū: uel mensura liquidorum
 sicut & congiū.
 Congredior. i. pugno. luctor. concurreo. configo.
 Conglutinare: coniungere. copulare. miscere.
 Conglobare: coaceruare.

- Congruus conueniens.
 Congruis genus piscis.
 Coniuoli: concordēs. coniuncti.
 Coniuere: consentire.
 Coniuens: consentiens. primam & secundā pro-
 ducit. persus.
 Coniuere: oculos claudere. interdum dissimula-
 re parum dormire.
 Coniuoco es niui & apud ueteris coniuo uis cō-
 niui & connixi.
 Coniicere: astutare. arbitrari. immittere. suspica-
 ri. interponere: unde coniector. i. opinor & conie-
 ctio uel coniectura & coniector.
 Coniectura: argumētatio. comparatio. quādo illa
 inueniūtur: per quæ possit aliquid comprobari.
 Coniector uocatur aruspex uel interpres: q̄ conii-
 ciat. i. inueniat uel interponat.
 Coniectus: in uinculis missus.
 Coniecturalis status est: quando factum quod ab
 alio obiicitur ab alio negatur.
 Coniferi cyparissi dicuntur: quia fructus eius co-
 nus uocatur.
 Conniti: simul niti.
 Conire: simul ire. consilium accipere.
 Coitio: populi m altitudo.
 Coniuga: connubilis. comparticeps.
 Cōiugatio eo q̄ per eam ad unum sonum uel lit-
 teram multa uerba iungantur: docet enim i quā
 syllabam exeat tempus: ne per imperitiam quis
 dicat legebo pro legam.
 Coniugiū est legitime psonarū iter se coeundi &
 copulādi affectio idissolubilis. dictū a iugo: quo
 in nuptiis copulant: ne solui & separari possint.
 Conium herba lætalis: quæ cū tritico generatur
 hanc herbā sturni uescunt: nec est eis fraudi.
 Coniunctio est pars orationis indeclinabilis con-
 nectens ordinansq; sententiā. Coniunctio dicta
 q̄ sensus sententiasq; coniungat. Cōiunctiones
 præpositiue grauitur omnibus syllabis: postpo-
 sitæ uero acuuntur in principio. Coniunctio est
 pars orationis indeclinabilis coniunctiua aliarū
 partium orationis quibus consignificat. huic ac-
 cidit figura ordo & species: figura simplex ut ar:
 composita ut atq;. Spēs sunt copulatiua continua-
 tiua. subcōtinuatiua. adiectiua. causalis. effectiua
 approbatiua. disunctiua. subdisunctiua. discreti-
 ua. rationalis dubitatiua. completiua. ordo. quia
 est ppositiua & suppositiua.
 Coniunctiuus modus dī: q̄ p eū coniungit aliqd
 ut locutio plena sit: ut cum dicam intende.
 Conix auis genus.
 Conixa: partu liberata. enixa. a conitor eris.
 Conon in geometria est figura: quæ ab amplo in-
 artum fuit ut triangulum orthogonium.
 Conopeum ræte: quo culices copiosi uel muscæ
 excludunt in modū tentorii. quo magis alexan-
 drini utuntur: q̄ ibi ex nilo culices copiosi dicū-
 tur nasci: unde conopeū dī a canopo. i. ægypto.
 Conopes: culices.
 Conoppi: somnia attendentes.

Conopeum stragulum uel rate: quod supra lectu-
 los nobilium tendebatur.
Conquassare: confringere. commouere.
Conquinisco. scis. conqueri. i. caput inclino.
Conqueritur: accusat. uel grauiter querelatur la-
 mentatur.
Conquiro ris sui itum: quod significat acquirere
 adipisci. cum alio quærere: unde conquestus lu-
 crum: quando uero a conqueror ris deriuatur cō-
 questus significat querelam.
Con sanguinei dicti: q̄ ex uno sanguine. i. ex uno
 patris semine nati sunt.
Con sanguinitas: sanguinis propinquitas.
Con sarsum plumatum. uel acute textum.
Consistere: coniungere. inferre. irrogare.
Consciuit: intulit. consensit.
Consciuis: particeps in cōscientia. hñs aliqd testis.
Conscientia: cognitio sui ipsius cordis.
Conscripti milites dicuntur: quia in tabulis conse-
 r̄tur ab eo qui eos ducturus ē. Sic quoq; patres
 conscripti conscribebantur.
Cōsectari: insequi frequenter. cōe fuit antiquitus.
Consectaria pernicialis.
Consecrare: deo dare.
Consentaneus a consentiendo.
Consenuit restrincta est. defluit.
Conserere: committere. interponere.
Conserta: innexa conglobata.
Confessus: spectantium turba.
Cōsequor: plequor. affumo. cōe fuit antiquitus.
Considere: uno loco sedere.
Confideo & confido confedi faciunt.
Cōsisto & consto constiti constitū & constatū facit.
Consiliari: secum uoluer. iudicare. exquirere.
Consilium quod ex animi prouidentia alicui tri-
 buitur: uoluntas mens.
Consipere: saporem habere.
Consisterium rupis alta.
Consisti: constipasti.
Constiturus: inferturus.
Constitū constipatum. umbrosum nemorosum.
Constitus ager arboribus auctus.
Cōsolator: qui soli se applicat & solitudinem allo-
 quio suo leuat. hinc & solacium.
Cōsolor ris. nunc deponens. antiquus uero cōe: p
 quo consolo apud antiquos inuenitur.
Consularia ipsa centuriata: quando sunt milites
 consuli: uel ornamenta.
Consonantes litteræ dictæ: quia per se non sonāt
 sed coniunctæ uocalibus.
Consors dicitur: quod ad eū p̄tinet pars bonorū:
 nam sortē pro parte ueteres ponebant.
Cōsp̄go sp̄si: s̄fudo. repleo ex cō & sp̄go consp̄sus.
Conspicari: rimari. intendere. credere deponens.
Conspicillo ita ut conspici possit: quod aiunt lon-
 gis lineis.
Conspicuus: pulcher. altus. præclarus.
Conspirare: coniurare. consentire.
Consp̄sum: compromissum.
Constans dictus: q̄ undiq; stat: nec in aliquā par-

tem potest declinari.
Constantinopolis urbs thraciæ: primum a paufo-
 nia rege spartanorum condita uccata bizatiū.
 quod tantum patet iter atticum mare & propon-
 riden: uel quod receptaculum terræ marisq; ha-
 beat: post a constantino principe magis aucta: cō-
 stantinopolis dicitur: & totius caput orientis. si-
 cut occidentis roma.
Consternatus: territus. conturbatus.
Consternor aris. terreor. mente cado: deponens.
Consternor eris ad terram cado.
Consternatus pprie mente: stractus uero corpore
Constellationes latini uocant superstitiones ma-
 thematicorum: id est notationes syderū: quomō
 se habeat cum quisq; nascitur.
Constips: particeps.
Constipare: inspissare.
Constitutio uel edictum dicitur: quod rex consti-
 tuit. edicit uel facit.
Constructio a multitudine lapidum uel lignorū
 dicta & strue quod est compositio.
Consolor ris deponens secunda longa.
Consolari: confirmare. dictum quasi consolidare.
Cōsobrini dicuntur q̄ aut ex sorore aut fratre: aut
 ex duabus sororibus sunt nati: dicti q̄si cōsorini.
Consuere: q̄n̄ rupta & apta quæq; texuntur.
Consueuerunt: arbitrati sunt. ordinauerunt. iudi-
 cauerunt.
Consuetio: consuetudo.
Consuescimus bona. insuescimus mala: assuesci-
 mus utrunq;
Consuesco consueui uel consuetus sum.
Consuescere: id est consuetudinem facere.
Consuetudo est ius quoddā moribus instituti.
 quod pro lege suscipitur cum lex deficit
Consuetudo plurimorum institutio: ritus uero ad
 iusticiam pendet: quasi rectum.
Consules dicti a consulendo: q̄a consulebant reip.
 sicut rex a regendo. Nam per. ccxliiii. annos sub
 potestate regum multa mala perdurantes: elege-
 runt binos cōsules per unum quēq; annū unum
 ciuilem alterq; militatē qui per. cccxlyii. annos re-
 gnauerunt: dicti sunt ergo uel a regendo uel a cō-
 sulendo cuncta cōsilio. Idem quoq; iudices: iidē
 & prætores nominabantur.
Consules generis masculini: unde consularis. con-
 sule dignus.
Consulo tibi consilium do. nam consulo te iterro-
 gatum est: & tunc habet passiuum: id est consi-
 lium peto a te.
Coniū'ere consilium petere. futura exquirere.
Consultus: interrogatus.
Consulturus: interrogaturus.
Consultum prouidentia.
Consilium: placitum. inde consulere deliberare.
Consultus dicitur cauidicus. cōsultus etiam qui
 consilium accipit.
Consumare: ad finem perducere.
Consumere uero deuorare.
Consumptus: defunctus. direptus.

- Confus** Κῶμιοσ: consiliorum deus: cuius festiuitates consualia dicuntur.
Contactus: inquinatus. cōiunctio a contingo gis.
Contactio: coinquinatio. miseria.
Contagium morbus dictum: quia quicquid contingit poluit. ipsa inguinaria siue pestilentia uel lues dicitur.
Contaminare: corrumpere. deriuatur a tamen.
Contēnere: aspnari. non curare. contempti facit & contemptus. i. spretus. repulsus.
Contemplari: aspicere. rimari. Contemplo pro cōtemplor reperitur.
Contemptibilis: contemptui aptus.
Contendere: disceptare. pugnare. inde contentio: disceptatio. pugna. litigium.
Contentus uero a contineo: idest patiens sufficiens paucis.
Contentiosus q non rōne aliquid sed sola pertinacia contendit: unde dicitur a contendo.
Contestari ad iudices: obtestari uero ad aduersarios pertinet.
Conterminus: iunctus uicinus.
Conterminalis: confinalis.
Conternans uirula tertium agens annum.
Conticeo. ces & cōticeor ris. actiuū: inde cōticesco.
Conticere: simul uel statim tacere. nihil proferre.
Conticinium noctis tempus dicitur: quando cum stia silent.
Contiguus: proximus cōiunctus. a contingo.
Contignare: comportare coniungere.
Contignatio: cōiunctio tignorū.
Contineri: congregari uel coire. teneri simul: unde continentia & continua.
Continentia ē post corruptionē sexus abrenūciatio: a contineo es: qd est abstinerere. simul tenere.
Continens non solum in castitate post corruptionem sed ab omni uicio.
Continens dī perpetua terra nec ullo mari discreta: quæ epiros græce dicitur.
Contingere: attrectare. contaminare.
Contigit factio: obtigit forte. accidit malum. euenit casu.
Continuare: coniungere dilatare. prolongare.
Continuatum: cōiunctim. iugiter.
Continuo: confestim. protinus. illico. statim.
Contiquia: imbrium collectio.
Contra cata Κατὰ & ἀντὶ anti significat: & tūc est præpositio: cōponitur & separat ut contra adulerium dico: & contradico: quando uero aduerbiū est ἐναντίον significat: ut stat contra.
Contra here: simul trahere. abbreviare. cōmutare.
Contractus locatio uenditio & cæteræ species. cōductio.
Cōtribules cōsanguinei: dicti q sint ex una tribu.
Cōtrouersia bipartita iuxta ciceronē: aut simplex est aut iuncta: & si iuncta uidendū est: aut utrū ex pluribus q̄stionibus: an ex aliqua cōpatioe. Simplex est: q̄ absolute continet unā q̄stionem: ut corynthiis bellū indicimus an non? cōiuncta fit ex pluribus q̄stionibus hoc pacto utrum carthago

- ditur: an eo colonia deducatur. Ex comparatione utrum exercitus contra philippum mittatur an potius contra hannibalem teneatur.
Controuersor aris deponens. contradico.
Contubernium: cohabitatio ad tempus conuendi: quod modo hic modo illic perficitur. unde & tabernaculum.
Contubernium quasi cōtabernium dicitur: idest unius tabernæ.
Contudelon hærba quæ nascitur in testis græce.
Contueor eris contuitus deponens & commune idest conspicio.
Contuor eris contutus idest defendo deponens & commune.
Contuer. statim. continuo.
Contum ferrum non habet: sed tantū cuspidē acuta est dicitur autem a cono.
Contumax dicitur quod cōtemnat superbus uel a tumendo.
Contumax in superiores.
Contumelia: iniuria. graue conuicium.
Conrumeliosus qui audax est: & tumet uerbis superbia.
Contumeliosus q̄ contumelias & conuicia dicit.
Contundere: frangere. domare.
Conuallis depressa loca: montium interualla.
Conuallis illustis proprium nomen est uallis.
Connubium: coniugium. a nubendo dictum.
Conuentus aduentus de diuersis locis.
Conuenit pro oportet impersonale.
Conuenio: alloquor. inuenio. exigo.
Cōuenitur cum passiuum reperitur pro exigitur accipitur.
Conuentus: congregatio. coctus.
Conuenustat: adornat.
Conuerto tis actiuum est conuerti preteritum.
Conuertilitas: conuersio.
Conuescitur: pariter comedit.
Conuexa: extrema cæli flexa.
Conuicior aris deponens. i. exprobro. inde conuicium. i. opprobrium. alii conuicium quasi conuicium dictum uolunt.
Conuiuia a multorū uictu epulæ: inde conuiuors conuiuium ago.
Conuiuio pro conuiuor dicitur.
Conuiuia communis generis.
Cōuinū genus uehiculi: quo beluacæses utebantur.
Conus est curuatura: quæ in galea ponitur: super quam christe sunt.
Conus fructus cypressi: quod rotunditas eius conum imitetur dicta.
Coph littera hebraea conclusio interpretatur uox.
Copadium particula carnis: qd græci copiu dicitur.
Cooperire. i. contegere: unde coopertorium: idest amictus.
Cooperio ui. Nam comperio comperi facit.
Copia abundantia multitudo dicta quasi cum opibus: inde copiosus. i. locuples.
Copia a paganis dea fingebatur.
Cops: idest copia. inde copus: idest copiosus.

Cophilos græce follis.
Cophinos græce corbis.
Cophinus uas ex uirgultis aptus ad aliqd mūdā.
Copfa ciuitas: inde copfanus.
Coptus ciuitas ægypti.
Copulor pro copulo antiqui dixerunt.
Copulare: sociare. iungere. coniungere. inde copula confocietas. & copulatiu. i. contexte.
Copula fœmininum singulariter. pluraliter hæc copula & hæ copulæ.
Copulatiua cōiunctio est: q̄ copulat tam uerba seu substātiās q̄ sensum uel sententiā: ut & q̄. at. atq̄. quidem. quoq̄. ac. ast. sed autem uero.
Coquimella arbor quæ nixus dicitur.
Coquo coxi facit & coctus: inde coquina a coquendo dicta.
Coqna uel culia a coquo dicta q̄ ē artifex coq̄ndi.
Corauſtus dī superior linea cui uſlibet figuræ.
Choraules princeps choris: uel q̄ canuulis. i. fistulis canit. aulos αὐλός enī græce cānula dicitur: unde & aulodeus: id est tibicen: inde & choraules: q̄ tibiis in choro canit.
Choraula cantator: proprie qui cornu canit: uel mimus.
Cora hebraice: latine corus dī. q̄ ē triginta modiorū.
Coragium suffragium.
Coragium uirginale funus.
Coragio pars est in ludis: q̄n prouerbia dicuntur.
Coralis: regionarius.
Coragros græce latine uilla dicitur.
Coraiticus: genus marmoris.
Coraliū κόραλιον uirgæ sunt in mari nascentes sed detractæ sunt lapideæ. de quibus fit medicina.
Coram & palā aduerbia sunt & p̄positiones ēt dicuntur: quia p̄positiua casualiū possunt ēē: habentq̄ significationē contrariam & sp̄ in appositione sunt: sed coram magis ad p̄sonas: palam ad omnia accipiuntur.
Coram in p̄senti in aperto: palam uero euidenter in conspectu: ablatiuo seruiūt.
Coranus proprium militis.
Coranus albus lapis durus.
Corax: coruus uetulus: nomen a sono gutturis accepit.
Corbona gazophilazium: ubi pecunia sacerdotū erat: interpretatur oblatio.
Corbis a curuatis uirgis: quibus textitur uel a colādo dicitur.
Corbinus: chorda multiplex.
Corbulo gestator manualis: & latuarius.
Corcyra ciuitas optimi uini ferax: insula græciæ.
Corculum: paruum cor. diminutiuum a corde.
Corculus. i. Iebæus a corde dictus: ipse ē & taddæus: ipse est & iudas iacobi: quē ecclesiastica tradit historia missum edissam ad abagarum regem.
Corclauia: interior cella.
Cor cordis apud latinos dicitur a græco deriuatū quod cardiacum καρδιαν enim dicunt. In eo omnis sollicitudo & sciētix causa manet quod ideo pulmoni uicinum. ut cum ira accenditur: pulmo

nis humore mitigetur.

Cor cordis: idē deriuatur corculum: componitur excors. uecors: unde uæcordia. Socors & cōcors: unde concordia & focordia: & concordo as. concorditer discors. discordia. duricors. grauicors. Cura etiam. unde curiosus. curiositas. curia curialis. curialiter. curiatim. curo as componitur decurio. incuria. securus securitas. custos dis custodia: id est cum cura statio. Augustinus.
Cor cogitationes significat.
Cor dapsum. i. ileon: qd est dolor intestinorum.
Cor datus: gnarus. conueniens.
Concordatus uel qui canit cum cordis: uel qui facit illas.
Cor dipūgus uersus uel quodlibet corda pūgens.
Cordum serotinum: quod tarde nascitur.
Chorea sonus ludorum cantus uel carmina: dicitur a choro.
Chore interpretatur caluicium uel caluaria.
Choreph caluaria uel campeſtria interpretat lumbaria uel regumenta.
Corregionales: ex una regione.
Corepiscopi sunt uicarii episcoporū: pp̄ sollicitudinem pauperū in uillis & in uicis cōstituti. gubernant sibi cōmissas ecclesias habentes licentiā usq̄ ad subdiacones constituere.
Corydalis: genus quoddam uolatile.
Corydalis species auis quasi dulce canens dicitur.
Corium pellis byrsa: proprie dicitur cum pellis de tracta & subacta est.
Coriambus pes ex longa & duabus breuibus & longa constat: temporū sex. ut armipotens.
Coriambus dictus: quod ex hoc pede carmen cōpositum choris aptissimum est.
Coriandrū quod græci corion uocant: cuius semē dulci uino datū proniores reddit inuenerē: si supra modum dederis amentiam facit. in cibo sumptum calefacit & stringit: & somnū facit.
Coriales: ciuitas uolscorū optima.
Corymbātes dii paganorū: latine ministri matris deum ipsi & demones.
Corymbanta: ioculator.
Corycus est ciuitas ciliciæ: inde corycius.
Coritiū ciuitas fuit piratarū: ubi famosissimum est Antrum id est templum.
Coricula: initia infantium.
Conficina: macellum.
Corrigiæ a corio uel a colligādo q̄si colligiæ dictæ
Corylus species arboris nux auellana.
Corylus per y scribit a κορυλδύ inde eolurnus.
Corymbata: uauis.
Corymbus κορυμβος cacumen.
Corymbi hederæ: baccæ: uuæ uel anuli uitium qui eas ligant ad pallos.
Corineus unus equorū solis.
Corinis mater æsculapii.
Corytheū commixtio omnium metallorum dictum a eoryntho quam dum hannibal cepisse. omnes statuas omnium metallorum in simul

- cōflauit. unde siquid ex ipso uel simile illi fit hoc nomen habet.
- Coryntheus** genus lapidis.
- Corynthus** urbs quā corynthus oreftis filius nobilissimam græciæ ædificauit in achaia.
- Coriri**: subito nasci. uel simul.
- Coriosum**: uestitum.
- Coriolum**: spuma corio uestita.
- Corion** hærba: quam nos cimiciam dicimus syrii marubium.
- Corrigibilis**: habilis ad corrigendum.
- Corripere**: reprehendere. simul rapere.
- Coris** Κορις græce seorsum.
- Coris** Κορύς. πεός. cimex.
- Corrigere**: emendare.
- Coritus** ciuitas tusciæ.
- Corita**: equus masculini generis.
- Coriolum** ciuitas: unde coriolanus.
- Coritus** auus dardani.
- Coritus** mons ethruriæ a corito dardaniæ uitrico
- Corium** a corrigendo dictū. inde corrigia corrigiaris componitur ex corio as cortex.
- Coryza** Κορυζα mucus nasi cū infusio capitis ī os uenerit: & præfocationem narium fecerit cū strepitatione.
- Corineus**: aceruus lapidum.
- Corneliana** genus carthæ a cornelio.
- Cornus** & cornu idem significant. ponitur etiam pro extremitate exercitus. i. alis hic cornus huius cornus genus tubæ. atiqui uero hoc cornu dicebant: unde adhuc cornuog dicunt & nūc dicimus hoc cornu huius cornu & hic cornus huius cornus: unde cōponit secundæ declinatōis capri cornus ni. Cornus uero scemini generis gen^o arboris ē: cuius fructus hoc cornū facit. Inde corneus a um: inde cornetū: locus ubi sūt corni: dicta cornus q̄ similes cornibus ramos hēt secundæ & quartæ declinationis dicitur esse a prisciano.
- Cornix** auis species: quæ dicitur uiuere ad millenarium: unde cornicoris quasi cornix inepte & importune loqui. deponens est.
- Cornix** plena uoce pluuiam uocat.
- Cornicen**: qui cornu canit.
- Cornificium** proprium oppidi.
- Cornipes** equus sonipes: q̄ corneū hēt pedem.
- Cornipeta** cornu appetens bos.
- Cornua** significant sublimitates superbog Aug.
- Corona** generaliter dī: diadema uero specialiter: nā est gestamen regi capitis: corona uero quorūcūq̄. dicta a corrigo uel quasi capitis rota.
- Corona** circulus capitis græce antyx ἀντήρυος dicitur. inde coronare. i. redimere. uelare.
- Corona** signum est ariadnes liberi uxor ab eodē inter sydera collocata. dicitur liber hanc coronam ei dedisse.
- Corolariū** dicitur: unde coronā meretur. dictū q̄ coronā ferat. uel circūlocutiua ostētio ab ambitu coronæ quoddā ornamentum: præmium.
- Corolarium** quasi corone. i. p̄mii illatiuū: sicut colarium quod est in collo.
- Corpulentus** dictus: quod sit corpore ualidus & lentis carnibus.
- Corpus** proprie dicitur quicquid per quinque sensus corporis capitur uel sentitur.
- Corpus** a corrupendo dictū uel quasi cordis pus. i. custodia: uel q̄ corruptū pereat uel coram positū unde deriuatur corporeus corporalis corpusculum diminutiuum & corporo as actiuum.
- Corpus** ut dicit Macrobius aliud dī solidū qd̄ trina dimēsiōe distendit solūmodo. i. lōgitudine latitudine p̄funditate. i. altitudine: ut bis bini bis: aliud mathematicū qd̄ geometræ sibi p̄ponunt cogitationi tñ subicienda nō sensui: ut punctū: qd̄ indiuiduū corpus dicunt & linea. i. corpus unius diuisionis. i. tantum per longum. atq̄ superficies: q̄ duabus diuisionibus æstimatur longo latoq̄: sed alto caret. hæc superficies si duplicetur: ut adiciatur profunditas: solidū corpus efficitur: quod octo angulis cōtinetur quod uidemus ī tessera: quæ cubos dicitur. his geometricis rationibus applicatur numerorum monas & punctū putatur quia sicut punctum corpus nō ē: sed ex se facit corpora. ita monas numerus nō est: origo numerorum. primus ergo numerus in duobus est: qui similis ē lineæ de puncto sub gemina puncti determinatione productæ: hic numerus geminatus efficit quattuor ad similitudinem mathematici corporis quod sub quattuor punctis longo latoq̄ distenditur. quaternarius quoq̄ geminatus octo efficit: qui nūerus solidum corpus imitatur quod dicunt bis bini bis eodē modo fit ex impari. ter terni ter.
- Corpus** ē quicquid maioribus uel minoribus suis partibus maiora & minora locorum spatia obinentibus constat.
- Corporeum**: quod constat corpore: ut animal.
- Corporatum**: quod sine corpore est: nec tamen nisi in corpore ut color.
- Cohors** quingetog militū numerus a cohortanda.
- Corsica** insula a duce suo corso dicta multis p̄mōtoris angulosa. hæc habet ab oriente tyrrhenū: a meridie sardiniam: ab occasu insulas baleares: a circio & septentrione lygusticū sinum.
- Cortyna** ab aliis Cortyna ciuitas cretæ.
- Cortinæ** a coriis qbus prius fiebāt dictæ. i. pellib^o.
- Coorta**: simul nata. uel subito.
- Cortex** cis liber dictus quasi corium tegens.
- Corus** uetus: q̄ ab occidēte flat inter fauoniū & circiū dictus q̄ ipse uetog circulum claudat & quasi chore faciat. hic aut̄ caurus uel argestes dicitur.
- Corus** dicit & coaceruat nubila.
- Corus** dī circulsus hoīum cōiunctorū. i. ordo cantantiū: dicitur a cluo is: inde deriuatur chorea.
- Corus** mēsurā. xxx. modioq̄ q̄ hebraice cora dicitur
- Coruus** in tutela apollinis cū ab eo missus esset cū cratere ad fontē inueniens ficus nondū maturas expectauit donec maturescerēt unde fit: ut quando ficus non coquantur: bibere non possit: uel quia matrem cotomida aesculapii phœbo prodidit ex quo prius candidus est factus niger.

Coruus siue corax Κορῶδες nomen a sono gutturis h̄c: fertur aut̄ q̄ nō prius plene p̄beat escam pul-
 lis suis: dōc̄ uideat similitudinē sui nigri coloris
Coruinus niger similis coruo.
Coruscus.splendidus:uibrans.īde coruscare splē-
 dere.flagrate.
Corruere:simul ruere.cadere.
Corrumperē:frangere.deuīrginare.deuiciare.in-
 ficere morbo.uel malis moribus polluere.
Corruptela corruptio a corumpo.
Cossi uermes in ligno:qui & teredones dicuntur:
Cosmetæ dicunt̄ ornatrix crinium a comando.
Cosmus mundus ab ornatu.Nam cosmos gr̄æce
 ornamentum dicitur.
Cosmopeia:mundi fractura.
Cosmographia:mundi descriptio.
Cosmus fuit unguentarius.
Costæ dictæ:q̄ ab ipsis interiora custodiantur.
Costi gr̄æce dñr:qui in extremis partibus exerci-
 tus maiores creant:dicti q̄ castra ducant.
Costum:radix h̄erbæ.species aromatica.
Cossum:rugosum.contractum.curuum.
Cos cotis f̄emininum est:proprie uero duri lapi-
 des cotes appellantur quasi cautes.
Cotana genus fructuum scilicet nucum.
Cotes:incisio gr̄æce dicitur.
Cotei Κοτῶος ira & Κοτῆώ irascor iracundi.
Cotes pro cautes dicimus.
Cotricula in qua cit̄ unducta collyria resoluuntur
 erat enim lenis.
Cotila:emina.in ezechiel.
Cotilon cyathus.
Coti lunacii.
Cotio ad comminandum.
Coti dicta q̄ ferrum ad incidendum acuat.
Cotis dignitas corporis.
Corizon:rex dacorum.
Corula est hemina habēs cyathos sex.cote.n.gr̄æ
 ce incisio dicitur.quia igitur a sextario ī duo æqua
 diuiditur cotula dicitur.
Cotyla Κοτύλη coxa.
Cothurnum altum.uel superbia.fastus.
Cothurni tragica calciamenta:quibus calciabant̄
 dicturi in theatro alta uoce similes crepidibus.hi
 calones dicuntur.
Cothurnus uenariū & agreste calciamentū utriq̄
 pedi conueniens:unde siquis duobus discordati-
 bus fuerit amicus cothurnus Κοθορῖος dicit̄.
Cothurnix gr̄æce dicitur hortyx.
Cothurnices a sono uocis dictæ:quas gr̄æci hor-
 tygas dicunt eo q̄ uisæ prius fuerint in orygia:
 cibos gratos h̄nt femina uenenor̄:& hoc aial so-
 lum morbū caducū patitur ut homo.
Couenum:indigestio.
Couium inane uel uacuum.
Chou uinū uel unguētū de coo isula maris ægæi.
Chous est quod cælū continet uniuersa creatura.
Coxæ dictæ quasi cōiunctæ axes.in ipsis enim ca-
 pita femorum iunguntur.
Coxa:semur.perna.

Crabro uermis dictus a cabone: ex quo nascitur:
 idest ab equo.
Cragentes:craciles.
Crapula immoderata uoracitas dicta quasi cruda
 epula:cuius cruditate cor grauatur & stomachus ī-
 digestus efficitur.Est autem uini cibi q̄.
Crapulor aris deponens.
Crapulari.superflue manducare.bibere.inebriari
Crassa:pinguis.sæcunda.spissa.
Crassus:sagina corporis.pinguis.a creando car-
 nes dictus.
Crassor.ris deponens.deprædari infestari.
Crassari corporis ē & saginæ:grassari uero animi:
 & crudelitatis.
Crassator:depredator.latro.
Cras ad tempus futurum ptinet:ex quo crastinus
 na num:& procrastino as.
Crater uas uinariū facit αρωτῶν Κρατῆιν.i.tene-
 re.hic crater gr̄æce latine hæc cratera declinat̄ ab
 accusatiuo gr̄æco.
Crater uel cratera fiala uel uas habens tres urnas.
Crates dicuntur:in quibus lutū pro lateribus cru-
 dis portare solēt dictæ αρωτῶν Κρατῆιν quod
 inuicem se teneant.
Creacræ:tridentes.fuscina. ad carnes de calda
 ria proferendas.
Crealis:uitreis.
Creantes:graciles.
Creas:agrestes:capræ.
Creas Κρεῖσσ̄ gr̄æce latine caro.
Creator a cremeto:quod semen est masculi.
Creare:generare.formare:unde creatura dicit̄ q̄
 quid a deo creatum est.
Creber:frequēs.spissus.assiduus:facit uero crebra
 crebrum & crebrior creberrimus.& crebro aduer-
 bium: idest frequenter.
Crebreo es crebrui:Inde crebresco: idest inotescō
 multiplicor spissor.
Crederē:confidere.sperare:unde credulitas.
Crecian gr̄æci usum dicunt Cressis usio.
Cremare:comburare.
Cremata χρυσῆ gr̄æce pecuniæ.
Crematius gr̄æce pecuniosus.
Crematimos χρυσαισμός gr̄æce oraculū dī.
Crematescentes:defnientes.
Cremera oppidū italiæ ubi trecenti fabii sūt iter secti
Cremetum semen masculi:unde aialum corpo-
 ra cōcipiunt̄.Inde creatores parentes dñr.
Chremes tos gr̄æce latine chremetis & chremis.
 Nā in tos defnētia duplicē habent genitiuum.
Chremes interpretatur diues.
Cremes suspensus.
Cremiū:srixoriū.a cremando.uel qd̄ est aridum.
Cremona urbs uenetiæ in italia.
Cremunia sacrificia immolatio.
Crenis dis proprium nymphæ.
Creperē:spissare.dubitare.
Creperē asper̄.dubiū.incertū:unde & crépusculū.
Crepidæ genus calciamenti a pedū crepitu dictæ:
 clauī militum:magni subtulares.

- Crepidæ** pauimenta uel ut quidam dicunt calcia
menta cōsulentium apollinem. Est autem nomi
natiuus singularis crepis.
- Crepido** ide. i. extremitas saxi abrupta dicta q̄ sit
abrupti saxi alitudo. est autem ambitus uel sum
mitas rei cuiuslibet.
- Crepido** pro ripa. ponitur.
- Crepitaculum** puerilis sonus minute uocis. a cre
pitando.
- Crepitare** frequenter sonare. a crepitu.
- Crepitus** strepitus sonit⁹ sonus flāmax̄ a crepādo.
- Crepitalia** i sonitu infantibus sūt: hinc crepūdia.
- Crepo** as: diuidi. cōfringi. uel sonare. crepui & cre
pitū facit: inde crepor dictus: qd̄ crepet. i. sonet.
- Crepulus** madidus.
- Cræpule** Κραιῶν ἄλη græce crapula.
- Crepundia** puerilia ornāmēta indicia: quæ expo
sitis infantibus adhibentur.
- Crepundia** significant puerorum initia incunabu
la. insignia. cunabulum.
- Crepulum** Imber cum graui sono ruens.
- Crepusculum**: dubia lux inter diem & noctē. nam
creperum dubium dicitur.
- Cresco** creui & cerno creui: unde cretum.
- Cressa** decreta.
- Cressa** pdigia: taurus quē pasiphæ amauit. i. creta.
- Croesus** rex lydiog: cui de sua felicitate iactāti: so
lon sapiens interdixit: non debere gloriari: i. cra
stino nāq̄ cruce suspensus est.
- Creta** insula græciæ pars quondā centum urbibus
plena: hæc ab oriēte finit̄ carpathio mari: ab occa
su & septentriōe mari cretico. a meridie Libyco.
- Creta** genus terræ albæ ab insula creta: ubi ē melior
- Cretensis**: de creta insula.
- Creticum** mare: qd̄ pamphiliā & ægyptū ptendit.
- Cercitici** dies iudiciales uel determinatiui apd̄ phy
sicos. nam Κριῖνω crino est iudico.
- Cretio**: certus dierum numerus: in quo institutus
hæres aut adit hæreditatem aut finito eo excludi
tur per centum dies.
- Cretus** participium est procreatus per syncopam
quasi natus.
- Creusa** uxor fuit æneæ.
- Crian** species est sententiæ: qñ additur persona.
- Cribalon** græce dicitur acus: id est pui gamentum
frumenti.
- Cribrum** dictum q̄ ibi currat frumentū quasi cur
rifrugum.
- Cribrare**: frumentū cornere: purgare. exquirere.
- Crimen** a carēdo noīe dictū ut furtum & cætera q̄
non occidunt sed infamant. Inde criminalis.
- Crimina capitalia**: quæ in transitorio igne purga
ri nō poterunt: quis apostolus plura commemo
ret: nos tñ ne desperationē facere uideamur: bre
uiter dicamus. Sacrilegium. homicidiū adulteriū
uel fornicatio: falsum testimoniū: furtum rapina
Superbia. inuidia. auaritia & lōgi tps iracundia:
ebrietas si assidua fuērit & obrectatio.
- Criminor** aris pro crimino inuenitur.
- Criminor** te dicimus: unde criminalia.
- Crines** proprie sūt mulierum dicti q̄ uittis discec
nantur. unde & discriminalia.
- Crinilus** fluuius siciliæ.
- Ciriones** quasi curriones dicti q̄ discurrāt ab utra
q̄ parte labii.
- Crypra** spelunca cuneus uel turba hominum.
- Cryphicus** fraus.
- Cryphia** circuli pars inferior cū puncto: ponit̄ i his
locis: ubi q̄stio dura & obscura dissolui nō potuit
- Crissare**: ceuere. clunem mouere.
- Chryse** & argiræ insulæ dictæ indiæ auro & argen
to ita abundant: ut pleriq̄ eas aureā supficiem &
argenteā habere. prodiderint: unde & dicuntur.
- Chrysanæ** uasa de aurata græce.
- Chrysis** Κρισις discussio uel salus percipiēda.
- Chrysibe** in propheta erugo uel rubigo messiū.
- Chrysites** lapis crocei coloris.
- Chrysimon** nota quæ in libro ex uoluntate unius
cuiusq̄ ad aliquid̄ notandum ponitur.
- Chrysos** aurum græce.
- Chrysoberillus** lapis dictus: q̄ pallida eius uiridi
tas in aureum colorem splendet.
- Chrysolitus** lapis quasi aurum fulget: unde dicit̄
& uidetur e se emittere quasdam ardentis scintil
las. Auri color chrysolitus scintillat: uelut clibāus
prætendit mores hominum perfecte sapiētium:
qui septiformis gratiæ sacro splēdescunt iuba
re: omne genus serpentium fugat.
- Chrysolauus** aurata purpura uel purpleum.
- Chrysocolla** dicta q̄ uena eius aurum habere fet
tur: foditur ex metallis auri uel æris.
- Chrysocula** lapis auro similis.
- Chrysolausis** aurea die nocte ignea: unde & dicit̄.
- Chrysofopis** aurum tantum uidetur esse.
- Chrysofossus** purpleus auri color ac flammeus
cuius splendor in tenebris flammæ euibrat ocu
lis: quæ est perfecta charitas: quam nulla sternit
feritas.
- Chrysofossus** indicus est colore porri succum re
ferens aureis interuenientibus guttis.
- Chrysofoas** flumen.
- Chrysofossus** lapis quē: lux celat: pdit obscuritas.
- Crispare**: uibrare. concutere.
- Crispus**. clodus. uel curuus.
- Crispus** capillis retortis & retractis.
- Crispido** propiciatorium uel. iiii. anguli altaris.
- Cristallus** glacies græce resplēdens & aquosus co
lore traditur: quod sit nix glacie durata per ānos
hic & appositus radiis solis adeo rapit flammam
ut aridis foliis fulgidum ignē præbeat: nihil alio
ud patitur q̄ frigidum.
- Cristallum** genus saxi candidi.
- Cristaticum** genus humi.
- Cristatus**: galeatus. id est zabatus.
- Cristæ** sunt pinnæ super galeam positæ.
- Cristutus** honestus dicens.
- Criteis** Κριθεῖς participium iudicatus.
- Crisis** nomen iudicium significat græce.
- Critici** iudices. nam critos græce latine iudex.
- Crito** iudex morum interpretatur.

Chro flos modicæ herbæ miti odoris.
Crocitare coruorū est proprium.
Crocitus uox corui.
Crocia dicta similitudine crucis.
Crocodilus croceo colore dictus animal quadrupes in nilo in terra & in aquis uiuens longitudine plerūq; uiginti cubitorum. hoc solum ex animalibus superiorem maxillam mouere dicitur similis lacertæ: sed maior ita ut homines māducent huic dormienti ore aperto hyarus ingrediens fauces uiscera dilaniat exitq; uiuus: quod de inferno fecit christus.
Crocomagina confectio expressis aromatibus cronici unguenti.
Crocus dicitur ab oppido ciliciæ qd' uocat' coricium qd' & alibi nascatur: sed nō tantum & tale: ut ibi **Crocus aurei** coloris hēt florē. uñ croceus cea ceū.
Cromō perinthiorum lingua Iunius mensis.
Cromatico: genus musicæ. medium.
Croma τὸ κρῶμα græce uel frōs atrii uel humor unde **cromaticus** dictus: quia non confunditur uel colorem mutat.
Chronius prolixus corporis morbus. **Chronos** χρόνος. n. græce tempus dicitur.
Cronis nota: tm̄ quæ in fine libri ponitur.
Chronicon græce latine canon tēporaliū. regnor.
Chronica temporum series.
Chronici uel breues temporales.
Cronynion capra canina.
Crotenium oppidū iuxta aretium: inde **crotonite**
Crotos græce pulsus dicitur: hinc **cymbalū crotalū** dicitur a pulsu.
Cruces tormenta a cruciando.
Cruciaris cruce dignus.
Crucior ris uerbum.
Cruciari lacerari uexari.
Crudum: dictum: qd' sit **cruentum**.
Crudeo es dui crudescō.
Crudelis inferiores: fastidiosus in pares. cōtumax in superiores: ingratus in amicū. Impius i parētes.
Crudelis in sanguine dī a crudo quasi cruento.
Cruentatus sanguinolentus a cruore.
Cruor dictus: qd' diffusus currat. effusus uero **cruor** sit. i corpe uero sanguis. uel a cruditate. Alii dicūt cruorē uictimæ sanguinē hominum esse.
Crumena: sacculus. criminis marsupium.
Crusina sonus musicæ.
Cruminare: ruminare.
Crumicula: qd' accipiūt illi qui uicē in bello seruāt.
Crura sub genua usq; ad talos dicta: qd' his **currimus**. hoc **crus** huius **cruris** tibiæ.
Crusma quasi **crisma**. i. pulsus chordarum.
Crusta superficies panis. hoc **crustum** uel **crustulū** de fragmento panis: hæc **crusta** de fragmentis ligni uel lapidis.
Crustæ uasa cristallina uel tabulæ marmoris.
Crustula: panis oleo conspersus & concavus. a **crusta** diminutiuum
Crustula: edulii genus. uel pars panis: uel placēta.
Crustumū oppidū in græcia. uel fluuius Italiæ.

Crustumia pyra ex parte rubētia a **crustumio** oppido dicta.
Crustumia genus oliuæ: item & uolema: qd' uolā complet.
Crux qd' lata est. significat opera charitatis: qd' lōga est usq; ad terrā: pseueratiā usq; in finē qd' sublimis supernū finē quo cuncta referunt: qd' profunda & i terrā occulta profunditatē gratiæ. uel significat carnis mortificationem cum uitiiis.
Cubile dictum qd' eo cubamus.
Cubilia corda significat. Aug.
Cubicularius custos cubilis. **Cubicularis** uero lectus cubiculo aptus.
Cubo bas & **cumbo** bis cubi faciunt: sed **cumbo** modo non est in usu: nisi in compositis: inde deriuatur **cubitus** **cubiti**: inde componitur **bicubitus** **tricubitus** **bicubitalis** **tricubitalis**. Inde etiā **cubitus** **bitus**: a quo **cōcubitus** **accubitus**. Cōponitur **accumbo** **occūbo** de. pro. **incumbo**. **suc. trās. recon.** unde **cōcubina**. **Recubo** **succubo**. **secubo**: unde **succuba** p. **cubo** **incubo**.
Cubitus dicitur: qd' ad cibos sumendos huic p̄cūbamus: quia in eo est manus.
Cubitus duorum fit palmorum.
Cubitus habet pedem & dimidiū significat operationem. **Cubitus** geometralis sex nostros habet cubitus.
Cubitus dupliciter dicitur: **Vnus** qui naturaliter ad digitorum summam a **cubito** usq; protenditur quali **Moyse** arcam mensurauit. **Alius** **cubitus** est qui & maior dicitur: qui brachio extenso toto cubito capiti prælato se esse demonstrat: quo **arca noe** demetita est
Cubitale muso.
Cubile laesum dicūt: cum duo pene iūctis cubitis pilam feriunt.
Cubia copulorum genera.
Cubio masculus.
Cubos græce latine tessera uel **cubus** dicitur quæ octo angulis constat undiq; ut hic æq̄liter quadratum corpus ut bis bina bis.
Cucula per diminutionem dicitur a **casula** quasi minor cella.
Cucullus generis masculini uel **amen nigrum** uel uelum capitis est.
Cucullus genus uestis monachalis: quam **capā** dicimus proprium autem **pileum**.
Cucula auis quæ dicitur **cucuca** a **cuculo** dicta cuius oua fouet: a quibus perimitur.
Cuculus auis abiecta sua obliuiscitur oua: aliena calefacit: pigra ut interdum fame moriatur: dicitur a sono uocis.
Cucuma a sono feruoris dicitur uas æneum in fūdo & ore de super coopertum: in quo calefūt.
Cucuma noctua: **Cucuma** & **cacibus** a sono feruoris dicuntur: uasa sunt. i. græcis & latinis hæc habentur incertū ē a quibus sint mutuata.
Cucumis uel **cacumer** ntūs huius **cumeris** gñis masculini dicti qd' sūt amari fructus ei'. i. **cucumeres**.
Cucurbita quasi **cucumeris** speciem habet. Est au

- tem calida & humida.
 Cucurbitularis hærba dicta: q̄ odorẽ ex parte cucurbitæ referat: idem camperos græce. Cucurbita unde sanguis dicitur. i. trahitur.
 Cudere cedere facere uel proferre aliquid excludere. Incus inde dicitur.
 Cudo dis di & cusi dicitur cusum: cuius frequentatiuum cuso as facit: ex quo componuntur incuso re cuso accuso excuso.
 Cudere est ferire: unde incus dicitur: quod ibi aliquid cudimus. i. ferimus.
 Cui & huic pro monosyllabis accipiunt metrici: quia genitiuus in ius definẽs una uult superare syllaba suum datiuum.
 Cuius ia cuium denominatiuum est: a quis cuius cui. cuiuscunq; modi qualiscunq; speciei.
 Culcitæ dictæ: q̄ calcentur. i. forciatur plumis.
 Culco nestigio.
 Culeus faccus qui pice & bitumine liniebatur.
 Culeus faccus ab oculendo. i. claudendo dictus. In ipso. n. parricidæ cum simia & gallo & serpẽte iclusi in mari præcipitabatur: ut ipsis contendentibus inter se homo maioribus pœnis afficeretur.
 Culex animal paruum uolatile ab aculeo dictus quo sanguinem fugit.
 Culices non tangunt hominem si absinthium cum oleo coctum superungat.
 Culices centiales.
 Culina latrina.
 Culina uel coquina locus coquendi a coquo dicta q̄ artifex est coquendi.
 Culit. uchæmenter percussit.
 Culmus est ipse calamus cū spica: quia radicibus nascitur dictus culmus quasi calamus.
 Culmen uero summitas.
 Culmina dicta: quia antiqui tecta culmo tegebant inde tecti summitas culmen dicitur.
 Culminare: culmẽ agere uel accumulare. actiuũ ẽ.
 Culmites: pro diuites ponitur.
 Culpa reatus. offensio. dicta quasi calũnia parata.
 Culpare: in culpam ducere. increpare.
 Culponei: rustica calciamenta.
 Cultelli a cultura dicti: quia ex ipsis putationem. ueteres usi sunt.
 Cultura ab incolendo dicitur. significat factos cultores christi.
 Cultus ornatus. aptatus.
 Cultus religio: quã credentes deo exhibemus.
 Cululli: calices fictiles.
 Culus dictus q̄si currus: q̄ p eũ iteriora discurrat.
 Cum aduerbium potest esse: quando significat: & præpositio quando σ̄ῡ syn. & est copulatiua: ut cum ducibus pugno: & per solam appositionem inuenitur. cum loco eius. semper in cõpositione componitur: ut coniungo. eandem eni significationem habent. nec scriptura multum differt. Antiqui enim per cū conscribebant & m in n & e conuerso: ut cõmunis eundem. Pronominibus præposteræ postposita eucletici uice fingit: ut mecum tecum secũ nobiscum uobiscum. Alii
- postposita acuitur ut quocũ quacũ quibuscum.
 Quidam tñ dicunt ideo encliticum eẽ ne si acuetur aduerbium esse putetur.
 Cumæ ciuitas i campania dicta ᾱω̄ο̄ τ̄ω̄ϋ̄ κᾱλ̄ᾱ τ̄ω̄ϋ̄ idest undis quia iuxta mare sita est uel ᾱπ̄ δ̄ τ̄δ̄ῡ κ̄ῡε̄ ī ȳ pregnãtem esse: quia troiani exeuntes de mari pregnantis mulieris augurium habentes illam ædificauerunt.
 Cumæ cumanus: sicut thebæ thebanus.
 Cumana nomine amalthea una de decem sibyllis quæ nouem libros attulit tarquinio. ipsa ẽ: & cumæa græce quæ quattuor sæculorum ordinationes scripsit.
 Cumeræ: uas frumentarium.
 Cuminũ græce cyminũ latine hærba neutri gñis.
 Cumi interpretatur surge.
 Cumulus acerus mensuræ augmentum.
 Cunabula lectuli: quibus infantes iacent dicta a κ̄ῡω̄ græce: q̄ partui adhibeantur. hoc conabulum idem est & cuna.
 Cunabula: rudimenta. initia. uel panni infantia.
 Cunctari: dubitare. cogitare. trepidare morari.
 Cuncto pro cuncto antiqui.
 Cunctus tantum: inde cuncto aris: & componitur cunctipotens cunctitenens.
 Cuncti: omnes: si simul sunt. quasi coniuncti.
 Cunctalis generalis.
 Cundus: cyphus. datera.
 Cuneus crypta. κ̄ρ̄ ī τ̄ω̄ τ̄ω̄ abscondo.
 Cuneus collecta multitudo in unum quasi cuneus dictus: q̄ in unum omnes coeant.
 Cuneus quo aliquid funditur dictus a cocundo uel committendo.
 Cunina paganorum dea cunis infantium p̄posita.
 Cuniculi genus animalium agrestium dicti quasi caniculi q̄ canum indagine capiuntur.
 Cuniculus transitus occultus occulta uia.
 Cunnus est foramen.
 Cupas uel cupos a capiendo dictum: unde caupo Cupes fastidiosus: superbus. cupidus.
 Cupere: quælibet mundana inbianter quærere.
 Abire uero honores petere.
 Cupiditas uel concupiscentia nisi cuius rei sit ad datur: non nisi in malo accipitur.
 Cupiditas est motus animi ad fruendum se & proximo & quolibet corpore non propter deum.
 Cupidus a capiendo multum dictus.
 Cupido cupidinis. masculinum. proprium ẽ dei fœmininũ uero ipsam rem significat.
 Cupidinaris: uoluptarius.
 Cupio pis idẽ dicitur cupidus tas. cupido cupidinarius componit percupio cõcupio & cõcupisco.
 Cupitum: mulieris desiderium.
 Cuple i tectis domo: q̄ copulent in se luctantes.
 Cupressus dicta eo q̄ capite sit pressa. nam caput habet rotundũ: huius arboris fructus dicuntur conii eadem dicitur cyparissus.
 Cupressus y in u apud latinis uersa. Cupressus dicta a puero eiusdẽ nominis: quẽ syluãus amauit.

Cuptare: cupere multum.
Cura ē sine moderatione dicta: q̄ cor ur̄at sollicitudo uero a tēporalibz moderata.
Cur interrogatiuū & relatiuū ē: ut causa ē cur fiat. cui oēs species causarū respondēt.
Curare: sanare. custodire mederi.
Cura appellatiuū ipsius rei: potest tamē & de aliq̄ re itelligi: ut de ea deriuat̄ curiosos. curaḡs cura tor. curatio curatura. curialis. componit̄ securus decurio obscurus. tricuriū. dicit̄ cura q̄ cor agitāt.
Curculias nauarū suo more uocant funes: quibus in tempestatibus utuntur.
Curculio: uermis frumenti. uel fabarū.
Curcilla opillago.
Cures populi iuxta romam. pluraliter curetes populi pugnaces in creta insula ut Diodorus scribit in sexto historiarum: quos ait primos omnium greges coegisse: aliquaq̄ mansuefecisse pecora. melis insuper ac sagittandi uenandiq̄ modū induxisse. perhibent hominum quoq̄ cōtēs ad cōem uitæ & legum disciplinā illas instituisse: repisse insuper ensem galeas: ac cū armis saltandi morem: quorum strepitu per magno Saturnus deceptus est. Aiūt p̄terea iouem clā Saturno ab Rhea matre datū ab iis fuisse nutritum. Et multa de curetibus in creta prosequitur.
Curetes populi feroces in dalmatia.
Curia dī: q̄ ibi cura de cūctis administratur.
Curia togarū. aduocatio iuridica.
Curiales idem & decuriones dicti: q̄ ciuilia iura procurant.
Curibus: pasuis sabinis.
Curias. atis. sabinus.
Curitius uetustus.
Curicula dñr: quia non stant sed currunt: hæc & tempora dicuntur.
Curriculus & hoc curriculū a curru diminutiua.
Curriculum neutrum: sp̄tiū: ad currendū aptum uel ipsum currendi officium.
Curriculo: celeriter.
Curro ris curius currus: unde curriculum curfor curio cursito curulus cruor: unde cruētus a quo crux componitur: occurro inde occursum similit̄ per. tr. in. l. ex. de. præ. pro. in. suc. dis. con. re.
Curro is curio as & cursito as. frequentatiuū.
Curro ris curi. in compositis uero quibusdam gemi at in quibusdam non.
Curio: præco theatri.
Curiosus: facetus. dicax urbanus.
Curri dicuntur philosophi a curio consule & philosopho
Curis: uirtus. fortitudo. i. de curitis. i. potens regalis. fortis.
Curis hastadicebatur lingua sabinorum.
Curulis sella magistratus uel triumphantium.
Cursus a uelocitate crurum dicit̄.
Curules sellæ erant magistratus: in quibus sedēs iura populo dabāt: sic dictæ quia apud ueteres consules & prætores causa longiquitatis uel dignitatis per forum uehebantur curulibus sel-

lis insidētes & iura dantes: quæ selle solite erant deferri in curia.

Curfus uel currus quartæ declinationis & curriculum uel curriculum p̄ diminutionem faciunt.

Curfor aris deponens est.

Currus uolubilia tempora significat.

Currus a cursu uel curro dicitur: quia rotas habere uidetur: unde & carrum quasi currus.

Curricula est anicula: quæ alterius filios educat. hæc dicitur linosa uel cucula eo q̄ cuculus dum eius oua sorbeat sua relinquit quæ curruca tam diu fouet: donec extracti pulli eam comedant

Curtus dicitur quasi carens toto uel cauda uide curto as auitatus.

Curtina responsum.

Curtatæ: figure dicuntur semel bisue sic.

Chus filius cham a quo æthiopes geniti sunt.

Chus hebraica lingua æthiopia.

Chusi: interpretatur silentium.

Cuspis una pars hastæ: a cespite dicitur.

Cuspis fœmininū est gladius acutus quasi spica.

Cuso as frequentatiuum a cudo: inde componitur acuso & incuso & excuso recuso.

Custos: seruator. pastor. procurator. hic & hæc custos a custodio dis & custodia.

Cutis est: quæ in corpore prima est dicta q̄ corpori supposita incisionem prima patitur Cutis enim græce incisio dicitur. eadem & pellis.

Cuticula diminutiuum quod antepenultimam producit apud luuenalem. cum bibat æstiuum contracta cuticula solem: canis canicula diminutiuum cuius antepenultimam similit̄ produxit Persius in secunda satyra. Et quid ego. siccas insana canicula messes iam dudum coquit. Idē in tertia. Scire erat in uoto dumosa canicula quæ tum raderet. Martialis quoq̄ in octauo in craticula produxit antepenultimam. Parua tibi curacuticula sudet ossilla. Acutis componitur intercus: unde intercutaneus uel subtercutaneus. uel subcutaneus cicatrix unde cicatricare.

Cuia antique.

A porrige: dona. uel pro dic. Dabyr oraculū domini quod erat factum in media interiore parte templi: quo erat arca domini. hæc appellabatur sancta sanctorum.

Dabyr interpretatur loquela.

Dabreiamin quod est uerba dierum. id est paralipomenon.

Dabæ populi indomiti.

Dacæ gothorum soboles dicti quasi de gothorū stirpe creati.

Dacy populi scythiæ a dacia regione.

Dacycus. i. traianus imperator: quia dacos uicit.

Dactylos digitus græce.

Dactyli fructus palmarum dicti q̄ similitudinem digitorum imitentur.

Dactylus pes dictus a digito: q̄ a longiori nodo i choans in duos desinit breues. Nam manus. op-

- panfa dicitur palma: pendentes digiti dactyli.
Dactylica metra principalia sūt. Recipiūt tñ dactylū spondeum locis oībus in fine trocheum.
Dactylū metrū heroicū dī eo q̄ maxia heroū hoc est uirorū fortium facta canerentur & p̄ælia.
Dactylos genus h̄erbæ idest pionia a similitudine digitorum dicta.
Dacusa ciuitas in cōfinio cappadociæ & armenię haud procul a loco ubi euphrates nascitur.
Dacusata: ornata.
Dadan filius rhegma: a quo gens æthiopiæ in occidente.
Dahæ scotiæ.
Daphinon: hoc est oleum lauream.
Diphnis nomen proprium.
Dagon Idulum fuit in azoto: ubi arca dei capta ē.
Dalida iterp̄tat paup̄cula uel sicula cōiūx s̄ap̄lonis
Dalmanuta: quod dicitur magedon.
Dalmatia prima puicia gr̄aciæ a dalmatica eiusdē puicia ciuitate dicta. Adhæret aut̄ ab oriēte **Macedonia:** a septētrione mysiæ: ab occasu Istria terminatur a meridie uero hadriatico clauditur.
Dalmatica uestis primū in dalmatia extitit tunica sacerdotalis candida cum clauis & purpura.
Dalum minimū uelū ad nauis proram defixum.
Dalus: ticio gr̄ace.
Damascus urbs syriæ condita & noīata a damasco dispensatore abrahæ perhibetur. hæc antea in oī prouincia syriæ tenuit principatum nondum. n. florebant antiochia laodicia & apamia.
Damascus interpretatur sanguinem bibens: quia ibi abel sit a caim interfectus: absconditūq; in fabulo stuminis.
Damascena arbor a damasco oppido dicitur cuius pomum stomacho mederi probatur. cetera noīa perhibentur.
Dama animal dubii generis.
Damæ animalium genus timidum & imbellē. canes nimium fugiens.
Dama uel damula dicta: q̄ de manu fugiat capra agrestis: genus feræ: capreoli similis christum significat uel lanctum.
Damen danensis: proprium hystorici gr̄aci.
Damium sacrificium: quod in aperto fit: & mulieres faciunt bonæ deæ.
Damnare punire. animaduertere.
Damnum insolita & nobis nescientibus diminutio: iacturam autem scientes & ultro patimur: de trimentum uero leue damnum fit i parte. Varro tñ de lingua latina detrimentum iquit a detritu q̄ ea quæ trita minoris p̄ætiū sunt.
Damon & alpheiboeus propria nomina.
Damocetas: proprium.
Dan interpretatur iudicium aut iudicans: fuit nero filius iacob ex ancilla rachel: de quo rachel domina eius dixit: iudicauit me dominus & exaudiēs dedit mihi illum. De huius genere atichristus est nasciturus.
Dan interpretatur iudicium transiens.
Danai gr̄aci a danao rege.
- Danatheton** gramon figura plana plano pede in geometria.
Daniel interpretatur iudiciū dei: quia inter psbyteros iudiciū dei exhibuit: seu quia futura p̄dicebat. hic & desideriorum uir appellatus ē: quia panē desiderii nō manducauit & uinū cōcupiscētiæ nō bibit.
Danizo Δανειζω sc̄neror gr̄ace.
Danus sc̄nerator. uel sc̄nerator dī sc̄neratorū sc̄neratio.
Danubius germ̄aniæ fluuius dī a ui & copia niniū: quibus augetur. Iste est: q̄ in europa plus oībus hēt famam. Idē & Ister quia per numeras uadit gētes: mutatq; nomen & maiores uires acquirit. Oritur aut̄ germanicis iugis in occidentalibus partibus barbarorū pergens cōtra orientē. Ix. fluuios in se recipit septem ostiis in pontum fluit.
Dapes dictæ dans opes: prisce. hæc dapis huius dapis sed nominatiuus non est in usu frequenti.
Dapes regum: epulæ uero priuatorum sunt.
Daphnis: filius mercurii, formosus puer. primus pastor.
Daphne arbor gr̄ace dicta q̄ nunq̄ deponat uiriditatē. hanc latini dicunt laurē. gr̄aciæ nympha quæ in laurum fabulose dicitur esse mutata.
Daphilis largus gr̄ace: uel qui satis erogat dapes.
Dardanus ex loue & electra natus a latio in phrygiam profectus: prius ibi regnauit. post quem filius eius erichthonius: deīde nepos tros: a quo troiani dicti sunt. hic aut̄ duos habuit filios illum qui condidit illum: assaracum: qui capyn genuit ex quo anchises pater aneæ. ex illo uero natus Laomedon pater priami.
Dardanus proprium & primitiuum: abutitur tamen pro dardano pris.
Dardanus mons appuliæ.
Dares daretos gr̄ace latine daretis & daris facit sicut omnia quæ faciūt in tos. proprium cuiusdā gr̄aci.
Darius rex Persarū gr̄ace asuerus astyagis filius: qui destruxit imperium chaldæorum cum cyro coguato suo.
Dasia interpretatur aspiratio: ubi h̄ poni debet tali notatur figura uel dasia: idest statilis. psyllen uero gr̄aci dicunt.
Daticius dediticius pro filiis datus: qui uictus hosti se tradit.
Datiuus casus dictus quia per eum nos alicui aliquid damus: ut do tibi librum: hic & commēdaticius dicitur: quia per illū commendamus: ut commendo tibi hæc rē: uel amicus quia per illum amicos salutamus: ut uenerabili patri salutem.
Datum per manus.
Datusa cappadocum lingua Ianuarius mensis.
Daucos h̄erba foliis feniculi similis.
Dauid interpretatur desiderabilis seu manu fortis uel misericors.
Daunia apulia dī a dauno rege socero diomedis.
Daustris: pascina stili.
Dauus interpretatur deuius uel dans uiam.
De gr̄aca coni unctio enim significat.

De nō solū to apo significat: sed etiā το ὄρω πῖ πε
ri memoratiuū: ut de pibus orationis. accipitur
ēt pro κατὰ cata locali in cōpositiōe: ut deduco.
est ēt intentiū ut dedo: est priuatiū ut desum.
de quoq; nunc aufert memoratur sēpius auget.
De ambulare ire.
De ambulatorium: locus ambulandi.
De ambulacra: ubi deambulari potest.
Debellare: depopulari. expugnare.
De bacchatur peragatur.
De bello as actm̄: debellor etiam dicitur.
Debilis dictus q; per bilem factus sit fragilis: b. lis
enim humor est afficiens corpus: inde debilitas
& debilitare id est debilem facere.
De bora iterpretatur apis uel loquax. Apis quia
fuit ad bellum promptissima dimicās aduersus
syfaram: quo perempto cecinit cāticum: unde lo
quax dicitur.
Debris fons apud garamantas inuicē in die aestu
ans & friges cens.
Deca græce latine decem.
Decachordum: psalterium decē chordarū: quod
hebræox est pp numerum decalogum legis.
Decachinnare: deridere.
Decas decadis decenarius.
Decalogus: decem pcepta legis. Nā deca decem.
logos sermo.
Decani dicti: q; decē militibus pferunt uel clericis.
Decalanzare: cantare cum lætitia.
Decalceatum de calce albatum.
Decantatos. i. centum.
Decapolis regio decem ciuitates habēs: quæ post
uocata est cæsarea.
Decarpit: decrustat. minuit.
Decedere: per mortem exire.
Decem quod græci deca dicunt numeri a græca
etymologia dicti sunt q; ligent & coniungant in
fra iacentes nūeros. Nā desmos ligamen est.
Decempeda deriuatur a græco decapoda. fæmini
num pertica mensuralis.
December dicitur quia decimus est a primo men
se & imbribus quibus abundare solet. Decēber
tñ ut uaroni placet a numero dictus est.
Decens: compositus a numero decem. hinc deco
rus & deciblis.
Decennale: bellum decem annis gestum.
Decentarius: ingeniosus. promptus exercitatus.
Decenter: pulchre eleganter.
Decernere: cēsere. definire. cōstituuē. decreui facit
Decerpere de maiori parum rumpere auellere.
Decertare pugnare.
Decet imperlonale uerbum a decus uel decem
deriuatur. i. bene apparet.
Decent cum persona ponit ouidius. Ista decent
humeros gestamina uestros.
Decætero: denuo. deinde. iterum.
Decempoys δεκάπουσ masculinum græce
latine hæc decempeda facit.
Decidum quod cito cadit. caducum a decidere. i.
de aliquo cadere.

Deci duo fuerunt pater & filius. qui pro ciuibus
' hostibus sua se sponte dederunt.
Deciosi a deciduo dicuntur mures ob paruitatē
corporis: dum nascuntur.
Decipere fallere: inde dicipula deceptio musci
pula laqueus pedica.
Deficere dissentire uel a proposito seiungi.
Declinare: uitare. delinquere. peccare. obtundere
declinare. incuruare.
Decliuus: inclinatus locus.
Decluere decoriare.
Decolor sine colore. Inde decolare. i. fuscare.
Decolor dictus q; desit ei color.
Decor ris masculinū: & est formæ: hoc decus ue
ro ris gloriæ est: & hæc indecor deformis
Dedecor ris corripit penultimam: nam a decus
deriuatur. Inuenitur etiam simplex corripiens
penultimam apud antiquos. decoris pro deco
corus rarum.
Decor formæ pulchritudo a decem uel decet: in
de deriuat decorus rarum egregiæ formæ pul
cher inde ēt decoro as. decoratus decorosus.
Decoro as correpta penultima a dec^o id ē honorat
Decoquere. i. ualde coquere. conturbare.
Decoctor: deuorator. prodigus.
De contra uideo usu dicitur non ratione.
Decrepitus dicitur senex q; morti ppior ad tene
bras uergat: sicut crepulum. alii dicunt q; iā cre
pare deserit. i. loqui.
Decruit priū a decerno nis. statuit definiuit. inde
decretum. præceptum. constitutum. apud Dona
tum i andria Ter. decernere ac de magnis rebus
certam proferre sententiam. Idem in ecyra decre
uerim: statuerim & defixerim.
Decretio: dispositio.
Decreta instituta proprie papæ sunt ad discernen
da animi interioris dicta. præcepta uero regum
a precipiendo.
Decudes decuriores.
Deculare. decurtare.
Decumanus limes maximus in agris qui ab oriē
te in occidentem per transitum dirigitur quia p
eo q; formam decimā facit: sic dicitur: Ager bis
diuisus figuram denarii numeri facit: uel dicitur
a decimo fructu: id est maximo.
Decumbere: infirmari.
Decurio: curialis. a curando ciuilia iura.
Decuriōes dicti: q; sint de ordie curiæ uel decani.
Decurio: princeps super. x. homines.
Decuria: numerus decem hominum.
Decuriatum quasi honore curiæ dignum.
Decurata: finita. confecta. a decurso quod tamen est
neutrum.
Decurtat: detrahere. detrūcare. dīminuē adimeī.
Decursare: honorare.
Decus oris neutrū ad gloriā ptinet: idē decoro as.
Decussis. x. assēs generis masculini.
Dædalus Cupalami filius genere atheniēsis a mi
nerua fabricam prius didicisse fertur hic labyrin
thum in creta ædificauit. Inde dædaleus.

Dædalus la lum. id est artificiosus. ingeniosus.
Dedan filius thegma: a quo gens arthiopia: in occidente.
Dedecoris corripit penultimam: Nā a decus deriuatur & est commune: id est homo sine decore.
Dedecet: non decet.
Dedecus: uituperatio: quod sit contra decus.
Dedecorare: id est dehonoreare.
Defecere: tradere. componitur ex de & do as. id e dicitur dedicio: quando uicti hostibus se tradunt spontanea traditione.
Dedicare: deo dare consecrare. deputare.
Dedignari: sperare. indignari respuere.
Deducere: quod didicerat perdere.
Dedititri deditione dicti quondam: dum aduersū populum romanum serui arma sumpsissent cōprehensi stigmatibus affecti sunt. ex his post manumissi propter suppliciorum notas ad dignitatem ciuū romanorum non peruenerunt.
Deducere: diuidere. deportare: tenuādo pducere.
Deduco: de amico pduco. diduco uero dtraho.
Deductum: gracile. subtile: deportatum.
Deductiua uel pronomina dicuntur. quæ ab aliis deducta sunt. ut quispiam.
Defamare: detrahere. conuiciari.
Defacare: decolare a face purgare: inde defacatū id est sine face uel fordibus purum.
Defeciscor: id est deficio. uincor.
Defectus: tenuis pallidus.
Defectus quartæ declinationis solis & lunæ uarii labores: solis cum inter nos & ipsum luna obicitur. quod nūq̄ sit nisi finita luna. Lunæ uero defectus cum iter solē & ipsam umbra terræ obicit.
Defendere: protegere: inde defensor. patronus. auctor.
Defensores a romanis pontificibus constituti sūt episcoporum adiutores: quibus honores inter clericos sicut & regionariis concedimus.
Defessus: lassatus. fatigatus. a defeciscor deriuat.
Deficere: cessare. inde defecescere defatigari.
Deficio qñ pro relinquo uel desisto ponit actiū est: quando pro defeciscor uel uincor neutrum.
Definitio: pax. fœdus. condiciones. leges. conuenio. Denotio est rei alicuius aqua cōprehensio ex genere & differentiis proprie: ut homo ē animal rationale mortale.
DE DIVISIONE DIFFINITIONVM EX MARII VICTORINI LIBRO ADBREVIATA.
Definitio philosophorum est: quæ in rebus explicandis uel exprimendis explicat quid ipsa res sit. & qualis sit: & quæ admodum mēbris suis constare debeat. Est. n. oratio breuis rei uniuscuiusq̄ naturam a cōmunionē diuisam. ppria significatione concludens. Huius diuisiones in ptes qundecim habent. Prima species definitionis est uisus. i. substantialis: q̄ proprie & uere dī definitio: ut est: hō est animal rationale mortale. sensus: disciplinæq̄ capax hæc. n. definitio p spēs & differentias descendēs uenit ad ppriū & designat plenissime qd sit hō.
 Secūda spēs est: q̄ græce neomatrice dī. latine nō

tio nuncupat: qui in notionem cōi non pprio noie possumus appellare. hæc isto modo sp̄ efficit: hō est quod rōnali conceptione & exercitio pest animalibus cunctis. Non. n. dixit quid est hō sed quæ agat: quasi quodā signo in noticiā deuorato. In ista enī & in reli: quis noticiā rei pferat nō substantia. Illa uero q̄ substantialis ē definitionū obtinet p̄cipatū.

Tertia q̄ græce τὸ οἶο τῆσ̄ latine qualitatiua dicitur: quæ ex qualitate nomē accepit pro eo q̄ quale sit id qd fit: euidenter ostēdit ut illud hō est: qui ingenio ualet artibus pollet & cognitioe reg: aut qd agere debet eligit: aut ai aduersioe qd inutile sit cōtēnit. his. n. q̄ litatibus exp̄ssus ac denotus ē hō.

Quarta quæ græce ὑπογραφικῶς latine descriptio notatur: quæ adhibita circuitioe dictorū factorūq̄ declarat. Quæritur. n. quid auarus: qd crudelis: quid luxuriosus sit: & uniuersi luxuriosi auari crudelis natura describitur: ut si luxuriosū uolumus definite dicamus: luxuriosus est uictus non necessarios sed sumptuosos & onerosos appetens in delictis affluens i libidine promptus: hæc & talia pro descriptione definiunt luxuriosum.

Quinta quæ græce ἐπιρημαῖα latine aduerbium dī: hæc uoce illam de cuius requirit: alio imo ac singulari sermone designat: ut conticescere est tacere uel cum terminum dicimus finem.

Sexta quæ græci διὰ ὄρασιν nos per differentiam dicimus. scriptores uero artū de eodē & de altero nomināt: ut cum quæritur quid inter sit inter regem & tyrannum: adiecta differentia: quid uterq̄ sit definitur: id est rex est modestus & temperans tyrannus uero impius & inimitis.

Septima quam græci τὰ ἄπορα latini p̄ translationem dicunt: ut illud litus est quo fluctus elidit: hoc uarie tractari pōt modo ut moueat: modo ut designet mō ut uituperet aut laudet: ut moueat: nobilitas ē uirtutis modorū ap̄d posteros apex ē corporis. ut laudet: adoleſcētia est ius ætatis: ut uituperet. Diuitiæ sūt breuis uitæ longū uaticū.

Octaua quæ græci ὁμοῖα τικῆ latini per prouiantiam contrariū eius quod dīnitur dicūt. ut bonum est: quod malum non est. Iustum est: quod iniustum non est: & his similia. hoc autem genere uti debemus cum contrariū notum est.

Nonā quæ græce εἰκοσιῶ latine p̄ quandā imaginationem dicitur: ut æneas est ueneris & anchisæ filius: hæc semper in indiuiduis uerſatur: quæ græci atomos appellant.

Decima ἀπορία latini p̄ indigentiam pleni ex eodē genere dicūt: ut si quærat: quid sit animal respōdeat hō rem. n. q̄ sitam p̄ dictum declarauit exemplum.

Vndecima quæ græci κατὰ λόγον: latini iuxta rationem dicunt. idem per indigentiam pleni ex eodem genere dicunt: ut si quærat: quid sit thesis: respondeatur: quis eris: deest: ut artis.

Duodecima ἐπιμοσισ: latini par laudem dicunt: ut Tullius pro cluentio. lex est mens & animus & consilium & sententia ciuitatis.

Tertiadecima quam græci πατὴρ τέρον latini ad aliquid uocant: ut pater est: cui est filius: & dñs:

cui est seruus.

Quartadecima dicitur generalis: ut Cicero in rethoricis. genus est qd plures amplectit partes.

Quintadecima *καταλογον της ημερας*. Latini secundum rei rationem uocant: ut dies ē sol super terras. Nox est sol sub terris.

Definitiuus status est cum id quod obiicitur non hoc esse contēditur. Sed quid illud sit debitis definitionibus approbatur.

Desit deest: non est: minus est determinat.

Desitetur: negat. abnuuit. dissoluitur euanescit.

Deflauit: defluxit: elanguit cessit:

Deflare: respuere. deiicere. irridere.

Deflagrare: exardere. furorem deponere.

Deflectere: declinare deuertere.

Deslere plorare. euacuare.

Deformis ad corpus: cui forma deest. turpe autē ad crimen uel ad animum refertur.

Deformis cui deest forma. Informis uero ultra formam.

Deformicata arbor defectis astulis.

Defodio dis astiuum.

Defossus transfixus.

Defragrare diuulgare.

Defraudare fraudem facere.

Defresum: detritum. unde adhuc faba fresca dicitur quæ obtrita frangitur.

Destudare: defraudare minuere quo frui debuit.

Defrudo a fraudo componitur au in u mutata si cut claudio includo.

Defrutum: uinum passum & costū dicitur quod coquendo defraudatur.

Defungi: finire. significat liberare.

Defunctorie: transitorie. leuiter.

Defunctorium est quicquid ita dicitur: uel fit ut ad finem alicuius rei spectet.

Defunctus. cōsumptus. priuatus spiritu: idest qui compleuit uitæ officia: quia defungi est ab officio cessare.

Degener qui de genere nobili nascitur & inhoneste uiuit.

Degener commune ē: idest ignobilis impari genere suo generi dissimilis.

Degenerare de suo genere exire peccando malis moribus.

Dexis *Δηξις* morsus græce.

Dego gis gis: componitur ex de & ago: idest uiuo confisto demoror. neutrum est.

Degrathides cælatura.

Degri agri.

Degulator dicitur: quod gulæ sit deditus.

Deicida est: qui deum occidit: sicut homicida qui hominem.

Deierare deos iurare: pro deiurare & male iurare

Deificium: diuinum.

Dechine & dein deinde & deinceps aduerbia sūt temporis uel ordentis sed dehinc proprie de præsentis tempore: uel ordine accipitur: ut post hæc ex hoc deinde colibet alio uel longinquo: ut postmodum dein communiter aut de futuro.

Deiceps autem ab hodie inantea uel denuo uel alia uice: quia hoc fecisti: unde etiam numeri esse uidentur.

Deinitio. denuo.

Deintegro: iterum rursus.

Deimpronso subito.

Dehiscere os aperire: rimis interpatere.

Dehiscēs: apertum hiatu. diffusum. ualde hiscēs.

Deiurat satis iurat. uerum iurat.

Deiurium: iusurandum.

Delapidare. euertere. cōsumere. erogare. uastare.

Delanguere: deflagrare. extinguere.

Delargior commune antiquitus: ualde uel in diuersas partes distribuere.

Delator: accusator eo quod detegat quod latebat aut facultates prodat alienas.

Delecta de multis electa: a deligo gis.

Delectat: placet. cordi est impersonale uerbum.

Delector aris deponens: idest iocundari. gaudere placere.

Delere: diluere. destruere. extinguere.

Deleth littera quarta hebraica. D. interpretatur tabulatum.

Delirus mente defectus. propter ætatē *δωροφου* *ληρυν*: uel qd recto ordine quasi a lira aberrat.

Delirat errat.

Delirat: uanum significat.

Delphica una de decem sybillis in templo delphi cæpollinis genita: quæ ante troiana bella uaticinata est: cuius uertus homerus operi suo inseruit.

Delphica: ciuitas apollinis.

Delphos: locus ubi collebatur apollo.

Delphines fratres fuerunt nobilissimi sub quorū titulo columnæ erectæ erant.

Delphines lupi: qui ex alia parte sunt delphini.

Delphines belluæ mariæ dictæ græce eo quod uoces hominum sequatur: uel quod ad symphoniam gradatim conueniant: quando præludunt in fluctibus præcipiti saltu: tempestatem significant. hi proprie simones dicuntur.

Delphin delphinos græce: latine delphinis dicitur tamen latine delphinus delphini.

Delia: diana a delo insula in qua nata est.

Delibare: degustare: tenuè aliquid facere.

Delibatio: immolatio. parua gustatio: reffloratio.

Delibor: immolor.

Delibare. sacrificare a libo tractū: unde sacrificabāt.

Delibuit: unxit. idē delibitus: p̄fusus bene unctus.

Deliberare. præmeditari. cogitare. retractare.

Deliberatum: statutum. decretum.

Deliberatiuū genus dicitur eo quod de unaquaq; re quod aut debeat aut non debeat. in eo deliberatur.

Delicatus dicitur quod deliciis p̄tus uiuat in epulis & in nitore corporis.

Deliciæ dictæ quod his delectentur homines.

Delicior aris deponens.

Delicius: puer in deliciis matris nutritus.

Delictum: peccatum a delinquo quasi derelictum quia derelinquit officium suum qui peccat.

Delictum est quando mandatum dei non impletur.

- tur peccati: quando fit prohibitum sed indifferēter ponit. Delictum dī quasi derelictū & fit in cogitatione: peccatum uero in operatione.
- Delicuit in liquorem uersus est.
- Deligit probat eligit.
- Delidit ruit.
- Deligare de ferre: quod & dilicare dicebant pro cōmercio litterarum.
- Delimat acuit accendit polit stimulat.
- Delinire placere.
- Delinquere grauius peccare eo quod relinquit dei mandatum.
- Deliquia loca depressa: ubi appropinquatibus gal-
lis sacra quaedam loca occulta romani defoderunt.
- Deliquium defectus defectio.
- Deliquio obliuio.
- Delirare decipere: apud se non esse aliena loqui.
- Deliteo res tui: quod est latere: inde delitefcens.
- Delius uares apollo interpretatur: declaratio: idē delia diana.
- Delos insula in medio cycladum sita: dicta fertur: quod post diluuium: quod Ogygii temporibus notatur fuisse. prima apparuisset: Nam delō Δη-
λοῦ græci manifestum dicunt: Ipsa dicitur & or-
tygia. In hac insula Latona orta est uel enixa est
Apollinem & dianam. Delos dicitur ciuitas uel
insula.
- Delta littera apud græcos quarta: quæ apud nos
est d: & significat quattuor in numeris.
- Deltoton signum triangulum.
- Delubra ueteres dicebant tēpla fontes habentia:
qbus ante ingressum diluebant. inde delubra a
diluēdo dicta: Ipsa sunt nūc ædes cū sacris fontibus:
in qbus fide & aqua regeneramur. Celubra
a libro. i. rasili ligno uel diluēdis tectis: quia sub
uno tecto multa facella erant.
- Dilubricatum dilaceratum.
- Delumbis sine lumbo. i. uirtute. hic & hæc de lum-
bis & hoc delumbe deludere. Decipere illicere.
- Deluere purgare uel abluere: diluere uero permi-
scere: inde diluuium.
- Demas dis. uinculum.
- Demagis uæhementer.
- Demere detrahere minuere.
- Demersū incisum sectū: defectum uel mensuratū.
- Demens dictus: qd diminutionē mentis habeat:
est autē temporalis: amens uero perpetuus.
- Demetria græce cerealia. Demetrius ergo cerealif
- Demetere incidere.
- Demetrius interpretatur nimium persequens.
- Demetiri defecare.
- Demetrios bithyniensis lingua september mēsis.
- Demitere deorsum mittere.
- Demoliri dissipare.
- Demolior: ris communē antiquitus.
- Dæmones a græcis dictos aiūt: id est peritos & re-
rum scios.
- Dæmon græce dī ualde sciens p ae scribitur.
- Demonstrare ostendere explanare.
- Demonstratiua pronomina dicta eo: quod habe-
ant demonstrationis significationem: ut hic: ego
tu ille sp demonstrant ille & ipse interdum demō-
stratiua: Interdum etiam relatiua.
- Demonstratiuum causæ genus dicitur: quod unā
quaque rem aut laudando aut uituperando de-
monstrat.
- Demore ex consuetudine.
- Demorari tardare.
- Demortuus: qui ante terminum sui officii: ut con-
sulatus moritur.
- Demo mis p si tum interposita p causa euphoniæ
sicut promo mis prompsi promptum.
- Dempfit deduxit dimminuit.
- Demulcere oblectare leuigare.
- Dæmulus eiusdem artis æmulator.
- Demū postmodū nouissime iteg: maxime uere.
- Demusio dubito dissimulo.
- Demutilare aliquid integrum detruncare.
- Denarius dictus: quia pro x. nummis imputaba-
tur. Denarius hēt siliquas decem & octo.
- Denymphales feriæ erant apud paganos ob ho-
norem nympharum: aquam non licebat induce-
re agris.
- Deniq postmodum postremo nouissime. deniq
componitur ex denuo & que.
- Densus factus spissus.
- Densare spissare urgere uelare artare.
- Denseo es & denso as eiusdem significationis.
- Dens dentis masculinū est: idē dentulus & denta-
tus. cōponit edentulus. bidens bidental tridens.
- Dentale pars prima aratri: in qua uomer induci-
tur quasi dens.
- Dentales aures aratri: quibus latior sulcus reddit
- Dentes significat uerba maledica uel pricipes pec-
catore: quorū auctoritate quisq; de societate recte
uoluentiū præcidit: & quasi incorporatur male uol-
uentibus: His contrarii sunt dentes ecclesiæ: quo-
rum auctoritate in corpus christi transferuntur
quique ab errore gentilium. Dentes dñr quasi ci-
bos diuidentes uel a græco odontes. i. edētes ho-
rum primi dicuntur precifores: sequentes cani-
ni quos collomelos uulgo dicunt: ultimi mola-
res dicuntur. In uiris plures. In fæminis paucio-
res dicuntur.
- Denticare dentes imprimere uel mouere.
- Dentrix genus piscis pro multitudine & grandī-
tate dentium dictus.
- Dentrices lapis ē arboreus: id est succinum: Nam
dendros græce arbor.
- Denuo iterum rursus.
- Denunciare omnibus notum facere.
- Denus nomen pecuniæ: unde nūmus denarius dī.
- Deoda id est diuina.
- Dehonestare conuiciari contaminare.
- Deogratias interiectio computatur sicut pro ho-
lor pro nefas &c.
- Deorsum desursum id est desubter.
- Depactus defixus: q aliqd conuenit a depacifcor.
- Depalata manifestata.
- Depannare dilaniare de panno rapere.

Depascit: consumit deuorat.
Depasco & depascor passiuum accusatiuo iungit:
 ut miser depascitur artus.
Depascor a paciscor componitur. Nam corripit
 pacem conuenio.
Depectio: pacis confœderatio.
Depeculari cœ antiquitus: deuastare: inde **depe-**
 culatus tum: pecora deprædatus. furatus.
Depeculatus est qui prædas exegit. uastauit.
Depeculatio: de publico deprædatio.
Depegisse: deflexisse a pangendo dictū uelut trāf
 legisse a paciscendo.
Deperco a parco componitur a in e mutata.
Depelliculari decipere a pelliciendo dictum.
Dependere: reddere. pro alio satisfacere. soluere.
Depiasma factura uel ars.
Depilare. deuastare. extirpare.
Depilor te illam rem.
Deperire: turpi amore.
Deligere: perire.
Depygis denaticata. sine natib^o. Nam pyga extre-
 ma pars corporis.
Deplexit: transuexit.
Deplet: euacuat.
Deponere: commendare soluere dimittere. de fu-
 blimi deprimere
Deponētia uerba dicunt: q̄a depouūt futuri tēpo-
 ris p̄icipiū q̄d̄ i dus desinit a significatiōe passi-
 ua: ut gloriādus. uel p̄ antifrasi q̄a nūq̄ ponūt r.
Deponēs uerbū dicit: q̄d̄ cum similem habeat
 positionem cōibus: amē deponens dicitur qua-
 si simplex & absoluta que per se ponit non egēs
 alterius compositione: uel quod deponat unam
 significationem: & alteram p se teneat:
Depopulari: uastare.
Depollat: dispoliat. detrahit: sed proprie ad purū
 redigit.
Deportare: de loco ad locum portare. spatari.
Deportatio est cum libertas & ciuitas amittitur &
 quis exulat.
Deposcere: petere: deprecari
Depositum pignus. ad tempus commēdatum.
Deprauare: prauē facere. uel de pollicitatione rece-
 dere.
Depræcatio est cum & peccasse & consulte peccal-
 se se. reus confitetur: & tamen ut ignoscatur po-
 stulat.
Deprecari: mala precando depellere.
Deprecari: ualde preces effundere.
Deprædari: prædas facere. dissipare.
Deprædator: prædo. grassator.
Depreciatus dictus quod non sit aliquo precio
 dignus.
De precari: de p̄cio auferre. deprimere. uilificare.
Depræhendere: p̄fecte cognoscere. ualde tenere.
Deptimere: humiliari. tribulari.
Depromere: proferre. cantare.
Deptus securus.
Depultus: pro depulsus dicitur.
Depudascens impudens. pudorem deperdens.

Derectum in rectum uadens: directum uero in la-
 tere rectum.
Derepente: subito.
Deridere: subsânare. de aliquo risum mouere.
Derigo q̄ orta sunt. dirigo cum aliquid ostendo
Deriuare deducere. deriuo trahere. de uia errare
Deriuare: de riuo ducere. diuidere. pducere.
Deriuatio fit principaliter tribus modis: litteratu-
 ra & sensu. ut ab aureo aureus: littera & nō sensu
 ut a fero fere. Sēsu & nō littera: ut ab uno semel.
 Itē deriuatio littera & nō sēsu fit sex modis: trāf
 formatione ut a ποισωουσ pes. abiectione idest
 diminutiōe: ut ab honore honor: adiectiōe: ut
 a terra terrenus: formatione uel cōpositione: ut
 a furca furcifer: mutatiōe ut doctus us ior fit do-
 ctor. Significatione ut a formido uerbū formido
 nomē. Item ad deriuationem cognoscendā cum
 duæ partes sibi comparant: quæ a qua deriuetur.
 Sciēdum q̄ pars quæ in numero syllabarum cre-
 scit ipsa deriuet. Quæ regula maxime considera-
 tur in genitiuo nominis & in secunda p̄sona uer-
 bi actiua declinatiōis: ut facilis a facio cis: a iustus
 iustitia. Si autem pares fuerit genitiuus & secun-
 da persona uerbi: tūc requirēdus ē intellectus re-
 rum secūdum quæ prius alter: altero fuerit: ut a
 fumus fumo as: de uticio istud perutile ē scire. qd̄
 si nominibus uerba adhærentia cōsonantem no-
 minis seruat: & nō superent a syllabis genitiui ni-
 sīa nominibus quæ declinatiōis. ueniāt primæ
 q̄ sint cōiugatiōis sine dubio magis uerba a no-
 minib^o deriuant: ut a spuma spumo as & a mora
 moror aris: a liber ri libero liber as: miser ri mise-
 ror seraris. a uigil. uigilo as. ab æstus æstuo as alu-
 xuries luxurio as. formido ar. caligo ppago palpo
 & idago quæ una uoce nomina sunt & uerba ma-
 gis noiā a uerbis deriuantur: quia genitiuus eo-
 rum uerba superat: Illa etiam uerba a nomini-
 bus traducuntur quæ eis adhærentia delinūt i co-
 to lo uel lor uel cinor uel cito uel go: ut a faber
 fabrico as. a debilis debilito as. apulus pulo. a
 gratis uel grates gratulor: a latro latrocino. a fe-
 bris febricito. a lites litigo primæ cōiugationis.
 Si quod autem uerbum nomini appositum ē cō-
 sonante præcedente nō primæ cōiugatiōis illud
 non ex nomine deductum: sed nominis uidet̄ eē
 principium: ut a scribo bis scriba. Ab aduenio ad-
 uena & similia. Ex supradictis igit colligi possūt
 si primæ coniugationis sunt uerba nominib^o ad-
 hærentia tunc multa & numerabilia uerba ano-
 minibus traduntur: pauca uero nomina a uerbis.
 Si uero secundæ tertiæ uel quartæ sint coniugati-
 onis: plurima nomina a uerbis: uerba uero ano-
 minibus pauca traducta. Nā flos floris floreo es
 deriuatur a superbus superbio bis. & his similia:
 pauca tamen. Quod si tertiæ sint coniugationis.
 nomina iterminabilia a uerbis iuenies deriuata
 uerba uero a nominib^o pene nulla. Deriuatiōes
 uero uel compositiones dñr cum ex una dictiōe
 alia quælibet formatur uel traducit uelut ab he-
 braicis a græcis sepæ: a barbaris q̄nq̄: a nostris ue

- ro q̄ sapiſſime. q̄ ſit aut ex cauſa: ut rex a recte regendo: aut origine. ut homo ab humo: aut a cōtrariis ut lucus a luce. mons a mouēdo aut denominatione: ut a prudētia prudens: aut ex locis q̄ buſlibet uel rebus: ut a thebis thebanus: a mōte mōtanus. a ſilua ſiluanus: a luce antelucanus. De ducitur etiam interdum per imutationum a proprietate ſonorū: quōd facticium dicitur. ut tyntinabulum: turtur: Nam licet nomina ad placitum inuēta dicantur. tñ put placuit. qui inuenit earū dem dictionū originē alicunde traxit. Non enim ſicut latinus hoīem ab humo: ſic græcus antropō ſed quia ſurſum conuerſus ſit dixit Pauca igitur i ueniūtur partes. quæ ſi p̄quiſeris etymologiā aut aptā aut paulo latentē iuenire nō poſſis. Mutat̄ at̄ iterdū litterā & ſenſum: ut ab humo hūaus Interdum uero ſſam & nō ſenſū: ut labo'bas labor eris oleum & oliuum. qñq; ſenſum & non litteram. ut a gramma grammatica: aliqñ uero nec ſenſum nec ſſam niſi forſitā declinationem ſicut in quibusdā græcis ad latinā regulā translatis: ut pater in noſtro eadē uox idēq; ſignificat apud græcos atq; latios: Quæ itaq; a barbaris hebraicis uel græcis fiunt: nō leuiter quam hēant originē diuoſcuntur ut numidia ab icertis ſedibus lingua barbarorum eiſdē dicta mare quoq; amaræ quod hebraice ſonat amarū: deus uero græce dicitur theos ut de dicitur: Quæ uero a noſtris pro dicuntur: a quibus ſiant per etymologiā uerbi ſatis patet. In quibusdā uero per ſæpe latet: ut q̄ a luceo lucerna dicitur quiſ nouit? Nō uero q̄ ab eodem luceo luſcus dicitur: leuiter nouit: niſi quia gentiles ibi ſacrificantes funalia ponebāt: uel qd̄ minime liceat uel cætera ſimilia nobiſq; occulta.
- Derogare:** detrahere. uituperare.
- Deror:** ſeptimus annus remiſſionis.
- Descendere:** de ſurſum uiſum uenire.
- Deſcio minus ſapio deſciui facit præteritum inde deſciſco id eſt deſipio.**
- Deſciuit:** ſeparauit aperuit. deſeruit.
- Deſcribere:** exprimere. formare tractare.
- Deſcriptio eſt proprietatibus quædā informatio rei tanquam coloribus quibusdā depiſtio: ut omnia ſimul ipſi rei æquentur niſi ex genere & diſferentiis fiat.**
- Dæſeuit:** pedem retraxit: ab iracundia lenitus eſt: ualde ſæuit. uel quieuit.
- Deſecari:** occidi.
- Deſerere:** derelinquere.
- Deſertus:** ſedolatus: egenus auxiliis.
- Deſerūt:** dereliſtū dictū q̄ n̄ ſerit: & iō deſertū eſt
- Deſertores dñr̄ eo q̄ dereliſtis militarib' officiis euacuātur.**
- Deſes deſidis id eſt deſidioſus: ceſſās ab inchoato p̄poſito. piger: inde deſidia quæ a ſedendo dicit̄**
- Deſidere:** deorſum abire.
- Deſiderare:** auide petere. uel amare.
- Deſiderium eſt rege abſentiū & nondū adeptarū. Cōcupiſcentia utrorūq; amor auiditas.**
- Deſiduus:** diuturnus.
- Deſideſcere:** negligenter agere.
- Deſidia:** ignauia. pigritia corporis a ualde ſedēdo dicta.
- Deſino niſi deſiui:** ceſſare ſignificat refluere. pedē retrahere.
- Deſilire:** deſcendere.
- Deſios perinthior̄:** lingua nouember' menſis.
- Deſipere:** de ſapientia exire. delirare: uñ deſipico
- Deſirum.** proſperum bonum.
- Deſituata:** delinita forma.
- Deſiteſcere:** contemnere:
- Deeſis græce deprecationes.**
- Deſmo Δεσμοσ** uō græce cōiūgere uel ligare uñ decē
- Deſnas denas.**
- Deſolare:** ſolum relinquere.
- Deſolatus:** de ſolo iectus: inops. deiectus.
- Deſor:** diſſimilis forte.
- Deſperatio dicit̄ q̄ deſit ſibi ſpes p̄grediēdi: quia qſq; pctm̄ amat: futuram gloriam nō ſperat.**
- Deſpicere:** contemnere. uel deorſum aſpicere.
- Deſpectare:** frequenter aſpicere. ſine ſpe fieri.
- Deſpicor cōe antiquitus inde deſpicabilis.**
- Deſpina Δεσποινα** græce dominatrix.
- Deſpotes dominatores græce Δις ποτῆσ Δεσποτῶν** dominor̄ græce.
- Deſpondere:** ualde promittere.
- Deſpuere:** reiicere.
- Deſponſores:** debitor̄ expoſitores.
- Deſta:** deguſtata.
- Deſtare:** ualde ſtare.
- Deſto as deſtiri.** quod eſt ceſſare.
- Deſtinare:** inceptare: deſignare. deputare.
- Deſtituere deſerere.**
- Deſtinæ:** furcæ.
- Deſtrictus:** iratus: ſeuerus. potens.
- Deſudare:** laborare. deponere ſudorem:
- Deſueta nō aſſueta.** de uſu tracta.
- Deſultores dicuntur q̄ olim prout quiſq; ad finē curſus uenerat: deſiliebat & currebat.**
- Deſtego giſ detexi deiectus:** apertus. publicatus.
- Deterior a bono detractor a malo peior. hic malus ille peior. inde deterioſoſ aui.**
- Deterior & deterrimus a deter. nā antiq̄ a deter ſicut a ſub ſubter. alii a detero uerbo id eſt deſprio**
- Deteſtor cōe antiquitus: id eſt execro. maledico.**
- Deteſtābilis:** extra teſtimonium.
- Detractare:** derogare. dedignari. renuere.
- Detractatio:** alior̄ bene geſta in malū mutare. uel minuire.
- Detractor:** qui detrahit.
- Detrahere:** lædere cauillare.
- Detrimentum:** damnum. iactura.
- Detrudere:** includere. propellere.
- Detruſus:** incluſus. expulſus.
- Deuaricare:** pronehere: diſſimilem reddere.
- Deucalion filius promethei frater pyrthæ uel maritus. duo q̄ i diluuiō a pagāis remanſiſſe dicunt̄.**
- Deuerticula:** ſemitæ peruerſæ a deuertendo: deſſexio deuija in alteram uiam uel dies uertentes.
- Deueho is deuexi deuexū. id eſt declinatū p̄num.**

Denia: loca secreta. quasi sine uia.

Deus deūcis q & bes dicit dictus q de asse uncia
minuit id ē undeci ad. i. qui q sic scribit fff. 555.

Deuoco accuso. de super uoco: deduco.

Deuorare: consumere dissipare

Deuoueo es deuoui deuotum: debitū destinatū.

Deuouere: destinare maledicere. idē frequētatiuū
deuotare: per furorē maledicere exprobare.

Deuotio: timor & obseruatio.

Deus siue dominus dicitur: uel q timeatur a cun
ctis uel q dominetur omnibus.

Deus & diuus ita distinguitur: deus semper est. di
uus uero fit.

Deus hebraice: latine dicitur timor: q ab omnib⁹ ti
meatur: græce theos: qa theoro θεω dicitur ui
deo: q cuncta uideat: theo θεω quoq dicitur curro.
qa cuncta percurrat: uide deus dicimus protheos.

Deuterogamia: secundæ nuptiæ: gamos γάμος
enim nuptiæ interpretatur.

Deuteronomiō græce interpretatur secunda lex id
ē repetitio & euāgelicæ legis pfiguratio quæ sic
ea habet quæ priora sūt: ut tñ noua sint omnia q
in eo replicantur.

Deuterolis græce nouitas. deuteris renouatiōes.

Deuulgare: publicare. propalare.

Dexia. Δεξια græce dextera.

Dextranx uel decunx aictus qā decem uncis stet
uel constat: qui q scribitur. 555.

Dexter: propitius. propei. fauens: facitq dextera
dexterum.

Dextera manus dicitur a dādo uel quasi dans ex
tra: ipsa enī pignus pacis datur ipsa fidei & salu
tis testis adhibetur.

Dextera a dexia græco deriuatur.

Dextra significat fauorē & propitiationem. Aug.

Dexter dexteri & dextrini & a grō fœmininū de
riuat dextra & dextera: sicut liber liberi libera.

Dextri dicuntur passus mēsurandi apud quosdā.

Dextralia: brachialia. genus ornamenti commune
uiris & fœminis: ante manichas portant iungū
tur uno clauo.

Dextrariola: armilla.

Didis e undē significationē habent. & sunt separa
tiuæ: ut diuiao diutrahō: qd dia apud græcos fa
cit. Sciendū tñ q dis tūc pponit: quādo legf. c. f.
p. s. t. uel. i. conionās: ut diicūbo differo disipito:
differio. diutrahō diuisūgo. Aliis tñero qbuscūq cō
sonā:ibus di pæponit. ut diduco. diuitto. & di
gero. diluo: & ubiq di producit: excipit dirimo
& disertus.

Dia generosa. dio. Διο græce duo.

Dia per uel propter.

Diabetes passio similis hydropi.

Diabolus hebraice dicitur deorum ruens.

Diabolus criminator.

Diacalon frequēter surgētes & sedētes in poplite:

Di. codion dicta q ex codia idest papauer fiat.

Diacon græce: minister idest diaconus.

Diaconium græce ministerium.

Diathece Διαθήκη testamenta.

Diadema uitta capitis regis: specialiter ē gestamē
regii capitis:

Diadema ornamentū capitis matronarū: quod re
tro astringit: & ex inde dī græce q pliget: fit autē
ex auro & gemis contestū: & circūactis extrema
tibus retro astringit.

Diaphne uesciæ passio ex urinæ frequēti dimissio
ne: nihil enī tenet.

Diaphonia organum dicitur.

Diaphonia uoces discrepantes.

Diaphoros græce differens.

Diaphoresis per quam fit differentia.

Diaphoreticum idest cardiacum.

Diagonum linea ducta ab angulo i angulum sic

Diagnosticon græce cognoscentium.

Dialabis cōstitutum imperatorum siue diathete.

Dialectica est disciplina ad discernēdas rerum. cau
sas. intellectum mentis acuens. ueraq a falsis di
stinguens: dicta q in ea de dictis disputetur. nā
Διαλεκτική græce dictio dicitur.

Dialyton uel asyntheton. i. solutū est figura quæ
sine coniunctionibus effert: ut neminus uidi
mus placuit.

Dialogus duorum disputatio uel plurium. Nam
dia duos: logus sermo græce interpretatur disputatio.

Dialogus capituli dictio delectabilis.

Diamoron a succo myrrhæ dicitur: ex quo conficit

Diameros persona comica mitrata.

Diameros psona de diebus biduum.

Diametros generis fœminini.

Diametrus circuli recta linea p centū ducta in du
as æquales ptes circulum diuidens sic.

Dia localis ppositio per significat: ut Διαπενω dia
reno græce idest perumpo uel duo uel de uel
trans uel iter ut diarenas Διαπενωσ interrūps

Diaforos: internuncius.

Diacorema: intercapedo.

Diastema: interuallum.

Diaconizo: transueho.

Dia græca ppositio p casuali accipit: ut est ppter.

Dianoas idest sententiæ.

Diapason musicæ artis symphōia: constat ex quinque
tonis & duobus semitonis idest de diapete & dia
tesseron. dicitur uero diapason de octo: quia octo
uoces habet.

Diapason interpretatur de oibus quia omnes habet
uoces: uel qā cithara atiqua octo habet chordas

Diapente symphonia ē quæ cōstat ex tribus tonis
& semitono: habet autē quinque sonos inde & dicitur

Diaplofiono idest dupla ppositio.

Diaphonia idest dissonantia.

Diaporelis idest ad dubitatio: ut quo me uertam
neltio

Diapsalma scdm quosdā hebraice interpretatur fiat
græce uero significat interuallum psallendi idest
disiunctio uocū: ubi quædā requies distinctæ cō
tinuationis ostenditur.

Diapsalma in hebreo sella hoc est semp & iugi
ter. Item & diapsalma: quod est pausatio.

Diapsalma significat interuallū: ut tamen psalma

sit quod psallit: & significat qđ illa qbus interpo-
 nitur sunt sempiterna. Diapsalma: conuerso sen-
 suum. uel personarum.
 Diaquili dii inferi. Aglos eni nigros dicebāt atiq.
 Diarium cibus unius diei.
 Diameron biduum.
 Diaschizo διασχιζω græce diuido.
 Diarrhoea διαρροια lysteria.
 Diarrhoea iugis uentris cursus quotidianus.
 Diasirmos figura ea quæ magna sūt uerbis miuit
 aut minime extollit.
 Diasirmos eleuatio uel impressio: cum quæ ab ad-
 uersariis dicuntur dissoluimus.
 Diaspermaton dictū: qā ex sēminibus componit
 Diastasis græce dissensio animæ uel seditio.
 Diastema interuallum uocis spatium ex duobus
 uel pluribus sonis mutuātū: uel certe tractus pro-
 nunciationis.
 Diastole idest distinctio dextra pars circuli. quæ
 supposita uersui contraria separat.
 Diastole græce latine interdīctum. est aut nota ad
 pedem litteræ posita: quæ male cōiuncta separat
 ne puer legens erret.
 Diastolen græci dicunt discretionem.
 Diatesseron symphonia cōstat de duobus tonis &
 semitono. habet uero quattuor sonos: unde dici-
 tur diatesseron idest de quattuor sonis.
 Diatyposis est descriptio: cum rebus psonisq; sub-
 iectis formasq; & habitus attribuimus.
 Diatyposis græce expositio.
 Diati græce ppter quid. Dioti relatiue causatiue
 quoniam. prius.
 Diatome idest media sectio.
 Diatoniū tertium genus musicæ durum.
 Diatrihæ: dissēsiones uel disputatiōes siue locus
 conflictus: ubi discunt discipuli.
 Diatritum idest abstinentia tridui ad cognitionē
 febrium.
 Dibulatio designatio.
 Dico as caui p̄nultima breui ad dicationē diis do-
 na confero: deo cōsecro. Dico uero dicis penulti-
 ma p̄ducta idest loquor.
 Dicax: loquax: urbanus q uerbis bene loquit.
 Dicibile est quicquid uerbo nō aures sed animus
 sensit: & de ipso animo tenet inclusum.
 Dicit q̄ semel nunciat. dico græce λεγω.
 Dica charta a dicendo.
 Dico cis: inde dictum deriuat. i. dictio rationis.
 Dicax cis: dica dica: dicto as: a quo dictito as dicta-
 men: dictator dictatoriū dictatura cōponit addi-
 co iterdico dedico prædico iudico condico.
 Dico cas cōponit inde abdico cas: prædico cas: de
 dico cas: indico cas: uendico cas: uindico cas uidi-
 ctā. Index indicium: maledicus causidicus ueri-
 dicus falsidicus oīum penultima longa.
 Dicio p c solam potestas conditio imperium.
 Dictio uero per et pars quælibet orationis ut no-
 men & uerbum.
 Dichis græce latine fortitudo.
 Didux uocabitur antichristus: cuius numerus est

dclxyi. per litteras græcas
 Dichos δικωσ bifaria.
 Dicolos duorū membroꝝ diuersitas. Dicendi tria
 sūt genera: dramaticon. exagematicon: micton.
 Dichroz. idest breues longæ bitemporeæ.
 Dictæi dicuntur cretenses: nā dictæus ē mons cre-
 tæ aut in quibus dictamus abundat.
 Dictatura ultima potestas imperatoris censoris.
 Dictatores: quinto āno post reges expulsos: roma-
 ni aduersus generum tarquini creauerunt. hi qu-
 quennii temporis imperio utebantur.
 Dictatores dicti quasi p̄cipes & p̄ceptores: un-
 de & edicta dicuntur.
 Dictæus mons cretæ: unde dictamus dicitur.
 Dictamus hoc ē pulegium agreste uel polegium
 martis: quia tæla excutit. dictus a dictæo monte
 cretæ: qui similitudinem habet polegii.
 Dictum dicto as: dicturio.
 Dictus participium pro dictatus.
 Dictyma dicitur diana a græco δικων: idest ræ-
 te quia sit dea uenatorum.
 Dicubilis loquens.
 Didascalus græce magister. doctor.
 Didascalium magisteriale.
 Didascalicon doctrinarum.
 Didens firmus robustus ingens.
 Didonens uiuax ualens.
 Didyma mons phrygiæ insula.
 Didymaonea artes quas didymaon fecit.
 Didymus græce thomas apostolus dictus ē: quia
 diu hæsitauit in fide.
 Didymus græce simillimus scilicet dñi uel dubius
 Diditur: diuulgatur: diffamatur.
 Dido beli filia de phœnicia fugiēs pigmalionem
 fratrem suū: qui sicheū maritum suum interfece-
 rat carthaginem in africa condidit.
 Didomi διδομι græce do.
 Didrachma duæ drachmæ uel mensuræ sex scru-
 puli.
 Didragmaton: genus poematis in quo poeta nū-
 q̄ loquitur: sed personæ subintroductæ
 Diducere: diuidere.
 Diecula diminutiue parua dies.
 Diennium: biennium.
 Dies dñr a diis: quorū noīa romani quibusdā syde-
 ribus sacrauerūt. uel q̄ discerāt lucē a tenebris.
 Dies inde deriuant diecula die scit: diare diurnus
 diuturnus. nitas: diuicius diutissime cōpōit me-
 ridies redimo dispiter hodie hodiernus quoti-
 die quotidianus. pridie perēdie postridie: biduo
 biduāus. triduo triduāus: die & nocte: aut intel-
 ligitur sine intermissione. aut i læticia & tribula-
 tione. Aug.
 Dies significat cōtinationē: aut p̄ tēpore ponit.
 Dies significat xpm. spūs spūalem Aug.
 Dies inchoat secūdū ægyptios ab occasu solis: se-
 cūdum persas uel chaldæos ab ortu. Secundum
 athenienses a sexta hora diei. secundū romanos
 uero a media nocte incipiunt & galliciniū gallo-
 rum est: quorū uox diei ostendit præconium.

Dies legitimus. xxiiii. horarū ē usq; dūdies & nox spatium suū pficiant id est ab oriēte ad occidentem: & iterū ad orientem. Abnsiue tñ unius diei dicit spatium solis ab oriente i occidentē. uocat autem dies a parte meliori.

Dies fasti dñtur: qbus ius fas. Nefasti qb' nō fas

Dies feriales i quibus res diuina fit: & abstineri a litibus conuenit. Profestis hi sunt contrarii. Atri dies q cōmunes dñtur. Syderales: qb' sydera mouent. & a nauigatiōe hoīes excludunt.

Dies pro tempore melius fœmininum dicit: licet masculinū reperiat: nam de tertio die tñ masculinum utendum est: Sei.

Dies in singulari masculinū & fœmininum. i plurali masculinum tñ: & masculinū certū tēpus significat: fœmininum aut ē incertum tempus significat. ut longa dies pro tempus.

Dies is est spatia quedā & deductiones modulādi

Diesum ueteres uocabant semitoniū. nunc uero sonū semitonia minore.

Dies s medietas semitonia.

Dies is certa subductio uocum: qñ antiq aliquid de integro tono diminuebāt: qd fiebat solū i productione quattæ uel quintæ uocis ad aliam.

Dies piter: diei pater. Iuppiter. huius dies piteris & dies piteris.

Diæreses: sectiones:

Diæresis: discissio syllabæ unius in duas.

Diæro: diuideo græce.

Diæra obseruantia legis & uitæ uiuendi regula.

Diæta uitæ usus uel ordinatio cibog: medicina stituta: quid ægrotus debeat obseruare.

Diætiæ regulares.

Diceusis disunctio dicit.

Differentia est q' de pluribus specie differētibus in eo quod quale sit in substantia prædicat.

Differre: dilatare. i posterum dimittere.

Difficile: arduū: asperum.

Difficuler: raro: tarde.

Diffiretur: negat. abnuuit: cōtradicit: reclamatione diffutat disceptat.

Disfriscit dissoluit. aut marcescit. languet arefcit.

Diffudere: dilacerare: dispgerere: impartiri: alloqui.

Dignamus secundæ uxoris maritus. uel duar.

Digamix: secundæ nuptiæ.

Digama: figura dicta q duas habeat gāmas sic F

Digerere: dispōere. collocare. cōsūere: exprimere.

Digestum. ordinatum: expositum: exhalatū.

Digitamentis id est liberis pontificalibus.

Digitabulū: digirum.

Digitus dicti quia decem sūt: uel quia deceter iūcti sūt. primus dī pollex. q inter cæteros pollear. Secundus dicit salutaris uel demonstratorius: quæ eo salutamus uel aliquid demonstramus. Tertius i pudicus. q p eum pbr i sectario plærūq; exprimitur Quartus anularis. q i ipso anulus gerit. Idē & medicinalis: q eo tāta collyra a medicis colliguntur. Quintus auricularis: q eo autem scalpimus.

Digitus minima pars agrestium mensuræ. habet grana ordei quattuor.

Digitus significat spiritum sanctum uel eodē repletos. Aug.

Digna: urina.

Dignitas ē alicuius hōesta auctoritas cultu honore uerecundia digna.

Dignitas decus nomē. laus. gloria. sūmus honor

Dignor aris cōe antiquirus pro digno.

Dignari id est dignū habere. inde deriuat dignus gnior simus: dignatus dignatio dignitas dignāter cōpōit dedignor idignor idignus cōdignus

Dignū: æquum. congruum: competens.

Digressi: ab inuicem separati.

Dii uel dei quos pagani deos asserūt homines oli fuisse pdunt: & p uniuscuiusq; uita: a suis post mortē coli ceperūt apud ægyptū. Isis. apud cretā iuppiter. apud mauros uiua. apud latios faunus apud Romanos qrinus: apud athenas mierua. Apud samum Iuno. paphon uenus. apud lemnō uulcanus. apud naxō liber: apud delō apollo. In quorū etiā laudes poetæ carmina cōponētes i cælos eos sustulerunt. Nā quorundā adinuentiōes artiū & cultū peperisse dicunt ut æsculapius medicinā. fuerūt etiā uiri sortes: aut urbium conditores: quibus mortuis homines q eos dilexerūt simulacra finxerūt: ut haberent aliquod ex imaginum contemplatiōe solatiū: sed paulatim hic honor psuadētib; dæmōis ita i posteros irrepsit ut quos illi p sola nominis memoria honorauerunt. successores deos existimarent atq; colerēt.

Dilapidare: errogare. despicere: pdigere. sternere lapidibus.

Dilapidata: lapidibus strata uia.

Dilatate: differre. prolongate.

Dilatatus: diues factus.

Dilatator: qui differt. delator qui profert.

Diligere: amare. duos ligare.

Dilectio dicitur q duos in se liget: nam dilectio a duobus incipit: quod est amor dei & proximi in bonis tantum accipi solet.

Dilema græce cornutus: syllogismus latine.

Dilibuit unguento unxit. per di scribitur.

Dilibuntur: unguuntur oleo.

Diligare probare.

Diligentia est quarta conseruatio suorum.

Dilituit latuit: inde delitescere latere.

Diliophō dicit ibis quasi dilla Δειλιαφιων ophi on: id est formido serpentium.

Diluuium dictū q omnia aquis delect. Primum diluuiū fuit sub noe toto orbe. Secundū in achæia iacob patriarchæ & ogygi temporibus. Tertium in Thessalia Mosæ uel amphionis temporibus. qñ maiorem partē populi assumpsit paucis p refugia montium liberatis: maxime in monte parnalio: cuius circuitu deucaliō fugit cum pyrha.

Diluuium græce cataclismus latine tempestas.

Diluere: permiscere: unde & diluuium.

Diluere: diligēter purgare: & multū lauare: tēpare.

Dilucide: diserte plano sermone. euidenter.

Diluculo dictū quasi iam incipiens parua diei lux i. aurora. aduerbium temporis. Diluculum uero

- nomen est. i. aurora.
 Dilucula scit. dilucescere incipit.
 Dimensio: largitio. distributio.
 Dimensus: separatus: mensuratus.
 Dimetiri: largiri. diuersis mensuram tribuere: diuidere. efficere. separare.
 Dimicare. armis pugnare.
 Dimidiare: diuidere: medium efficere.
 Diminutiuum ē: quod diminutionem sui primitiui absolute demonstrat: ut rex regulus. i. paruus rex. Deriuantur plerumque ab appellatiuis. pauca a propriis: ut Sergiolus. antoniafter & seruant genera primitiuorum plerumque: præter ranunculus statunculus: canicula & scutula & scutella quæ fillum. pistrilla: aculeus. anguilla: ungula nubilum pannicula: glandula: ensicula. betatius Maluatus.
 Dimouere: disiungere: diuidere deducere.
 Dimus. bimus.
 Dynamedia potestas hærborum: id est uis & possibilitas. Nam in hærborum cura uis ipsa dynamif $\Delta\eta\eta\alpha\mu\iota\sigma$. unde & dinamedia nuncupatur: ubi eorum medicinæ scribuntur.
 Dina: proprium nomen filie iacob.
 Dina transfertur in causam. Jurgii enim in sichimis causa extitit.
 Dindyma mons phrygiæ. pluraliter declinatur.
 Dinumerare. diligenter describere. numerare.
 Dicæosyne $\Delta\iota\ \kappa\omicron\epsilon\iota\omicron\sigma\eta\eta\eta$ græce iustitia.
 Diocesis $\Delta\iota\omicron\iota\kappa\eta\sigma\iota\sigma$ græce gubernatio: & hoc nō secundum proprietatem uel potestatem: sed secundum affectum.
 Dicein $\Delta\iota\omicron\kappa\eta\iota\eta$ consecrari.
 Dioclis: qui docet. doctor.
 T. yo $\Delta\eta\omicron$ græce duo.
 Diomedem pagani deum asserunt: cuius socios i aues conuersos ita se ludificare dicunt. ut suis id est græcis colludant: alienos uerberet: & ad templum diomedis rostro aquam portent. sed hoc fingunt uel si aquam portant uel tale aliquid ludificationibus dæmonū sit: qui eos a ueri dei cultu abstrahunt.
 Diomedæ: aues diomedis græce dicuntur herodios.
 Diomedis urbs in apulia.
 Diometria dispensatiua ordine sapienter disposita scientia est.
 Dione proprium matris ueneris. & pro ipsa uenus.
 Dionæum uenerium una cycladum.
 Dionysia liberalia græce sacra liberi.
 Dionysia gemma nigra mixta notis rubeis
 Dionysius byzantinorū lingua february mensis.
 Dios græce latine dicitur iouis id est clarus. dios nouember mensis lingua macedonium.
 Dios mensis martius bithyniensium lingua.
 Dioscoria urbs colchorum: quam amphitus & circius aurigæ castoris & pollucis condiderunt: & ab eis nominauerunt. Nam græce dioscorig castor & pollux dicuntur.
 Diota uas habens duas auriculas.
 Diouolares: nihilum meretrices parui stipendiū uel diuolæ
 Diotrepes: hæresiarcha interpretatur speciosus insulsus: uel decor insaniens.
 Diple nota quam scriptores apponunt in libris ecclesiasticorum ad separanda uel demonstranda testimonia sanctorum scripturarum.
 Diplepenstichon. id est cum geminis punctis.
 Diple superne obelata ponitur ad cōditiones locorum personarum: ac temporum mutatas.
 Diple obolismene interponitur ad separandos in comædiis & tragædiis periodos.
 Diplazo $\Delta\iota\omega\ \lambda\alpha\ \omicron\ \omega$ græce duplico.
 Diplomafarius: duplicator.
 Diploys græce: dupla uestis: sagum.
 Diplosa: diuisa: separata.
 Dipodia tertia pars heroici uersus: quæ constat duobus extremis pedibus dactylo & spondæo.
 Dipodium duobus assibus constans.
 Dipodius quasi duo pondera: id est libræ. Nam pondus abusive una libra est.
 Dipas serpens exiguus intolerabilis. lucanus hic dipas siti interficit.
 Diptica: tabellæ: quibus corruptores amorem suum inscribunt puellis.
 Dipticon græce duæ tabulæ.
 Diphthogus græce dicitur cum binæ uocales iunguntur. Nam diphthongus est sonus: & singulæ uocales suas uoces habent.
 Diptota nomina dicta quæ tñ duobus casibus declinant: ut tabi tabo. Nam di græce duo ptos casus.
 Dira: aspera. amara. execranda.
 Dirce fons est thebis: & ciuitas quæ cadm' cōstruxit.
 Directum eo quæ in rectum uadat.
 Disiunctum: diuisum.
 Diræ deæ pœnarum dicuntur ultrices.
 Diripere in diuersas partes rape: uastare: diuellere.
 Direptio: separatio discordia: discidium.
 Dirimere: diuidere. detrahere: separare.
 Direptum: disiunctum. ablatum.
 Dirigo gis direxi directum: cōponit ex di & rego.
 Dirimo mis diremi diremptum: componitur ab enno emis & di interposita r uel diruo ris.
 Diripo pis diripui direptū cōponit ex di & rapio.
 Dirigeo es dirigui dirigere obstupere.
 Dirimitores erant: qui iustitia populi in tabulis scripta reparabant.
 Diritas: feritas adiro.
 Diruere: dinumerare.
 Diruiores: diuiores.
 Diruata: digesta. separata.
 Diruatorium: locus contubernii.
 Dirocheus duplex refectio interpretatur. de ueteri scilicet nouo testamēto quæ librū fecit sedulius.
 Diruere: destruere. euertere.
 Dirutus: eiectus.
 Dirumpo: dispergo: dilacero. dissipō.
 Dirus dicitur quæ diuina ira in id actus: asper atrox detestabilis.
 Dis græce bis latine.

Dis: diues. opulētus: hic & hæc dis hui⁹ ditis: hoc dite debuit dicere: quod singulare neutrum nõ est in usu: sed pluraliter ditia. hic dis ditis proprium ἰ. π λ ο υ τ ο σ.

Discere cognoscere: discit qui non noscit: docet uero qui nouit.

Discedere: per diuortium recedere. separare.

Disceptat: contendit. disputat. usurpat. iudicat:

Discepit: diuisit.

Disceptrus: diuisus: scrutatus.

Discernere: in duas partes diuidere. diiudicare.

Discerniculū: ornamentū capitis uirgialis ex auro

Discerpere: dissipare mēbra lacerare diuellere ex dis & carpere.

Discessio: diuortium.

Discinctus: remissus. incompositus.

Discingere: deligare.

Discidium: euersio: separatio: diuortium. dictum cum quis a pacto discedit.

Discindere: diuidere. perfringere.

Disciplina ē præcepta quibus acceptis id quod desideramus implemus.

Disciplina a discēdo dicta: uel quia addiscitur plena: & agit de his quæ aliter euenire non possit. **Arts** uero etiam de his quæ aliter se habere possunt.

Disciplinæ liberalium artium. vii. sunt. prima grāmatica: id est loquendi peritia. Secunda rhetorica. quæ propter nitorem & copiam eloquentiæ suæ maxime i ciuilibus quæstionibus necessaria æstimatur. Tertia dialectica cognomēto logica quæ disputationibus subtilissimis uera secernit a falsis. Quarta arithmetica. quæ continet numeroꝝ causas & diuisiones. Quinta musica: quæ in carminibus cantibusq; consistit. Sexta geometria: quæ mensuras dimensionesq; complectitur. Septima astronomia quæ continet legem astrorum.

Disciplina est quarūcūq; rerum scientia. Aug. Inde disciplinatus aut disciplinatus: id est doctus.

Discipulus: qui disciplinam discit.

Disciscere: disungere: discere. discrepare. discere. destituere.

Disciuit: dissensit.

Disclusum: diuisum. dimorum.

Disco posco compesco: quis inchoatiua non sint: tamen quia eiusdem sunt formæ: deficiunt in futuro infinitiui'pris.

Discophorus: discoopertus: discūferens.

Discolus: difficilis aut moralis in disciplinatus a scholis dicitur. uel a dis & colere.

Discolor alium colorem habens mutatus a primo colore.

Discordare: diuersum cor habere dissentire.

Discordatio: disputatio.

Discordia: dissensio. diuortium.

Discerno nis discreui tum. distans dispersū. diuisū

Discretio: discussio quarūlibet rerum cōsideratio ad quid tendant.

Discrepare: discordare. differentiam habere.

Discrimen: periculum. distantia. labor a discernēdo: quod aliquando duarum rerum separationē

ostendit: quæ coniunctæ esse possunt: ut in ornamentis mulierum: unde discriminalia dicuntur. **Discrimina:** discrepantiæ. chordæ dissimiliter sonantes.

Discriminare: diuidere: intersecare discernere.

Discriminator: discretor.

Discriminalia mulieræ capitis ornamenta dicta quæ caput mulieris a uiro discernunt uel crines.

Discus antea scutus a specie scuti. unde & scutella post discus uocatus est. quæ de eo escas apponant a quo discumbentes dicti sunt.

Discus dicitur dans escas id est ferculum: missoriū uasculum.

Discus ludus plumbeæ scutellæ.

Discutere: examinare. disungere perquirere. componitur ex dis & quatio tis.

Discussum: iudicatum. diuisum.

Disdiapason: symphonia ex duobus constat diapason.

Dissentire: discordare. disconuenire: inde dissentatio.

Dissensio: separatio discordia.

Disseptum: intestinum: quod discernit uentrem & cætera intestina a pulmonibus & corde.

Differere: exponere declarare. eloqui lucide.

Disertus eloquens. facundus: doctus.

Diserte. lucide. distincte.

Dissidere: discordare. ex dis & sedeo.

Dissidens: discrepans: absurdum discordans.

Dissicio. cis. dissici dissiectus: disperdere: dissipare diuellere.

Disiunctiuæ coniunctiones dictæ: quia disungunt res uel personas.

Dissilio lis dissilui: dissilire: discedere. crepare i diuersum cedere. rumpi. discrepare.

Dissyllaba: pars duarum syllabarum: ut musa.

Dissimular: qui quod scit nescire dicit. quod scio dissimulo: nescio quod simulo.

Dysenteria ulceratio intestinorum eorum: qui primo solutionem uentris passi sunt: græce diuriū dicitur.

Dysme δυσμη occidens.

Dissipare: destruere. euellere. componitur a dis & sape. uel separatio.

Dissiquidus: dies præcipuus. clarus

Dissituit: latuit.

Dismirando: emirando.

Dissoluo uis uit ui dissolurus: quaffatus. fractus.

Dissologia: duplex locutio.

Dissociati: diuisi.

Dissortes: diuisi.

Dissonum: peruerse sonans. dissimile.

Dissonare: dissentire.

Dispages: genus serpentium.

Dispalarum: diffugatum.

Dispar: dissimile: discors: discrepans.

Disparare: separare. disungere.

Disparile: dissimile.

Disparilitas: inæqualitas.

Dispectare: despicere.

- Dispendium:** damnum detrimentum.
Dispensare: distribuere. regere.
Dispensator: cui creditur administratio: pecuniæ quia prius qui dabant pecuniã: non numerabãt: sed appendebant.
Dispartit: partitur. dissipat.
Dispectio: fastidium superbia.
Dispectus: contemptus.
Dispesco: cis scui: disto as significat.
Dispicatus: decoriatus: ruptus.
Dispiculare: sagittare.
Displodere: repellere: dirumpere.
Displacidus: morosus inconueniens.
Dispellere: dispergere in diuersum agere.
Dispello: lis dispuli.
Dispondens: dictus q̄ constat duobus spondæis.
Disponere: ordinare: collocare.
Dirigere: corrigere.
Disputitum: puduit: rubor fuit.
Dispuere: renuere: reicere.
Disputare: est diuersa mentis ratione pquire: ut ad rei ueritatem possit puenire: quod in syllogis morũ atq; locor: ratione sit pertinetq; proprie dialecticis: nam demonstrare est argumentationibus aut sub acutis positioibus quoquo modo aliquid uerũ ostendere quod philosophis p̄tinet. Cauillare uero per quasdam consequẽtias deceptorias falsitatem concludere: quod pertinet sophistis. **Require** in logica uel argumentis.
Dispungere: donare: inde & dispungtores dicũtur qui militibus dona erogant.
Dispuncta: exorta.
Disquit: audit. cognoscit.
Distentio: occupatio.
Distendere: dilatare.
Distentus: plenus: pinguis.
Disternat: disiungit. terminos aufert.
Distychon: græce duor: uersuũ cola uel opus. Nã dis duo stychos græce uersus dicitur.
Distychum: genus ordei dictum eo q̄ duo ordies habeat. idest calaticum.
Distingo: distinxit distinctus.
Discernere: seiungere. diuidere.
Distinctus: elegans: gracilis. uariatus.
Distinctio: sine sensus facit: subdistinctio suspẽdit.
Distinctiones: uel posituræ quas græci uocãt thesis tres sunt: distinctio. media distinctio. subdistinctio
Distinctio: est ubi finitur plena sentẽtia: & punctũ ad summam litteram ponit: Media distinctio est ubi fere de sententia tantum superest quãtum diximus: cum tamen respirandum sit & punctum ad mediam litteram ponimus. Subdistinctio est ubi non multum superest de sententia: quod tamen mox inferendum sit & punctum ad unam litteram ponimus: tota sententia periodos dicitur cuius partes sunt cola & commata: idest membra & cæsa.
Disto: as distiti distare. differentiã habere. cessare.
Distracta: elongata aut uendita.
Distrahere: diducere. uendere.
- Distros:** macedonum lingua martius mensis.
Dysuria: difficultas faciendi urinam.
Dissolutores: singulares.
Ditare: diuitem facere.
Ditis: idest diues. singulari numero.
Ditis qui & pluton: quem poetæ regem inferni fuisse fingunt.
Dityrambos: carmẽ cæteris rithimis uæhemẽtius.
Ditipnus: mons.
Ditrocheus: pes duos trocheos habens.
Diu: multo tempore. tarde.
Diua: dea: diualis diuinus: uel diurnus.
Diuaricare: disturbare. diffundere. dilacerare.
Diuellere: in duas partes diuidere. de suo loco extirpare.
Diuersus: nõ solum pro uario: sed etiam pro separato & discreto accipit: inde diuersitas dicitur.
Diuertere: ad diuersas uertere.
Diuerto: tis. inde diuerticulum.
Diuerforiũ: locus in quo diuertitur de uia domus hospitalis.
Diuerfores: hospites.
Diuerforium: rectorium. hospitale dictũ q̄ ex diuersis uis ibi conueniatur.
Diuerticulũ: diuersæ ac diuisæ uia: locus ad quem secedimus de itinere.
Diues: diuitis locuplex. hic & hæc diues. huius diuitis.
Diues: pecuniis: locuplex fundis dicitur.
Diuidia: tristitiæ.
Diuidiosum: molestum.
Diuidere: partiri. cõponitur ex di & uido dis secundum antiquos. uel quasi diuisis do.
Diuini: dicti quasi deo pleni: augures.
Diuinare: augurari.
Diuinationis: genera uarro quattuor esse dicit: terram. aquam. ignem. aerem. hanc geomãtiam. hydromantiã. pyromantiã: æromantiã dicunt: diuinationis duo sunt genera ars & furor.
Diuinalis: dicitur: quando ineffabilem naturã deũ aut spirituales creaturas ex aliqua profundissima qualitate differimus.
Diuinacula: sortes.
Diuinitus: a diuis uel diis factum: diuine uero ad similitudinem deorũ: idest theothen a theos: sic quoq; humanitus & humaniter.
Diunt: pro dent inuenitur.
Diuertium: separatio coniugii: repudium. fluxus uiarum.
Diurium: solutio uentris unius diei.
Diurnus: na num adiectiua sunt diurna mertes: id est unius diei i diem: diutina uero dicta ab eo q̄ diu durauerint. diuturna autem dicta a perpetuitate quasi æterna.
Diuus: dicitur deus uel imperator: qui post mortẽ uelut deus habetur.
Diuus: diuinus.
Diussidius: filius ionis.
Diutius: a diu dictum q̄ sit longo tempore.
Diulgare: publicare: omnibus notum facere.

Do idest dono. trado concedo **Pris.** do græcè dī didomi. do das dedūdōr non inuenitur qā est absonum sicut similia: sed daris uel dare datus sū datus ē: dans daturus dādus dator datrix datio dapfiliis daturus datum componitur.

Dono as cū suis: addo is: edo is: abdo is: pdo is: ido idis: credo dis: subdo dis: condo dis: unde absco do dis recōdo dis: reddo dīs: circundo as: pessunt do as: uæ nundo as uel uændo: nā cum monosyllabis præpositionibus cōpositū do tertiæ fit cō iugationis: cū dissyllabis suā seruat cōiugationē **Er** hoc solū primæ cōiugationis uerbum a penultimā corripit. Da .n. ī simplici ubiq; corripit præter monosyllabum da: ut damus datus datur dabam dabo dare. datus daturus: & quæ ex his fiunt dabamini datum datu dator. componitur. etiam dos dotis dapes discus seditio. cadauer iudis ior dextra oppidū gladius cōmodo as dens diuidio is.

Docere monstrare. instruere: inde doctor doctrix doctio doctrina doctrino as doctrinatus: doctus doctior simus dogma dogmatizo zas: documētum: docilis docibilis: cōponit dedoceo edoceo pdoceo indoceo cōdoceo idoctus: idocens docti loquus doctiloquium.

Doceo & doceor passiuum actō iūgitur: ut doceo grammaticam.

Docilis q facile docet: docibilis uero q facile discit **Docilis** q doceri potest: est. n. ingeniosus ad dicendum **Tullius** in rhetoricis ad herēnium. Nam docilis est ille qui atente uult audire.

Docticanus qui doctè canit.

Doctrina studiū honestarū artū īstitutio pceptio **Doctrinalis** scientia dicitur: quæ abstractā cōsyderat quantitatem: abstracta enim quantitas dicitur quod intellectu a materia separamus uel ab aliis accidentibus: ut est par uel impar & alia huiusmodi: q̄ ī sola ratiocinatione tractamus: cuius species sunt quattuor .arithmetica musica geometria astronomia documenta extra similitudo.

Dodanim filius luani: quo rhodii.

Dodona oppidum epiri: ubi æs fabre funditur.

Dodona regio epiri. iuxta quam nemus ē quercubus & glādibus abundās ioui consecratum.

Dodoneus pro quercubus uel ioue.

Dodrans dodrantis masculinum est: sicut hic quadrās tis: quo nomine tres quælibet partes nuncupātur: quarta remota: ut sūt. ix. ad tres: dicitur etiam dodrans: quasi quadrante demptus: qui q̄ sic scribitur.

Dohec diabolus uel malū agens interpretatur.

Dogma decretum græcè inde dogmatizare. **Dogma** a putādo philosophi noīauerunt ut hoc puto esse bonū: hoc puto esse uerū. **Dogma** doctrina.

Dogmatica propria consilia.

Doylos δουλος græcè seruus.

Dolabra dicta: qd̄ habeat duo labra: hæc & bipennis dicitur. **Dolabra** assia lapidaria securis.

Doleo les dolitus dolor dolore as: dolosus dolus dolositas: componit condoleo les subdolos. **Do**

leo illam rem & illa re dicimus:

Dolias græcè dolose.

Dolere corporis inquietudo.

Dolones uaginæ: inter quas latet pugio sub baculi specie. **Dolones** tela abscondita græcè oxos dicuntur: idest acuta.

Dolo a fallendo dictus: habet in se latentem pugnionem.

Dolopes pp̄sus thessaliæ. pyrrhi milites fuerunt.

Dolosus insidiosus dictus ab eo qd̄ deludat: ut. n. decipiat occultam maliciam blandis sermonibus adornat.

Dolus fit animo: fraus circa fidem mutuā insidiæ loco uel tælo. **Dolus** est cum aliud agitur & aliud simulatur

Doma tectum est uel atrium: quod non tegitur uel spinarum

Domata græci dicunt tecta: mœnia uel superiores domos

Domare mansuere: facere frangere.

Domo domas ui domitus actū est.

Domesticus dicitur q̄ in una domo conuersatur. **Domesticus** amicus: sodalis: familiaris.

Domiciliū domus uel habitatio excellens: cæteris turis celsior.

Dominus dictus: quod dominetur creaturæ cunctæ. **Dominus** p̄ deriuationem dictus: quod domui præsit: uel quasi dans minas.

Dñicus dies proinde dicitur: quia in eo resurrectionis domini nostri gaudiū celebratur a christianis.

Domix proprium fluminis.

Dominor aris commune antiquitus.

Dominū ius tutela potestas.

Domodos inferos: hospitia.

Domus deriuatur a græco δουεώ δουεω quod est ædificare: inde domos masculinū apud græcos. hæc domus latine: inde domicilium domesticus: & domo as idest sub dominio facio: inde dominor aris dñator dominus: hic aduerbia ī loco. domi ad locum. domum. de loco uel per locū domo. diminutiū domuncula.

Domus a domate αρω του δουεω του græco. i. tecto: hæc domus huius domus uel domi: & iuenitur per omnes casus secundæ & quartæ declinationis absq; datiuo & ablatiuo p̄ pluralibus. **Domus** unius familiæ habitaculum est: sicut unius populi urbs. est autem domus familia genus seu coniunctio uiri & uxoris: & incipit a duobus. Est autem græcum: nam græci domata tecta dicunt.

Dona munera hominum: sacrificia præmia.

Dono as ui: actū est: a quo donū donatus donatiuum: donatoriū: componit condono redono.

Donaria proprie dicta: qd̄ ibi dona reponantur: quæ in templis offerre consueuerunt abusiue et̄ templa dicuntur.

Donatio est cuiuslibet rei transactio: dicitur autem quasi do: postq̄ dicunt dotem quasi do item præcedente enim in nuptiis donatione dos sequitur: nam antiqui nuptiarum ritus erant: quo maritus & uxor se inuicem emebant: ne uideret̄ uxor

- ancilla: inde est: qd̄ præcedente donatione uiri. sequitur dos uxoris.
- Donatista: heretici a donato quodam afro. dicti: q̄ asserebat minorem patre filium & minorem filio spiritum sanctum.
- Donec q̄diu: quoad usq̄.
- Donicum dicebant antiqui pro donec.
- Donum honorarium est munus debitum ut patrono. Item donum est dantis munus accipientis. Donum deo munus homini datur.
- Dor urbs fuit quondã potentissima: post ab hero de ðhonore cæsaris cæsarea dicitur. Dor græce Iatine caprea dicitur.
- Doreas græce capreola præsciũ animal: est dicta a doreo uerbo græco idest, uideo q̄a acute uideat
- Dorcium pulchra uisu interpretatur.
- Dorcones auidi uoratores.
- Dorea siue dorica: una est ex linguis grecorum quam habent ægyptii & syrii.
- Doricon ciuitas thessaliæ est.
- Doris mater nereidum uel mare.
- Doris fluuius siciliæ de quo. Virg. Doris amara suam non intermisceat undam. alter eiusdem nominis hipporegiam præterfluit.
- Dorus qdam rex fuit: qui merfus in mare cum exercitu: unde mare doris dicitur: & exercitus eius nereides deæ.
- Dorus neptuni & clypis filius fuit: unde dorii ps græciæ originem & nomen ducunt.
- Dori nomen oppidi.
- Dorius grauis somnus. in musica tonus.
- Doris ciuitas in promontorio maleo.
- Doricæ genus rotundæ columnæ.
- Dorsum est a ceruice usq̄ ad renes dictum: qd̄ sit in superficie durius & forte ad patiendum.
- Dorsenus genus paralitog.
- Dosis græce datio.
- Dos dotis scemininum est dicta quasi do inter.
- Dothaym defectio interpretatur. Dotalis. i. ascriptus. doxa græce gloria.
- Draco serpens maior cunctis animantibus sine pedibus: i speluncis requiescunt: & i aerem tolli dñr. Dracon dracontos græce declinatur. idẽ latine deriuatur draco: quia speluncis tractus fertur i aerem: concitat q̄ ppter eum aer: ẽ autẽ cristatus ore paruo & artis fistulis: uim autem non in dentibus sed in cauda habet. Draco marinus acule um in brachijs habet ad caudam spectantem.
- Draconita uel draconitas gemma est in capite draconis.
- Dracontides gemma est ex cerebro draconis eruitur. quæ nisi uiuenti abscisa fuerit: non igemiscit unde magis pgentes medicata gramina ut soporem capiant dormientibus draconibus eam amputant sunt autem candore translucido usu eare orientales reges pci pue gloriantur. Dracontea hærbã dicta: quod a sanguine draconis nata fertur: & esse draconii coloris: & flos eius ut lingua draconis. Si quis racidem huius hærbæ fanis cõfricet manibus: serpentes sine periculo præhẽ
- det: est autem terminatiuã uirtutis si legatur mēle Iulii λαχρνοψ̄ lachryma λραγυα mani pulus rapina.
- Drachma λραχμ̄ octaua pars uncia scrupulis tribus constat. hæc drachma huins drachmæ Drachma denarii genus uel certum pondus argeti Drama græce latine fabula. hoc drama tis. Dramaticon uel misticon genus primum poematis græce: q̄ latine d̄ actiuum uel imitatuuum: ẽ autem genus dicendi: in quo nusq̄ poeta loquit sed personæ introductæ tm̄: drama. n. græce latine fabula d̄ sicut in prima æloga bucolici est.
- Draquili manus inuidi.
- Drepanum ciuitas non longe a mōte eryce transillybeũ dictũ ppter curuaturã littoris sui portus ẽ.
- Drepanos græce d̄ falx: portus est: ubi uirilia celii patris saturnus d̄ incidisse.
- Dryades syluæ deæ ab arboribus dictæ.
- Driogabaptes auis quæ in capite suo in modum galli cristam habet.
- Dromedarius genus cameloḡ minor qd̄ sed uelocior: unde & nomen habet: Nam dromos grece cursus & uelocitas d̄. centũ & amplius milia uno die pergere solet: quod animal ruminat.
- Dromedarius & dromas is idem ẽ animal minus camelo sed uelocius.
- Dromedarii magfi dromedariorum dici possunt
- Dromon græci cursum uocant.
- Dromos cursor græce.
- Dromones sunt longæ & uelocissimæ naues.
- Droselitus lapis uariis dictus: quod si ad ignẽ applicetur sudorem mittit.
- Drusecus hellenum lingua mensis Iulius:
- Drusus patiens aut rigidus aut contumax.
- Dualis geminus diuisus a duo deriuatur cõe est.
- Dualitas ide deriuari potest sicut qualis qualitas.
- Dubius q̄si duas tenēs uias d̄: inde dubietas deriuatur & dubito as uerbum neutrum & dubicabile.
- Ducenti tãta dicti quasi bis centum.
- Duco cis xi.
- Duc pro duce facit impatiuum ad differẽtiam ablatiui dux cis.
- Ducor ris actm̄ ẽ: inde ductus tñ ductor trix ductilis dux cis: cuius penultima breuiatur: licet duco producat
- Ducatus rus duco cas: ducto etiam ductas i& ductito as: frequentatiua uerba: componitur adduco: circum. ob. per. trans uel traduco ab. de. e. pro i sub re. di seduco.
- Ducere proprie est inter animalia quæ ire & duci possunt: portare uero quæ per se non eunt tunc.
- Ductile dictum quod maleo producat.
- Ductus aquæ decussus.
- Dudum olim paulo ante: antiquitus aduerbium temporis Dudum præteritum & futurum tempus significat dictum quasi diudum. Nã dum solet expletina inueniri ut quidum ageñ.
- Duella dicta quasi duæ sextulæ nam octo scrupulis constat: quæ sic scribitur.
- Duellio rebellis perditus belligerator

Duellum antea bellum dicebatur: quod duæ sint partes dimicantium: post mutata & detracta littera bellum dicitur.

Duere dare uincere.

Duit dedit.

Duent dabunt.

Dulcis suavis siucundus: amabilis .mitis miser cors Dulcis diminutiuum dulciculus dulcicula lū. hic & hæc dulcis & hoc dulce dulcis cior simus iter dulcedo.

Dulceo ces dulcesco.

Dulcor ratus idulco cas cōdulco cas : componitur dulciloquus dulcifiuus & scdm quosdā idulgeo.

Dulcia dñr genera pistorii operis a sapo sic noiata

Dulcoratum dulcedine repletum.

Dulcensis seruitus : quæ & deo quantum oportet reddenda est & hominibus.

Dulia Δουλία seruitus cōmunis græce dicitur idest deo uel hominibus uel naturæ: unde seruus dulos Δουλος græce dicitur.

Dulichium insula: in qua regnauit laertes.

Dum: cum quoad usq; donec tm̄ . Dū solet expleti uia iueniri: ut agedū ad esdū qddū. Inuenit aut ad uerbiū tēporis uel cōiūctio causalis: qñ p eina ei na cōiūctioe græca accipit . Cōiūctio uero subiunctiuo iūgit cū dumetū ubi dumī idest spinæ nascuntur.

Dum° sp̄ia: in q̄ nascit̄ mora syluestris .i. rubus.

Duum uir masculinum est: a uiro componitur.

Duum uir: q̄ sup duos uiros: habet potestātē.

Dumtaxat sine præiudicio: tamē nanq; tantum.

Dumtaxat componitur ex dum & taxat: aduerbium est quantitatis.

Duo uel duæ dicimus: quæ singularē non admittunt numerū: ut bia castra arma. Duo & ambo p̄ se secūda declinatiōis sunt i gr̄o & accusatiuo duorum amborum duos ambos: quis neutro dici solet duū cā differentia: accusatiuus quoq; masculinū est: qñ nomiatiuo similis p̄fert: quomodo i neutro: ut duo uiros. Datiuos & ablatiuis in bus in omni genere terminant.

Duodecim tabula dicuntur: quibus leges sunt a decem uiris inclusæ.

Duodeuiginti .i. duo minus de .xx.

Duonus bonus.

Duplex duplicis duabus ptib⁹ cōstās generis oīs.

Duplaris numerus est: cum minor bis in maiore numeratur: ut quattuor ad duos: ex hoc nascitur symphonia diapason.

Duraconem græci dicunt nauim: quæ alio nomine trieris dicitur.

Durachium Δυρραχίον est mons epiri: ubi ē castum quoddam petra dictum.

Duricia herba galli crista.

Duro as actiuum: inde dureo eiusdem significatiōis: a quo dureo.

Durus rigidus patiens difficilis: inde duricia.

Durare pati. multum sufferre.

Dusios galli nominant dæmonas: q̄ assidue stupri peragunt imūditia. hi græce panite: latine icubi

dicūt .i. idē & pilosi hos romāi faunos ficarios dñe

Dusmum incultum dumosum.

Dux ducis commune dictus: quod fit ductor exercitus non tamen statim rex. in bello uero melius est dux nominari quam rex.

Præpositio ē in compositio-
ne uel ē priuatiuum: ut ener-
uis: uel est intentiuum: ut
enarro: uel p̄ extra ponitur
ut educo. præpōitur. b. d. g
l. m. n. r. u. & .i. cōsonantib⁹
Reliquis uero sequentib⁹
ex præpōitur: licet aliquā
do. x. in. f. uertatur: In qui-
busdā. s. auferit: ut exequor

Ea insula circe.

Eacides eaci nepos idest achilles.

Eatus pater pelei patris achillis: qui apud inferos
index fieri dicitur meruisse.

Eale animal in india mouens. cornua.

Ean εαν græce si causalem significat.

Ei εη uero si continuatiuum.

Eatenus eo usque ea ratioe hucusq;.

Ebdomades cōceptiones: in aspiratis ponit̄ q̄ fiūt
in mēte: quæ partim notæ sūt oib⁹: ut si de aqua
lib⁹ æq̄lia demas equalia sūt q̄ remanēt partim
sapiētib⁹ tantum ut icorporea loco nō eē hebdo-
mades idest cōceptiōes p. b. debēt scribi declina-
tur uero hæc hebdomas dis: & pluralit̄ hæc heb-
domades. hebdomas pro septimana: & scribi de-
beret per. p. Nā deriuat̄ ab hepta græco idest se-
ptē latine. h. in. s. mutata. Sed quia apud latios. p.
ante. d. nō reperitur transit: p. in. b. secundū quos-
dā: & dicit̄ hebdomada: aspirat̄ hebdomas.

Ebenus arbor in Media & æthiopia nascitur: quæ
cæsa dureo in lapidem cuius lignum nigrum
est: inde ebeninus. Ebenus gēma speciosa & can-
dida: qua aurum poliunt.

Eber nepos arphaxat: a quo hebræi: interpretatur
transitus: eo qd̄ ab eius stirpe transierit deus trā-
lita gratia in gentes.

Ebestitis gēma naturam speculi habet in recentibus
imaginibus: quāq; rutilet experimētū eius ē
si seruēt̄ aqua statim addita refrigeret: aut si soli
apposita aridā materiā accēdat. Nascit̄ in corio.

Ebiones pauperes

Ebionitæ hæretici ab ebione dicti: uel a paupertate:
christum enim prophetam solum uirum iu-
stum putant effectum: unde bene a paupertate i-
telligentiæ dicti sunt.

Ebis gurdus.

Ebor arbor imputribilis nigri coloris.

Ebur a barro idest elephāto dictū elephāti dens ē.

Eburneus nea neum de ebore.

Eccam ecce eam.

Eccas ecce eas uide uel aspice: q̄ subaudiunt̄ & in si-
milibus p̄noia sunt in accusatiuo tm̄ composita.

Ecatombeo teucroꝝ ligua ianuarius mēsis aspirat̄

Echologus excelsus sermonis græce.

Ecce cum ostendis aduerbium est.